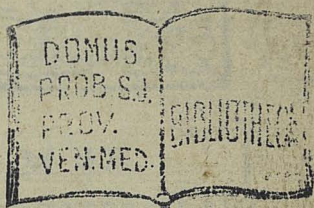

Provincia Italiana della
Comunità di Gesù
Fondo Librario
Antico
Gallesse

G
C
0587

DECRETA
PRIMAE ET SE-
CVNDAE CONGREG.

GENERALIS SOCIE-
TATIS IESV.

Et Canones secundæ.

ROMAE.
In Collegio Societatis IESV.
M. D. LXVIII.

Cum facultate Superiorum.

Domus Mariae dei Santi italiani

www.fondolibrarioantico.it

DECRETUM
PRIMA ET SE
CUNDA CONGREG.

GENERALIS SOCIETATIS

ANNO 1857.

Et Canonice sancitum.

LIBRARY OF THE
SOCIETY OF JESUITS
ROME

REPTORIBUS

DEPT. OF
LIBRARY
JAN 18 1857

R. O. M. A. E.
In Collegio Societatis I. S. V.
M. D. LXXVII.
Com. Facultatis Superiorum.

ACTA IN PRIMA CONGREGATIONE

generali societatis nostrae post electionem
 praepositi, incipiendo a tertia die
 Iulij. 1558.

QUAE in Congregatione generali
 acta fuerunt, in hunc ordinem re-
 digentur, Vt primo ponantur decre-
 ta, quae ad rationem ipsius congre-
 gationis pertinent. Secundo, ea,
 quae ad constitutiones attinēt circa
 res. Tertio, quae ad easdem circa uerba. Quarto, age-
 tur de quibusdam constitutionibus repertis extra li-
 brum constitutionum. Quinto, de ijs, quae ad uersionem,
 & editionem constitutionum pertinent. Sexto, sequen-
 tur quae de alijs varijs rebus decreta sunt. Septimo, de
 dissolutione congregationis.

TITVLVS PRIMVS CIRCA

rationem congregationis,

PRIMVM DECRETVM.

Quòd non expirat potestas Provincialium, & alio-
 rum officialium per mortem Praepositi Generalis, nec
 per electionem noui, donec dissoluatur congregatio ge-
 neralis: & ita declaratur quod in bullis, & constitu-
 tionibus hac de re habetur. Quodq; non liceat Praepo-
 sito mutare huiusmodi officiales vsq; ad dissolutionem
 congregationis, nisi eidem praefatae congregationi ali-

A ij quem

quem esse mutandum videretur.

2 Quod præpositi Provinciales, & alij officiales manere debent in suis locis (de quibus ante electionem actum est) ad sententias dicendas.

3 Præterea actum est de procuratoribus provinciarum, an admittendi essent cum suffragio in congregationem: & visum est admitti debere, & quidem cum suffragio, & suppleri, siquid deesset iuxta constitutiones, ut legitime interesse, & suffragium habere possent. Fuerunt autem quinque procuratores, Pater Emanuel Godinus Portugalliæ. P. Georgius Serranus Indiæ. P. Doctor Antonius Cordesses Aragoniæ. P. Didacus de Guzman Italiæ. P. Doctor Didacus de Auellaneda Bethicæ, & ex illo tempore interfuerunt congregationi.

4 Quod vno die proponi, & alio rem confici oportet, in rebus grauioribus, cuiusmodi sunt quæ in congregatione generali necessario veniunt tractanda. Si quæ alia proponentur, pro arbitrio patris præpositi, aut eodem, aut alio die tractabuntur.

5 Quòd quæ proponenda sunt ordine in declarationibus in 7. caput, constitutionis dicto, proponi debet, ut post provincialem sequantur reliqui de eadem provincia: sed cum sententiæ dicendæ sunt, dici debent eo ordine, quo diffinitum est sedendum esse, decreto decimo ante electionem.

6 Quod dicitur septimo capite constitutionis octauæ partis,

partis si rebus agitatis nihil ferè omnium consensu constitueretur exponendum esse T'o. omnium consensu intelligi de maiori parte suffragiorum, cui standum est, vt etiã alijs in rebus.

7 Quod cum diffinitores eligendi sunt per scrutinium ad maiorem partem suffragiorum eligi eos oporteat.

8 Quòd præpositum generalem habere duo suffragia, & præterea qualitatem præcedendi cæteris paribus, intelligendum est in congregatione ipsa generali, & nõ quando res inter ipsum, et quatuor diffinitores transigendæ sunt. Tunc enim vnum suffragium solum habebit, cū prærogatiua præcedendi in casu paritatis.

9 Vt post decretu congregationis plenæ, vel etiã diffinitorum cum Præposito, concederetur cuius, una intercessio, idest facultas contradicendi in re quauis. In abrogatione autem alicuius veteris constitutionis, vel nouæ institutione, etiam duæ intercessiones permitterentur: standum esse nihilominus siue semel, siue bis intercedatur, illorum diffinitioni, penes quos est facultas diffiniendi.

10 Vtrum ita debeat se accingere congregatio, vt antequàm soluatür imponat (quoad fieri poterit) vltimã manũ constitutionibus. Responsũ est affirmatiuè.

11 Si placet vt ita fiat, an præponenda sint negocia prouincialium qui non discessuri sunt ante solutam congregationẽ, an postponenda? visum est dum tractarentur quædam dubia circa constitutiones, à congregatio

A ij ne par

re particulari (cui est commissum ita tamen ut postea referrentur ad Generalem) proponenda esse quæ à provincijs affererentur, ut tamen ordo rerum initio propositus seruetur, post decreta pertinentia ad constitutiones, hæc ponentur.

- 12 An sint audienda quæcunque singuli patres anno tauerunt in constitutiones: an potius iubendum, ut præcipua quæq; primum proponant, ut saltem de illis: quæ maius facessunt negotium statuere possit Congregatio antequam soluantur. Posterius hoc placuit.
- 13 An sint omnia referenda pro cuiuslibet arbitrio ad plenam Congregationem: an solum quæ in priuata consultatione iudicabuntur digna, ut prius statutum fuit. Posterius placuit.
- 14 Si aliquis ex deputandis ad priuatam consultationem in materia Constitutionum opponat aliquid constitutionibus, an ipsemet debeat adhiberi in consultationem eius rei, ita ut habeat suffragium cum cæteris, an vero eo semoto sufficiens sit alius ea in re. Responsum est, non esse semouendum.

TITVLVS SECVNDVS DE HIS QVÆ
pertinent ad constitutiones circa res ipsas.

PRIMVM DECRETVM.

- Propositum fuit an liceret, & etiam an expediret ex constitutionibus aliquid immutare, & visum est ac statutum eas firmas, & ratas habendas esse, &
etiam

etiam observandas, prout in exemplari originali Patris nostri Ignatij habentur.

2 Deinde non solum in uniuersum non esse agendum, sed nec particulatim de constitutionibus substantialibus nostri instituti. De alijs posse quidem tractari, sed sine experimento, vel ratione clarissima, nihil posse immutari: licere tamen de omnibus declarationem petere, referendo ad Congregationē, vt ipsa censeret qua declaratione opus esset.

3 Statutum est vt omnia dubia, quæ ad constitutiones pertinerent, viderētur a patribus Hieronymo Natali, & Ioanne de Polanco; & vt Congregationi proponerent si quid videretur addendum, vel mutandum in constitutionibus: & alij qui dubia haberent, vt ad hos duos referrent. Et si eis satisfieri non posset, vt eorum dubia Congregationi proponerentur. Et ita proposita fuerunt non nulla quæ sparsim varijs sessionibus tractata sunt: sed simul coniuncta hic subduntur; alia cognitioni Superioris reseruata fuerunt, nec in generali Congregatione proposita.

4 Deinde de modo executionis ad huiusmodi tractanda, visum est quatuor esse designandos, qui cum patre Præposito, auditis quæ obijcerētur, iudicaret quid esset proponendum Congregationi generali, si vel ipsi non sibi satisfacerent, vel obijcentibus.

5 Cum propositum fuisset, an ad res aliquas pertinentes ad constitutiones possent aliqui diffinitores eligi

A iij quibus

quibus suam potestatem daret congregatio: visum est nullos diffinitores eligendos esse, cum auctoritate ad immutandum constitutiones, sed ut ipsa congregatio imponeret ultimam manum, & auctoritatem ipsarum confirmaret, licet confirmatae alioqui satis essent: & his absolutis, ut primo quoque tempore dissolueretur congregatio de licentia, & cum benedictione Pontificis non tamen antequam imponeret ultimam manum constitutionibus; & ideo esse iubendum, ut quae cunque singuli patres annotassent (quae praesertim negotium facerent) proponerent congregationi.

6 An approbatio nostri instituti per Paulum IIII. esset initio examinis ponenda. Quaesitum est, & visum satis esse si in scholio apponatur.

7 Fuerunt proposita quaedam loca constitutionum, et inter duas lectiones declarat. literæ D. in caput primum examinis prior lectio probatur quae est illa ipsa quae in quarto .s. super dictum caput habetur: & incipit. Sin estas quatro maneras &c.

8 In declarationib. super tertium caput examinis. s. se a interrogado. dubitabatur quanam deberet praeferi ex tribus quae inueniebantur declarationibus de re eadem & ultima praeferenda videbatur, quae incipiebat electio harum personarum addendo tamen in ultima parte aliquid ex secunda, hoc scilicet quod sequitur (si tamen inferior se non ad id accommodaret quod superior convenire iudicat) oportebit eum extra domum egredi,

nisi

nisi aliud superiori videretur. Respōsū. Visum est congregationi generali, tertiam constitutionem esse probandam sine additione, posse tamen additionem huiusmodi poni in superioris instructione.

9 In declarationib. super sextum caput examinis 5. (De su parte es bien que se liguen) ubi dicit societas habeat libertatem ad eos dimittendos quando non faciunt, quod debent huius ultimi dicti loco, an reponi debeat, cum non convenit, ut in societate maneat.

Resp. Ad hoc dictum est, ut maneret textus antiquus, & scholium adderetur, ut referat ad alia loca, in quibus agitur de alijs dimittendis.

10 Ex declaratione in quartum caput secundæ partis sic habebatur, qui egrediuntur à societate, sua sponte, quāvis iudicentur ad eam idonei, si aliam religionem essent ingressi, & habitum eius assumpsissent, non videretur societas eos recipere debere, nec minus curare ut eos ad se reduceret. Huius loco an dici debeat quod sequitur. Nec curare ut eos ad se reduceret, si quidem sint Novitij, nam in alijs uti poterit societas (si in aliquo caso videbitur ad maus Dei, ac Domini nostri obsequium fore) facultatibus a Paulo tertio concessis, quandoquidem aliam religionem ingrediendo non ideo de iure desierunt esse de societate nostra. Responsum fuit in scholio id ponendum esse.

11 Ex declar. super proæmium quartæ partis, ubi dicitur ex hispano originali videri necessarium, vel in primis

primis rationi consentaneum, eos qui in societatem ingressuri sunt, viros esse &c. Additum erat, Qui in eam ad professionem, & in coadiutores spirituales formatos sunt ingressuri, viros esse &c. Responsum. tollendum esse quod fuit additum visum est.

- 12 Super secundum caput quartæ partis, textus sic habet, et tunc nõ potest Societas nec eius Generalis quod sic relinquatur vel eius partem ullis extra societatem hominibus donare, sed si ipsa curam quam habebat reliquerit, poterunt qui aliunde potestatem habebunt, alicui pio operi quod sic relictum fuerit applicare. Dubitabatur an expediret hoc ita statui, an potius distinctione aliqua, vti, alia est enim ratio collegiorum, quæ sine ulla obligatione relinquuntur Societatis arbitrio, alia eorum quæ cū obligatione aliqua. Rursus aliqua possent fieri collegia vel domus, ex eleemosinis, vel ex bonis alicuius de societate, qui cõmodū Societatis ipsius præcipuè intēdit, alia ab alio fundatore externo, quæ aliud quidpiã mouet. Visum est Congregationi, hanc clausulam esse emendandã prout in textu originali, et alio approbato à tota congregatione habetur in dicto. s.
- 13 Caput sextum const. quartæ partis, vbi dicitur, de defendendam traductionem quoad eius fieri poterit, visum est tollenda esse vltima hæc verba (quod ad eius fieri poterit) quia vbique potest defendi vulgata editio, iuxta constitutionem concilij Tridentini.
- 14 Caput nonum const. quartæ partis. s. alij educuntur

tur

tur post septem annos, totus .s. ad declarationes transferendus visus est, sicuti translatus est alius capite tertio, de quo hic facit mentionem.

15 Capiti duodecimo quartæ partis cōstitutionū vbi dicitur, cognitionem literarum humaniorum necessariā esse, & linguarum latinæ, & græcæ, additur, & hæbraicæ, & remouetur ex inferiori loco sequenti. Nam hæbraea lingua, potius cum latina, & græca numeranda visa est, quàm cum caldaica, & arabica.

16 Super decimum tertium caput cōstitutionū quartæ partis, vbi dicitur, præsideat qui contentionem dirimat, petebatur; an addenda esset sequens declaratio. Quamuis hoc valde conueniat cum fieri poterit, non est intelligendum quòd obligetur societas semper ad dandum huiusmodi præsidem, qui officijs huiusmodi fungatur. Antiquissimus. n. præceptorum, qui disputant, poterit præstare quòd ex hoc officio iuxta rectoris iudicium conueniet. Responsum fuit talem declarationem in scholio ponendam esse.

17 Super decimum tertium caput, quartæ partis declaratio: vbi dicitur. .s. primo, in quodam tractatu, visum est addendum esse per Generalem Præpositum approbato.

18 Eodem capite. .s. Non solum, habebat textus non solum repetitiones vltimæ lectionis, verum hebdomadæ, mensis, et anni fieri oportebit, huius loco sic repouendum visum est, non solum repetitiones vltimæ lectionis

tionis fieri oportebit, verum & hebdomada, & longioris temporis, prout expedire iudicabitur.

- 19 Capiti decimoquarto constitutionum § ultimo. ubi dicebatur in logica, philosophia naturali, & morali additum est, & Metaphisica.
- 20 Super decimum quintum caput constitutionū ad finem ubi dicitur honore inuicem præueniant, et doctores infima loca procurant, sic emendatum est, honore inuicem præueniant, nulla obseruata differentia locorū.
- 21 Cum non inueniantur correctores multis in locis, & in alijs sustentari nequeant: vel nolint scholastici ab illis corrigi petitum est, an constitutio decimi sexti capitis quartæ partis pertinens ad correctionem externorum scholasticorum, aliqua declaratione relaxari deberet, an potius manere constitutionem (ut iacet) licet dispensetur alicubi pro re nata. Responsum est, constitutionem, ut iacet esse retinendam, & seruandam: sicubi tamen necesse fuerit dispensare posse præpositum generalem.
- 22 An aliqua ceremoniæ in professionibus emittendis addi deberent ad eas quæ in constitutionibus habentur tertio capite quintæ partis. Statutum est constitutiones esse seruandas, nec ceremonias addendas.
- 23 Super secundū caput, sextæ partis declarationū. §. (quamuis) ubi dicitur, non debet quidquā accipi tantquam stipendium, additum est, vel eleemosyna pro his quæ ob solum Christi obsequium &c. comunicantur.

A Etum

24 Actum est deinde an expediret quandam declarationē super secundū caput sextæ partis expungi oportere ut paupertas sancta magis restringeretur : quæ sic habet. Cum vniuersaliter obseruetur, nec ius succedendi, nec proprium quid professos habere, nihilominus si aliquis sua deuotione, & sancta cum intentione, ad maiorem Dei gloriam motus ante suam professionem à Sede Apostolica facultatem obtineret ; ut vel ipse, vel domus in qua professionem emisit, posset ius succedendi in hæreditate habere; dum non ad priuatū vsū illius, sed ad pia opera, vel ad quæ alioqui obligaretur, possent ea applicari, & omnia præpositi generalis arbitrio subdi, non contra istam constitutionem, vel eius intentionem extimaretur. Hactenus constitutio. Visum est ergo congregationi, hanc declarationem ex ipso libro constitutionum expungendam esse, quo magis puræ, & sanctæ paupertati consuleretur.

25 Cum constitutiones dicant 3. capite 6. partis, ve speras cantari posse, non item missam ; an sit statuedum in vniuersum missas cantari posse, an non ; sed potius constitutionem teneri, & dispensari in aliqua domo, vel collegio, vbi ratione prouinciæ iudicaretur expedire, ut in India, Bohemia, et alijs locis. Responsum est seruandam esse constitutionem, & non nisi ex grauisima causa dispensandum esse à præposito generali, ut missa cantetur : & id tantum dominicis diebus, & festis.

Cum

- 26 Cum dicatur in declarationibus, eodem capite de cantu vesperarum, quod ne gregorianus quidem esse debeat: an id immutari oporteat nec ne; licet aliquo in loco dispensetur, ut cum cantu praedicto, vel alio dicantur eum expedire iudicabitur, ut haec tenus Romae factum est. Responsum est, constitutiones obseruandas esse in hac parte, nec per constitutionem nouam ab illis quid diuersum statuendum esse.
- 27 Super primum caput octauae partis declarat. §. debet etiam certiorē reddere, ubi dicit textus, & sponte sua, etiam eius loco supplere debet, cum per aduersam corporis valetudinem, vel occupationes, vel aliquam aliam causam ille in re aliqua officio suo deesset. Repositum est sic; & sponte sua etiam eius loco id faciat, cum per aduersam corporis valetudinem, vel occupationes, vel aliquam aliam causam ille in hac parte officio suo deesset. Causa emendationis est, ne videatur in re alia, quam in scribendo debere collateralem supplere vices rectoris sponte sua.
- 28 Super caput 3. octauae partis declarat. §. primo, ubi habetur in originali, nihilominus possent huiusmodi officiales suffragium actiuum, & passiuum ad reliqua habere, praeterquam ut professis praesae possint, sic emendandam uidebatur quibusdam. Praeterquam ut professis 4. votorum ordinarie praesint; & erat ratio emendationis quia ad tempus, qui non est professus, posset praesae collegio, vel prouincia in qua sunt professi.

fessi, sed non ordinarie, ijs præesse debent qui quatuor
vota professi sint, secus si tria. Congregatio gene-
ralis ab hac emendatione sustulit To. ordinarie.

29 Deinde actum fuit, vt magis declararetur quod
pertinet ad officium Vicarij generalis capite 4. 8. par-
tis, & ad electionem eius, & potestatem, & nomi-
natim qui reputari debeant vicini, vt vocentur ad eius
electionem, & an solum ad congregandam societate,
vel etiam ad gubernandam, ius habeat, & vt aliqui
deputarentur qui hac tractarent, & ad congregatio-
nem referrent. Responsum fuit, aliquibus esse commit-
tendum hoc negocium, vt officium Vicarij confice-
rent, vbi, & reliqua prædicta tractarentur, & ad
congregationem referret. illud tamen declaratum fuit,
non tantum ad conuocandam societatem, sed etiam ad
eandem gubernandam vicarij officium se extendere.
Fuerunt ergo designati Patres, Magister Natalis, D.
Torres, Ludouicus Gonzalez, cum Magistro Ioan-
ne de Polanco, vt viderent officium Vicarij generalis,
& referrent ad congregationem, quod tamen propter
temporis Angustias facere non licuit.

30 Circa eandem octauam partem cap. quinto, propo-
situm fuit etiã an congregatio generalis ad Præpositi
electionem indicta post prædecessoris mortem nuncia-
tam, ad certum tempus cogi deberet: intra quod si non
omnes conuenirent, reliqui qui præsentés erunt, rem-
transigant, & congregatio generalis plena & legiti-
ma ha-

ma habeatur. Responsum est constitutiones quod ad tēpus attinet, esse seruandas, & si prorogatio esset faciēda, per vicarium fieri debere, & assidentes, ad plura suffragia, si tamen exacto termino præsripto in initio, venerint aliqui designati ad congregationē, vt illi etiam suffragium habeant ad prorogationem tēporis præscripti.

3¹ Super septimum caput octauæ partis vbi dicitur, de ordine sedendi & dicendi sententias in congregatione, tollendus videbatur ille qui ponitur in prædicto capite, & iuxta decretum congregationis factum ante electionem emendandus, prout in originali hispanico aliquot versus huius. s. primi septimi cap. deleri sunt, inde incipiendo, Y para la facilidad &c. & quod dicebatur initio huius. s. loquentur eodem ordine &c. fiat scholium quo declaretur in proponendo hoc intelligi. Placuit.

3² Super septimū caput octauæ partis vbi dicitur eligendos esse diffinitores, si non omnes vel ferè omnes cōsenserint, interpretabatur prius cōgregatio de maiori parte: ita vt si maior pars non consensisset, eligendi essent diffinitores. Petitum est ergo an iuxta istā interpretationem constitutiones emendari debeant nec ne. Nihil diffiniendum esse in alterutram partem dixit congregatio: & vt scholium fieret, in quo diceretur quatuor fuisse sententias hac de re: primam quod pendeat diffinitio ab omnium, vel pene omnium sententia:
secundam

Secundam quod à maiori parte, quàm media. Tertiã quod à maiori parte simpliciter. Quarta fuit, quod ille communis consensus refertur ad electionem diffinitorum, ita vt fiat distinctio post illa verba quæ habentur in originali hispanico (vna parte, ò otra) & communi consensu, vel ferè omnium eligendi diffinitores dicantur.

33. Vigesima quarta Augusti, propositum fuit ex parte Summi Pontificis, vt cogitarem de Præposito generali nostro, an perpetuus esse deberet, vt dicitur in primo capite constitutionum nonæ partis, & eius declaratione. Et visum est nemine discrepante omnino perpetuum esse debere. Et cum die sequenti idem proponeretur, idem congregatio sensit. De modo autem loquendi Summo Pontifici, res commissa est ipsi Præposito generali. Vt autem posset suæ sanctitati significari nostræ Societatis iudicium, scripta fuit epistola, quæ iam subdetur, Summo Pontifici ab omnibus, præterquàm ab ipso Præposito subscripta.

Beatissime Pater.

CVM Reuerendissimus Cardinalis Pacechus electioni nostri Præpositi, iussu vestræ sanctitatis impersuit; antequàm ea fieret, V. Beatitudinis mentem de qualitate personæ, quam eligere deberemus, & animi propensione, vt electus perpetuus esset, potius quàm

B ad

ad certum, & diffinitum tempus, nobis significauit. Quamquã V. Sanctitas pro sua benignitate id nostræ congregationi integrum relinquebat: nos omnes latissimis animis significationem hanc voluntatis V. Beatitudinis tanquam à Deo profectam accepimus: qui, ut & nos etiam idem sentiremus, & optaremus faciebat. Postea ubi V. Sanctitas ad pedum oscula nos admittere, & tanta charitate ad diuinum obsequium excitare, & inflammare dignata est, præter cætera, eaque singularia, quæ nobis in Domino liberalissimè est elargita, electionem Præpositi, quem perpetuum elegeramus, libentissime confirmauit. Qua de re quantas possumus diuinæ clementiæ, & V. Beatitudini gratias agimus. Cæterum his diebus Reuerendissimus Cardinalis Tranensis nobis significauit V. Sanctitatẽ etiam nunc de perpetuitate Præpositi aliquid dubij habere, prouide, ut ea de re cogitaremus edixit. Quod & fecimus præmissis ad Deum orationibus, & cum in congregatione semel atque iterum id esset propositum, omnes summo consensu nemine discrepante iudicauimus, multo conuenientius esse nostræ Societati, ut noster Præpositus, quamdiu vixerit, non mutetur: Quamuis tamen hæc ita sint, obedientiæ filij sumus, et quidem paratissimi ad ea omnia præstanda, quæ V. Sanctitas imperabit, quia vero fieri potest, ut de nostro iudicio certior fieri V. Beatitudo fortasse velit, id lud hic infra subscripsimus, humiliter quætecumque id est

id est iudicio V. Beatitudinis subijcientes. ij. Calendæ
Septembris M. D. LVIII.

Hanc epistolam 13. Augusti omnes profesti sub
scripsimus, præter duos, qui discesserant, P. Camisium,
& P. Pelletarium, & ipsum etiam Præpositum, quæ
non decebat eam subscribere. Eidem tamen Epistola
data est, quam tulit secum, sed non dedit Pontifici ho-
nestas ob causas.

34 Dubitatum est an præter casus illos sex qui in quar-
to capite nonæ partis narrantur aliquis alius addi de-
beret, propter quem remouendus esset a gubernatione
Præpositus; cum .s. incurius, vel remissus fieret, vel
alioquin ineptus ad gubernationem, non ex causa natu-
rali (propter quam Vicarius dicitur eligendus qui
eius officium gerat) sed ex voluntaria.

Statutum est autem, nullos casus esse addendos ad illos
sex; nec quicquam immutandum in constitutionibus,
quod attinet ad providentiã Societatis circa Præposi-
tum, & speciatim non esse explicandum aliquem ca-
sum de remissione voluntaria Præpositi.

35 Generatim statutum est, nonam partem constitutio-
nam ad unquam esse observandam, siquid tamen expe-
rimento, vel ratione manifesta in dubium vocari acci-
deret, id tractari permissum est, sicut in uniuersum de
constitutionibus secundo decreto statutum fuerat.

36 In decima parte constitutionum sub finem ubi dici-
tur, Constitutiones quæ ad singulos pertinent esse sin-

B ij gulis

gulis mensibus legendas, visum est conformari debere cum eo quod dixerat in quarta parte, & alibi, de lectione constitutionum, & regularum.

Placuit, sed non videbatur repugnare.

37. Cum dubitaretur adhuc de rebus quibusdam pertinentibus ad constitutiones, difficultas per scholia quaedam addenda remoueri posse visa est: & cum quaeretur ubi ponenda essent, & quam auctoritatem ea scholia habitura erant.

Responsum fuit, scholia non ad marginem constitutionum, sed seorsum esse ponenda, ut numeris quibusdam responderent textui: auctoritatem autem aliquam esse eis tribuendam, sed non plenam, ut a tota congregatione: sed potius, ut à Praeposito generali qui eam dabit, quam ad societatis bonum dandam censuerit, & praemittendam esse praefationem in qua narretur quomodo res duobus Patribus. s. Natali, & Polanco commissa fuerit, & ab eis proposita priuatae Patris Praepositi, & aliquorum patrum congregationi, in qua de scholijs conficiendis statuebatur.

38. Quaesitum est, an Breue aliquod impetrandum esset à Summo Pontifice, quod praeponebatur constitutionibus. Visum est impetrandum esse, cum id commodè fieri posset ad approbationem constitutionum.

TITVLVS

TITVLVS TERTIVS DE HIS QVAE

pertinent ad Constitutiones circa uerba.

PRIMVM DECRETVM.

1 De verbis autem quibusdam constitutionum, propositum fuit, cum Pater Sanctæ me: Ignatius, commiserit tribus Patribus (quorum duo congregationi intererāt) ut saluo sensu uerba prout eis videretur immutarent, an rata ea essent habenda, quæ eo uiuente mutata fuerant in originali exemplari, quia non constabat, an ab eodem Patre Ignatio recognita fuissent. Visum est deputandos esse tres qui viderent, & experderent, & referrent ad Congregationem quid de huiusmodi verborum immutationibus sentirent, & hi fuerunt Doctor Baptista de Barma, & Doctor Christophorus Madridius, cum Magistro Io. de Polanco, qui commisso sibi munere functi sunt.

Actum est etiam de alijs verbis, quæ immutanda quibusdam videbantur, quia in quibusdam eorum videbatur error calami irrepsisse, & sigillatim proposita fuerunt, & sunt quæ sequuntur.

2 In declaratione capitis tertij primæ partis, ubi dicitur, non esse solum ipsius particulare peccatum, sed generale, notatū est, quod positum fuerat pro eo, quod habebatur in Hispanico textu, non esse peccatum personale; sic etiam inferius eodem. §. ubi dicebatur ita ut hæresis, vel schisma peccatū sit personale, similiter repositū fuerat, ita ut hæresis, vel schisma peccatū sit

B ij particulare

particulare personæ, & non generale nationis, vel patriæ. Placuit congregationi talis emendatio.

3 In declarationib. super secundum caput secundæ partis. s. si entro, ubi dicitur (sperando) An dici debeat sperando se, ut referatur ad Societatem, non ad illum qui ingreditur, vel impersonaliter ad utrumque.

Responsum affirmatiue.

4 In capite quarto secundæ partis constit. ubi dicebatur relaxando illis votum, ut maneant sine scrupulo, an dici debeat relaxato illis voto. Responsum est affirmatiue.

5 In declarationib. super primū caput tertiæ partis ubi dicebat textus hispanicus, y asi mesmo deue dicitur dum videbatur y asi mesmo si deue. Placuit emendatio.

6 Super prohemium declarationū quartæ partis versus finem, ubi dicebat textus hispanicus se empleara en el T o. el. non habet quod referatur, sed sic emendandum videbatur, ut dicatur paulo ante, loco verborum illorum (que su diuina Magestad sera seruida) sic, que sera para mi vor seruicio de su diuina M. & ita T o. el. referetur ad seruicium. Placuit emendatio.

In declarationib. super secundum caput quartæ partis. s. Societas sic habebat, textus hispanicus, Societas ad usum scholarium exercebit administrationē, edditurū per Præpositū Generalem, vel Prouincialem, cui committetur ad defendendum, & seruandum possessiones, & redditus Collegij, etiam in iudicio cum conueniens, aut necessarium erit; Ad eundem pertinebit admittere,

quod

quod præterea dabitur tali Collegio. *Horum loco* quia putabatur error scripturæ, quod sequitur reponendum videbatur, Societas in usum scholasticorum, solum iuxta literas apostolicas reddituum administrationem exercebit per Præpositum generalem, vel alios quibus ille facultatem ad id communicauerit, quæ ad defendendas, & conseruandas possessiones, & redditus collegiorum etiam in iudicio (cum hoc conuenire, vel necessarium esse videretur) se extendat. Ac eiusdē Præpositi erit, & eorum, quibus ille facultatem dederit, admittere, quicquid præterea Collegijs ad sustentationem, & incrementum eorum, in rebus temporalibus donaretur.

Visum est Congregationi emendandum esse textum hispanicum prout habetur. s. la compañía, & sic vertetur latinè. Societas ad usum scholasticorum suorum (prout literæ apostolicæ dicunt) exercebit administrationem reddituum, per Præpositum generalem, vel prouincialem, vel alium cui Generalis id commiserit ad defendendum &c. & paulo inferius: & erit eiusdem Præpositi, vel eius cui ille commiserit, admittere quod præterea talibus collegijs donaretur ad sustentationem, & augmentum eorum in rebus temporalibus.

3 Eodem capite. s. qui probantur, dicitur sic, Illi sunt qui in domibus probationum versantur, de quibus in sexta parte dicitur. Citatio sextæ partis omittenda videbatur, quia ibi non agitur ea de re.

B iij

Eodem

- 9 Eodem capite. §. qui negocia, error erat scriptoribus in originali, dicebatur enim, res Collegiorum extra ipsa, intelliguntur præcipue procuratores, pro eo repositum fuit, quod sequitur. Qui negocia Collegiorum extra ea gerunt. imprimis intelliguntur procuratores res &c. & sic respondet declaratio constitutioni. Placuit emendatio.
- 10 Super sextum caput quartæ partis, §. Nullus de societate, dicitur in textu: qui tamē talentum ad id sortiti, ac præsertim qui nondum studijs perfuncti sunt, error videbatur scriptoris, & negatione sublata, dicendum, qui iam studijs perfuncti sunt.
- 11 Super decimum caput quartæ partis §. signum dabitur, habebat textus, signū dabitur partim per campanā quæ pulsabitur, ut se recipiant ad somnum, & ad prandium &c. tollendum videtur To. partim, nisi alterum membrum addatur. Placuit tolli.
- 12 In constitutionibus capite octavo quartæ partis. §. Ansi mesmo, ubi dicit: el modo, deest particula en, & dicendum: en el modo.
- 13 Super decimum quartum caput. §. prælegetur, habebat textus prælegetur etiam Magister sententiarum, sed si videretur temporis decursu aliam Theologiam, huic non contrariam, studentibus utiliore fore, ut si aliqua conficeretur quæ his nostris temporibus accommodatior videretur. Huius loco sic reponendum videbatur. Prælegetur etiam Magister sententiarum, sed si vide-

si videretur temporis decursu, alium authorem studentibus utiliore fore, ut si aliqua summa, vel liber Theologiæ scholasticæ conficeretur, quæ his nostris temporibus accommodatior videretur &c.

Placuit emendatio.

- 14 Primo capite constitutionum quintæ partis. §. primo sic habetur, Quia scholastici approbati admittuntur alio modo, & quidem magis interno, quam qui in prima probatione versantur.

Videbatur illud prima tollendum quia comparatio fit cum alijs, qui probantur in toto biennio, & non tantum cum his qui in prima probatione quindecim vel viginti dies versantur. Placuit tolli.

- 15 Capite tertio, & quarto Constitutionum quintæ partis in formula votorum qua professi, & coadiutores utuntur, ubi dicitur, vice Præpositi Generalis, videbatur addendum: societatis Iesu. Placuit addi.

- 16 In declarationib. capitis secundi sextæ partis. §. Hoc intelligendum. Vbi dicitur in originali, nec etiam si in occurrenti aliqua occasione, vel necessitate, quis vestibus præciosioribus, honestis tamen indueretur; reponendum videbatur vestibus melioribus, honestis tamen &c. Placuit.

- 17 Super secundum caput septimæ partis in declarationib. §. los accidentes, ubi dicit textus hispanicus para mas abreniar ò acortar, dicendum videbatur abreniar ò alargar, ut patet ex toto contextu. Placuit

emendatio

emendatio, nam error calami iudicatus fuit.

- 18 Super sextum caput octavae partis in formula electionis dicitur: Testem inuoco Iesum Christum, qui sapientia est aeterna, quod illum eligo &c. addendum videbatur. Ego. N. illum eligo &c. Placuit addi.
- 19 Alia quaedam proposita fuerunt circa Constitutiones, sed quia visum est nihil esse immutandum non hic ponuntur.

TITVLVS QVARTVS DE QVIBVSDAM
Constitutionibus repertis extra librum
Constitutionum.

PRIMVM DECRETVM.

- 1 Cum quaedam Constitutiones, vel ordinationes a Patre nostro Ignatio non recognita (quod sciatur) extra corpus libri constitutionum reperirentur. propositum fuit quid agendum esset de illis, & constitutum est, ut suis locis de singulis ageretur. Deinde ex eis aliquas approbavit ipsa generalis Congregatio, alias quas commisit particulari congregationi Patris Praepositi, & quatuor deputatorum: qui fuerunt, P. Natalis. D. Torres, P. Ludonicus Gonzalez cum Magistro Polanco, & tam illa, quam quae circa eas decisa sunt, hic subduntur.
- 2 Cum experientia nos docuerit quod in nostris Collegijs ubi necessarij sunt duo, vel tres Sacerdotes, qui vacent ministerio Sacramentorum, ac verbi diuini, & quatuor

quatuor, vel quinque præceptores, qui inuentum in literis, & bonis moribus insituant; necesse est etiam, alios ibidē versari, qui eosdē iuuare possent, vicemq; eorundem supplere, si in morbum incidērent: ne lectio nam series interrumpatur, atq; etiam, ut Societas aliquid percipiat emolumentī, in aliendis aliquot scholasticis, qui literas discant, quandoquidem tam multi occupati sunt in obsequio, & auxilio communis boni, Statuimus ne per decem annos proxime futuros, incipiēdo à 1553. admitatur Collegium vllum, vbi non possint duodecim saltē de Societate sustentari, cū duobus alijs, qui in rebus corporalibus inseruiant, ita ut totus numerus ad quatuordecim perueniat.

Quæ etiam videmus quā sit incommodum, quantumquē impediatur diuinum obsequium, cum domus, et ecclesia exercitijs nostre instituto consentaneis apta non habetur, cumq; nostri necesse habent occupationes spirituales relinquere, ut vacent victui, & rebus temporalibus ad studium necessarijs querendis: similiter statuimus, ne vllum mittatur collegium ad locum aliquem, vbi domus conueniens ad nostrorum habitacionem, & ad scholas tenendas, & ecclesia ad spirituales exercitia in proximorum auxilium tractanda non assignetur; siue proprietatem eius, siue usum liberum relinquant: non itē mittatur si saltem ad unum annū, quæ necessaria sunt ad quatordecim personarū sustentacionem non dabuntur. Elapso enim anno si cōmunitati

Collegium

Collegium utile non inuenietur, poterit nos certiores facere, & inde nostri aliò commigrare poterunt. Si contra, providebit illa etiam de rebus necessarijs in alteriù annum, vel etiam plures, aut de perpetuitate, vel fundatione collegij aget, Prout melius ad Dei gloriam, & communis boni utilitatem iudicabitur.

Hæc ordinatio placuit Congregationi generali, vt extra corpus constitutionum velut edictum ad tempus haberetur.

- 3 Cum tam sit proprium nostræ professionis non admittere præmium vllum temporale pro ministerijs spiritalibus, in quibus iuxta nostri instituti rationem in auxilium proximorum occupamur, non conuenit dotationem alicuius Collegij admittere, si obligemur ad cõcionatorem, vel confessarium, vel lectorem aliquem Theologiæ dandum. Quauis enim ratio æquitatis, & gratitudinis nos moueat, vt maiori cum sollicitudine proximis inseruiamus, in huiusmodi exercitijs nostri instituti proprijs, in collegijs quæ cum maiori liberalitate, & deuotione fundata fuerunt, non est agendum de obligationibus, vel pactis, quæ repugnent sinceritati, cum qua in rebus nostris solemus procedere, gratis dando, quod gratis accepimus, quamuis ad sustentationem eorum, qui communi bono Collegiorum inseruiunt, vel ad id literis dant operam, admittatur ea dotatio, quam fundatorum charitas ad Dei gloriam solet assignare.

Placuit congregationi generali

hæc

hæc constitutio, & inferenda quartæ parti constitutio
num visa est.

- 4 Cum Præpositus generalis, vel Societas vniuersi
tatis alicuius curam susciperet, non repugnaret huius
constitutionis intèntioni, si se consequenter obligaret ad
lectiones ordinarias, in ea prælegendas quamuis inter
eas aliquæ ad Theologiam pertinerent.

Placuit etiam declaratio.

- 5 Sequentem constitutionem Pater noster Ignatius
fieri iussit, sed non eam emendauit: & si in constitu
tionibus poni debet, ad nonam partem pertinere vi
detur. Videatur tamen an inter constitutiones, an me
lius inter documenta superiorum poni debeat.

Quoniam ei, qui in congregatione qualibet supremam
habet curam ita conuenit humanitas, & affabilitas
cum subditis, ut authoritas eius retineatur, & ea re
uerentia eidem exhibeatur quæ ad suos regendos, ad
maiores Dei gloriam est necessaria: vt etiam subditi
minorem habeant perturbationis occasionem cum eo,
quem pro refugio in suis perturbationibus habere de
bent. In domo uel collegio, vbi nostrorum multitudo vl
tra triginta se extendit, qui supremam habet au
thoritatem, non cibum capiat ordinariè cum illis in re
fectorio quamuis singulis mensibus, ad suam, & illo
rum consolationem, & ut, quomodo res se habeant, in
tueatur, id facere debeat, ordinariè tamen (vt est di
ctum) capiat seorsum cibum, quamuis eiusdem sit ra
tionis

tionis cum communi, aut magis, aut minus parcius,
 prout a cōsultoribus, vel Assistentibus, qui in hac par-
 te in ipsum auctoritatem habent, expedire magis, tum
 personæ superioris, tum communi bono iudicabitur.
 Responsum est, ut maneat inter regulas, non inter con-
 stituciones.

De quadam constitutione recognita à Patre nostro
 Ignatio Sanctæ me: circa auctoritatem Præpositi ge-
 neralis in celebrandis contractibus, fuit tractatum in
 particulari congregatione: & visum fuit declarandum
 esse per congregationem generalem, quod talis est au-
 thoritas Præpositi: & ita factum est, & generalis
 congregatio approbavit huiusmodi constitutionem, &
 inserta fuit tertio capiti nonæ partis, quod sic incipit.
 In Præposito Generali est tota auctoritas celebrandi
 quosvis contractus, &c.

TITVLVS QVINTVS DE HIS QVÆ
 ad exemplar, ac uersionem, & editionem
 constitutionum pertinent.

PRIMVM DECRETVM.

Decima Septembris 1558. cum conuenissent pa-
 tres in plena congregatione decreuerunt, probatum esse
 quoddam exemplum examinis constitutionum, & de-
 clarationum ex autographo P. Ignatij exscriptum, et
 cum eo collatum cum additionibus, & emendationi-
 bus quæ sunt in margine, auctoritate congregationis
 factis

factis in quorum fidem Magister Ioannes de Polanco
secretarius Societatis Iesu, ex præscripto congregatio-
nis, & omnium nomine subscripsit librum illum, &
sigillo Societatis obsignauit.

2 De examine, & constitutionibus, & declaratio-
nibus, ex hispanico idiomate in latinum versis, quasi-
tum est: an imprimi oporteret, & quam auctoritatem
habere deberent. Et primò quidem statutum fuit, ali-
quos esse deputandos qui cum originali conferrent ver-
sionem: & deputati fuerunt complures ab ipsa con-
gregatione: & quæ apud ipsos erant dubia in congre-
gatione priuata, cum generali tractabantur: & sic
ad plura suffragia, complura dubia resoluta sunt circa
uersionem: & ut haberet auctoritatē uersionis statu-
tum est. i. ut ordinaretur, ea utendum esse, nec licere
priuata auctoritate, & sine congregatione aliam eide-
re uersionem: & impressionem statim inchoandam
ab examine prius reuiso à deputatis.

TITVLVS SEXTVS. QUAE SE-
quuntur decreta pertinent ad res uarias,
de quibus in Congregatione ge-
nerali actum est.

PRIMVM DECRETVM.

1 Quia uidebatur agendum de his, quæ pertinent ad
personam, & officium Præpositi generalis tractatum
est de quatuor assistentibus eligendis, & tempus ali-
quod

quod assignatum est ad informationem capiendam. Cum enim Societas committere debeat assistentibus uices suas, quod attinet ad suam prouidentiam circa corpus Praepositi generalis, & res externas, & alia quae in quarto, & quinto capite nonae partis continentur.

Cumque iudicium Praepositi esse & in rebus ad doctrinam, & ad res gerendas pertinentibus eundem subleuare, et alioqui in lectione, praedicatione, & alijs pijs operibus iuxta Societatis institutum exerceri debeant: bonos, fideles, Societatis, ac communis boni amatores, discretionis dono praeditos, in rebus agendis versatos, & ad conuersationem cum hominibus idoneos esse eos oportere; visum est, & eligendos ab eisdem esse electoribus, qui Praepositum generalem elegerant, & quidem inter absentes, & praesentes, inter professos, vel qui apti essent ad professionem emittendam. Et si fieri posset ex varijs Prouincijs eligi eos debere, & ita per scrutinium primum ad plura suffragia quatuor electi sunt: uidelicet Magister Hieronymus Natalis, P. Ludovicus Gonzalez, Doctor Christophorus Madridius, & Magister Ioannes de polanco.

2 Quia etiam iuxta constitutiones eligendus erat aliquis cuius hoc esset munus, ut si animaduerneret Praepositum in his, quae ad personam, uel officium suum pertinent, minus bene agere, eundem post orationem cum debita modestia admoneat: in primo Scrutinio, ad plura suffragia electus est vnus ex assistentibus. s. Magister
Ioannes

Ioannes de Polanco.

Item quædam dubia proposita fuerunt circa *Assistentes*, quæ scilicet iam sequentur.

3 Cum dicatur in quarto capite nonæ partis, Providentiam Societatis, circa Præpositum Generalem esse primò circa externa, secundo circa corpus, tertio circa animam: quia etiã in uiris perfectis in quibusdam quæ ad personam, & gubernationem pertinent, accidere aliqua possunt, quæ admonitione indigeant. Cumq; in quinto capite sequenti dicatur quòd per *Assistentes* exercet Societas hanc providentiam: qui in tribus dictis dicent, & facient, id quod in domino iudicauerint expedire: quæsitum est: Quomodo intelligi oporteat illud (Dicent, & facient) an scilicet in tribus prædictis, & singulis eorum, scilicet rebus externis, corpore, & anima: quod ad personam, & gubernationem attinet, dicant, & faciant, quicquid eis videbitur: an vt coniunctim loquatur de tribus prædictis, in quibus dicere, & facere debent, quod iudicauerint expedire iuxta præmissa in quarto capite: vt scilicet moderentur res externas, prohibeant nimiam corporis afflictionem, et admoneant Præpositum, sicubi monendus videbitur; in his quæ ad personam, vel gubernationem pertinent, & hoc ultimum per unum aliquem, de quo in quarto capite præcedenti dictum erat.

Statutum est ergo Tò. dicere, & facere interpretandum

tandum ita esse: vt coniunctim ad tria referatur: facere quidem, & dicere ad duo priora: dicere tantum, id est, admonere per personam deputatam, ad tertium referendum esse; & iuxta præmissa in capite quarto præcedenti.

- 4 Si mittatur *A*ssistens a *P*ræposito extra locum, in quo ipse residet, petitum est an obedire debeat absolute, an se excusare, eo quod *A*ssistens est.

Statutum fuit, quod se non excusare deberet, sed obedire: quòdque erit ipsius *P*ræpositi constitutionum meminisse, quæ non esse facile ablegandum quenuquam *A*ssistentium statuunt etc. *P*ræposita fuerunt, deinde, quæ sequuntur.

- 5 An propter valetudinem aduersam in aere Romano posset dimittere *O*fficium *A*ssistens.

Responsum est: Sine consensu *S*ocietatis non posse dimitti officium hoc ab ea datum. Quòd si per *S*ocietatem id liceret, tunc in alio substituendo constitutionum ordinem esse seruandum, nec esse substituendi potestatem penes *A*ssistentem.

- 6 Si *P*ræpositus *G*eneralis extra urbem mitteretur, vel spontè iret, & non ad tempus breue, an deberent *A*ssistentes ipsum comitari, an *R*omæ manere cum *V*icario, quem relinqueret *P*ræpositus: an partim ipsum comitari, partim manere oporteret;

Responsum est: *A*rbitrio *G*eneralis relinquendū esse, an aliquos ex *A*ssistentibus secum habere debeat

nec ne

nec ne, prout negocia conficienda essent plura, vel pauciora: & tamen quòd vt socium semper aliquem eorum apud se habere deberet.

7 Si Pontifex vellet quempiam ex Assistentibus aliquò mittere, an Generalis debeat eum informare, & curare, vt potius alium mittat necne?

Responsum est: Discretioni Generalis id esse committendum: vt plurimum tamen, informari ab eo Pontificem oportere.

8 Si male se gereret Assistens in alijs rebus, vel etiã in officio suo, adeo vt indignus videatur eo loco: quid agendum esset; an scilicet informare Prouinciales, adhibito reliquorũ Assistentiũ testimonio oporteret.

Responsum est: Posse Assistentem huiusmodi, interim suspendi ab officij executione à Træposito Generali: non tamen omnino remoueri, nisi de consensu Societatis iuxta constitutiones: posse tamen alium à Træposito constitui (prout illæ dicunt) in casu mortis, & diuturnæ absentię.

9 An propter hominũ penuriã minus, quàm quatuor Assistentes eligere sufficeret, vel certè, an aliquis eorum mitti posset liberius.

Responsum: Quatuor esse debere Assistentes, & de missionibus procedendum esse iuxta constitutiones.

10 An in unam personam coincidere possent secretarius Societatis, & Assistens.

Responsum: Melius esse diuersis personis hæc officia.

C ij cia.

cia committi, cum singula satis sint ad vnum hominem bene occupandum, propter hominum tamen penuriam posse coincidere. Et iuxta id Præpositus Generalis elegit vnum ex Assistentibus in Secretarium scilicet Magistrum Ioannem de Polanco.

- 11 An Assistentes Præpositi Generalis interesse, & suffragium habere debeant in electione noui Præpositi, & si habent, quo ordine suffragia dicere debeant, quia de eo non fit mentio in constitutionibus.

Statutum est: Assistentes suffragium habere debere, & eorum officium, vsq; ad electionem Præpositi duraturum: eosdem autem fore Assistentes Vicarij: vel si ex eis eligeretur Vicarius reliquos eius Assistentes fore: De ordine autem dicendi, vt sequentur antiquitatem professionis.

- 12 Super tertium caput, constitutionum octauæ partis actum est: An Commissarij alicubi constitui, tanquam officiales ordinarij deberent, vt in Hispania, & in India &c. an non? sed vt sint officia extraordinaria pro arbitrio Præpositi, & rerum necessitate, vel vtilitate: & quocunq; modo hoc se habeat, an debeant expirare, cum Præposito huiusmodi officia, an manere post eius obitum, sicut & Prouincialium officia: vt etiam extra ordinem ternorum, qui ex quavis Prouincia venire debent ad Congregationem, illi veniant.

Responsum est: Commissarios non esse debere officiales

ciales ordinarios, sed prout visum erit Præposito Generali expedire: post mortem verò Præpositi, expirare Commissariorum potestatem, nec eos habere suffragium ratione officij ad electionem successoris, nisi alioqui eligerentur, inter illos ternos de quavis Provincia.

13 Petitum est, quomodo possint eligi inter ternos ad Congregationem destinatos Commissarij, cum non sint potius de hac Provincia, quàm de illa.

Diffinitum fuit: quòd in Provincia, in qua versabitur Commissarius tempore Congregationis Provincialis (ad quam ipse vocari debebit) eligi poterit, ut veniat ad generalem.

14 De missa etiam, & eius cœremonijs actum est, & constitutum, ut sequeremur usum Romanum secundum rationem Constitutionum: Omisso psalmo, *Iudica me deus*, & in fine dicendo *Euangelium Lucæ* Loquente Iesu ad turbas: vel, *In principio erat verbum*, pro vniuscuiusq; deuotione.

15 Vndecima Augusti propositum fuit à quodam ex Procuratoribus Hispaniësisibus quomodo occurrendum esset illi incommodo, quod ex votis simplicibus coadiutorum, & scholasticorum nasci posset, cum illi postquam admissi fuerint in coadiutores formatos, vel scholasticos approbatos, possint (licet peccent) uxorem ducere, & matrimonium erit validum: unde querebatur, an consultum esset tria vota solemnia

C ij emittere

emittere aliquando huiusmodi fratres.

Statutum fuit nihil immutandum esse de constitutionibus, vel de ratione votorum simplicium: si quid autem incommodi accideret, ut pro re nata provideretur: & ita exclusum fuit quod de professione dicebatur.

16 Quæsitum etiam fuit de ratione vestium, & pileorum, quibus laici nostri uti deberent.

Nihil esse statuendum visum est: sed eam indumenti rationem probari, qua nostri laici à sacerdotibus nostris, & à secularibus hominibus distinguerentur; & ut vestitus honestus esset iuxta morem patriæ, & pileorum quidem ratio Prouincialium arbitrio relicta est: eos tamen, qui inferuendi missis officium habent, clericali pileo uti debere visum fuit. De superpelliceis nihil certi statuendum videbatur; sed si quando expedire iudicaretur, ut huiusmodi ministri eis uterentur, petendam esse facultatem à Generali.

17 Propositum fuit nostros à quibusdam reprehendi; quòd ieiunia, & pœnitentias ordinarias non haberemus: & quærebat an diebus Veneris ieiunandum esset, & in aduentu saltè die Mercurij, & Veneris.

Responsum fuit: Constitutiones nostras in hac etiam parte seruandas esse: placebat tamen fieri declarationem in scholijs, quòd non ad singularitatem pertinet: si quis ieiunet alijs non ieiunantibus: & quòd danda esset facultas volentibus ieiunia obseruare, secundum mensuram.

mensuram rectæ rationis.

18 Circa orationem dictū fuit quibusdam plus tempo-
ris impendendū videri, quàm cōstitutiones præscribat.
Responsum fuit; Seruandas esse Constitutiones, & ni-
hil aliud certi præscribendum in illis: sed quod ad noui-
tios attinet in regula Magistri nouitiorum esse statuen-
dum, vt orent ultra horam (vt constitutiones innunt)
& ne obligentur ordinariè ad duas horas: posse tamen
cum particularibus augeri vel minui per superiores
hoc tempus.

Quod ad professos attinet, si non facerent iuxta men-
tem Constitutionum, vt Præpositi Domorū eos adiuuent
& tempus orationis prout videbitur, præscribant.

De Coadiutoribus temporalibus dictum fuit: curam
peculiarem esse habendam, licet non statuatur eis certū
tempus orationis aliter, quàm in Constitutionibus quar-
tæ partis capite quarto statuitur. Epicheya tamen quæ
in scholasticis locum habet, vt .s. possint superiores au-
gere vel minuere, vel commutare orationē, in his om-
nibus locum habebit.

19 An simul omnes orare aliqua diei, vel noctis hora
expediat.

Responsum est; Simul non esse orandū; cum præsertim
mens Patris nostri Ignatiū eò tenderet, prout verbis si-
gnificauit. De ordinaria autem oratione sermo est, non
de extraordinaria, quæ pro re nata publicè ad tēpus in-
stitui posset. Proposita etiam fuerunt, quæ sequuntur.

C iij De

20 De benedictione mensæ, & actione gratiarum, constitutum est, ut sequeremur usum Romanum communem, & id, in Refectorio: nam in priuata mensa antiquam, & consuetam benedictionem posse retineri, et non sedendo, sed stando benedictionem, & actionem gratiarum fieri debere.

21 *Alia sessione propositum fuit, an declarari deberet à tota Congregatione quòd Præpositus Generalis posset acceptare donationes, & quosuis contractus celebrare; dummodo, non agatur de dissolutione, aut alienatione Collegij, vel domus iam erectæ: ut sic demum contra eos, qui difficiliore sunt, possit ostendi: quod ex constitutionibus alioqui habemus, de facultate generalis.*

Fuit autem facta decisio, quod posset (ut prædictum est) quosuis contractus celebrare: & aduocatus est notarius publicus qui Instrumentum conficeret, quod hic subiungitur, & aliud etiam particulare confectum est; quo significabatur ratum haberi quod Præpositus Generalis in quodam Parmensi contractu fecerat & c.

In nomine Domini Amen. Anno à Natiuitate eiusdem M. D. LVIII. Indictione prima die vero trigesima, mensis Augusti Pontificatus Sanctissimi Domini Nostri, D. Pauli Diuina prouidentia Papæ Quarti Anno Quarto In mei Notarij publici infra scripti, testiumq; infra scriptorum ad hæc specialiter vocatorum; & rogatorum presentia, personaliter

sonaliter constituti in vnum simul congregati, & coa-
 dunati infra scripti Patres Reuerendi, Primó videlicet,
 Pater Iacobus Laynez totius Cōgregationis nominis
 Iesu Præpositus Generalis, Pater Paschasius Broet,
 Pater Alphonsus Salmeron, Pater Nicolaus Boba-
 dilla, Pater Simon Roderici, Pater Hieronymus
 Natalis, Pater Michael de Torres, Pater Hierony-
 mus Domenech, Pater Baptista de Barma, Pater Ia-
 cobus Miron, Pater Ioannes de Polanco, Pater Bap-
 tista Viola, Pater Nicolaus Lanoy, Pater Euerar-
 dus Mercurianus, Pater Ludouicus Gonzalez, Pa-
 ter Gundisalvus Vaz, Pater Vrsmarus Goysoni-
 us, Pater Antonius Vinch, Pater Ioannes de Pla-
 za, Pater Emanuel Godignus, Pater Georgius Ser-
 ranus, Pater Antonius Cordesses, Pater Don Dida-
 cus de Guzman, Pater Didacus de Auillaneda,
 Totam Congregationem Societatis Iesu rapresentan-
 tes, ac plenam Congregationem, vt asseruerunt faci-
 entes: sponte & non per errorem aliquem, sed ex eo-
 rum, & cuiusq; ipsorum certa scientia, ac spontanea
 voluntate declararunt, & quilibet ipsorum declara-
 uit; facultatem esse penes Præpositum Generalem iux-
 ta bullas, & constitutiones dictæ Congregationis,
 seu Societatis; ad quosuis contractus, vt emptio-
 num et venditionum, & cessionum quarumlibet rerum tem-
 poralium, mobilium, vel immobilium, celebrandum;
 & ad vendendum, & redimendum quosuis census
 super

super bona stabilia collegiorum Societatis, ad collegiorum eorundem, & quidem evidentem utilitatem: dummodo erecta Collegia, vel domos alienare, vel dissolvere non possit. Declararunt etiam, & quilibet ipsorum declaravit, si quid dispositioni Societatis relinqueretur, siue sint bona stabilia, ut Domus vel possessio aliqua non applicata alicui Collegio, vel domui erectæ, vel erigendæ, siue mobilia, aut pecunia, frumenta, & alia quævis, eundem R. Patrem, Præpositum posse de illis disponere, illa vendendo, vel retinendo, prout constitutiones permittunt; vel applicando ad unam partem, vel aliam, prout senserit ad maiorem Dei gloriam fore. Præterea declararunt, ut eorum quilibet declaravit: etiam Præpositos provinciales, vel particulares, ac Rectores, ac alios quosvis de Societate, eam habere dumtaxat ad res prædictas facultatem, quæ à Præposito Generali fuerit illis communicata: & non necesse esse Collegialiter ad similes actus congregari. Declaraverunt insuper, & quilibet eorum declaravit, non opus esse collegiales alicuius Collegij congregari ad sonum campanæ, nec aliter, ad procuratores constituendum, vel ad quosvis alios contractus celebrandum, cum potestas tota manare debeat à Præposito Generali, qui eam communicabit alijs, cum facultate etiam substituendi; ita ut nullo modo oporteat res huiusmodi Collegialiter tractari. Super quibus omnibus & singulis præmissis,

petierunt

petierunt sibi per me Notarium infra scriptum unum, vel plura publicum, seu publica fieri, atq; confici instrumentum, & instrumenta. Actum Romæ in domo Societatis prædictæ, & Stantia seu Camera superiori eiusdē domus, in qua fieri similes solent congregationes, ibidem præsentibus D. Ioanne Corso Clerico Barchinonensis diœcesis & Francisco Petrarca Clerico Neapolitano, testibus ad præmissa vocatis specialiter, atq; rogatis. Et quia ego Andreas Gerardus Clericus Lugdunensis diœcesis, publicus auctoritate Apostolica, necnon curiæ causarum Camere Apostolicæ Notarius præmissis interfui, eaq; in actis meis annotavi: Ideo præsens instrumentum subscripsi, & publicavi, signumq; meum hic apposiui consuetum in fidem præmissorum rogatus, & requisitus.

Omisso Sigillo.

22. Propositum fuit: ut videretur, an ex literis Apostolicis, quibus explicavit Iulius Tertius, et confirmavit institutū nostræ Societatis, aliquid in melius immutari expediret. Responsum est, nihil immutandū videri.
23. De forma votorum simplicium, quæ post professionem emittenda esse in constitutionibus dicuntur, actum est: an approbanda videretur, & executioni mandanda. Placuit Congregationi formula, & executio huiusmodi emissionis votorum indicta est, in Sancti Bartholomei Festum (quod ad præsentem attinebat) quod Romæ celebratur vigesima quinta Augusti

*Augusti, ut coram Præposito Generali, sine communi-
mione (ne sacrificiò missæ priuarentur) vota sua fa-
cerent: Et ita prædicto die à prandio in ipso loco Con-
gregationis omnes professi illa emiserunt iuxta formam
tam hic adiunctam.*

FORMVLA VOTORVM SIMPLICIVM
quæ professi emittunt post professionem.

EGO .N. Professus Societatis Iesu, promittò
Deo Omnipotenti coram eius Virgine Matre, &
tota curia cœlesti, & coram R. Patre Præposito Ge-
nerali, vel coram .N. locum Generalis Præpositi te-
nente nunquam me acturum quacumq; ratione, vel
consensurum, ut, quæ ordinata sunt, circa paupertatem
in constitutionibus Societatis immutentur: nisi quando
ex causa iusta rerum exigentium videretur pauper-
tas restringenda magis.

Præterea promitto nunquam me acturum vel prætensu-
rum, ne indirecte quidem, ut in aliquam prælationem,
vel dignitatem in Societate eligar, vel promouear.

Tum, si quæ sciam id curare, vel prætere, promitto
illum, remq; totam me manifestaturum Societati,
vel Præposito eius.

Promitto præterea nunquam me curaturum, prætensu-
rum uè extra Societatem prælationem aliquam, vel
dignitatem, nec consensurum in mei electionem quan-
tum

rum in me fuerit, nisi coactus obedientia eius, qui mihi præcipere potest sub pœna peccati.

In super promitto, si quando acciderit, ut hac ratione in præsidè alicuius Ecclesiæ promouear pro cura, quæ de animæ meæ salute, ac recta muneris mihi impositi administratione gerere debeo, me eo loco, ac numero habiturum, Præpositum Societatis generalem, ut nunquam consilium audire detrectem, quod vel ipse, perse, vel quiuis alius de Societate, quem ad id ipse sibi substituerit, dare mihi dignabitur. Consilijs vero huiusmodi ità me pariturum semper esse promitto, si ea meliora esse, quàm quæ mihi in mētem venerint, indicabo: omnia intelligendo iuxta Societatis Iesu constitutiones & declarationes. In tali loco, tali die, mense, & anno &c.

²⁴ Proposita sunt deinde sequentia. s. de suprastantibus Collegiorum, & Vniuersitatum, quatenus eos teneri expediat,

De reseruatibus casibus Reçtori, vel Præposito locali.

An Provinciali, vel Commissario reseruari oporteat peccata priuatorum, vel eorum, qui alijs præsumt.

An aliæ facultates, vel priuilegia, quæ valde necessaria, vel vtilia Societati videbuntur, curanda sint: & ea quæ habemus, quibusdam in locis magis declaranda.

An alicui committi debeat cura conscribendi modum ad rosarium, vel coronam benedicendam præsertim pro laicis.

De

De modo loquendi, ad sobrium & religiosis dignum honorem, dicto vel scripto alij de Societate exhibendum, an constitui aliquid oporteat.

An expediat exemplum autenticum omnium contractuum maioris momenti (praesertim rerum perpetuarum) quae ubiq; in Societate fient, ad Archivium, quod erit in Vrbe penes Praepositum generalem, deferri.

Consideretur modus mendicitatis in Vrbe, & alijs in locis tenendus: An .s. ostiatim (ut fit Romae bis in hebdomada) emendicari oporteat, nec ne: sed potius per procuratorem sint eleemosynae petendae, ut modò fit per procuratorem Domus nostrae de Vrbe. Priorè ex his modis, quamvis permisit ad tempus Pater noster Ignatius, significavit tamen sibi non placere.

Videatur an possit iniri ratio, qua minor multitudo coadiutorum temporalium sit necessaria, cum in constitutionibus, paucitas eorum videatur commendari, & praxis aliud ostendat.

Videatur etiã, quatenus expediat sacerdotes, cum Domi sunt, vel etiam in missionibus, uti coadiutorum opera: ne quod necessitatis gratia, & ut vacare illi possint maiori, communiq; bono animarum inductum est, vertatur in fastum, aut superbiam, aut desidiam sacerdotum.

An expediat in Ecclesijs nostris dare deuotis personis, & de nostra Societate benemeritis, capellas, quas illi censibus applicatis dotare velint, ut aliqua
missae

missæ dicantur.

Et an Societatis collegia possint, et debeant se obligare singulis annis, mensibus, vel hebdomadibus profunda toribus Capellarum, ad celebrandas aliquas missas.

His omnibus unica responsio data est; ut i repositus Generalis ea videret, & statueret quod facto opus esset; de admittendis tamen capellis alio decreto seorsum tractavit Congregatio.

25 *Propositum fuit etiam de testamento fratris nostris D. Hieronymi de Coloredobo: me: qui bona sua legauerat ad collegium Societatis instituendum, quid agendum esset. Responsum est: Patris Præpositi Generalis arbitrio id esse relinquendum: inclinabatur tamē Congregatio rationibus auditis ad non admittendum legatum: Et ita Pater Præpositus declarauit in eadem plena Congregatione se non admittere: & per litteras suas patentes id postea Reuerendissimo Episcopo Cenevensi eius auunculo significauit.*

26 *Quæ sita deinde fuerunt, quæ sequuntur. An libros in Societate imprimi, & venundari sit tolerandum: aut etiam laudandum propter commune bonum, quod inde sequitur: an potius sit prohibendum; ne mercaturam exercere videamur.*

Statutum est: Nihil esse in alterutram partem decidendum, sed Arbitrio Præpositi Generalis relinquendum. Visa tamen res est consideratione digna, ne quid fiat, in quo ledatur paupertas vel institutum Societatis.

An aliquis

- 27 *An aliquis ordo certus sedendi in mensa, & Congregatione, & alijs in rebus constitui oporteret. Responsum est in Congregationibus quidem tenendum esse ordinem, de quo actum est ante electionem. In mensa vero, ut sacerdotes alios ad eum gradum non promotos praecederent: Inter ipsos autem sacerdotes, aut Laicos nullum ordinem videri constituendum.*
- 28 *An directorium exercitiorum tradendorum, confessionum audiendarum, vel faciendarum, praedicationis, doctrinae Christianae, orationis, conuersationis, iuuuandi etiam morituros confici oporteat, & vni, vel pluribus hoc oneris imponi. Placuit congregationi, ut per Praepositum Generalem haec omnia, & modus etiam eis utendi, curarentur.*
- 29 *An praeter approbationem prouinciarum, quae hactenus extiterunt, aliquae essent instituendae, ex quibus, & non ex alijs veniendum esset ad electionem Praepositi (quanuis aliae postea instituerentur) ad euitandam ambitionis occasionem. Placuit congregationi confirmatio Prouinciarum, quae hactenus fuerunt, & ut relinqueretur Praeposito nouarum institutio. Postquam autem instituta fuerint, ut ex eis veniant terni, iuxta constitutiones perinde, atque ex alijs.*
- 30 *Propositum fuit etiam de ratione sepulturae fratrum nostrorum. Et statutum est ut obseruaretur circa vestitum mortuorum sacerdotum quod de viuentibus dicitur in constitutionibus. ut .s. utamur eo modo, quo sacerdotes*

dotes honesti eius regionis uti solent. De fratribus autem, qui sacerdotes non sunt, ut sepeliantur eodem modo induti, quo alij clerici honesti, qui sacerdotes non sunt, indui solent. Seruentur autem, quod ad officium pro defunctis attinet, constitutiones, ubi in Ecclesia nostra funus celebrabitur, & numerus sufficiens nostrorum erit. Vbi enim alterutrum deesset, possent externi aduocari ad funera nostrorum.

31 De modo etiam concionandi quaesitum fuit, an semper in initio salutari debeat beata Virgo, et stola ferri. Responsum est: Beatam Virginem esse salutandam, siue procerium praemittatur (quod nonnulli faciunt) siue non, pro concionatoris voluntate. Superpellicio autem utendum esse inter concionandum, stolam vero ut iuxta patriam morem adhibeant, vel non. In lectionibus sacrae scripturae, etiam ad populum, superpellicium non esse adhibendum.

32 Actum est deinde de Visitatione Praepositorum provincialium, & visum est, committendum id esse Praeposito Generali, qui poterit Provincialibus iniungere, ut quotannis uisitent Domos, et Collegia suarum provinciarum, vel eorum arbitrio id relinquet. Itaque ipsemet Praepositus Generalis constitutiones interpretetur in hac parte.

33 Postea de his, quae subduntur agi ceptum est, An pro rectores habere in Collegijs tanquam amicos, & non tanquam habentes ius aliquod in ipsa collegia, expediret.

D Probatum

Probatum est ut haberentur amici qui protectionem susciperent Collegiorum sed nomina iuridica, quæ iuris dictionem dicant, vitanda esse; ne aliquando plus satis sibi sumant huiusmodi homines.

34. Deinde de ratione ædificiorum fuit propositum: modum esse imponendum ædificijs domorum, et Collegiorum, quod in nobis est, ne præter cætera incõmoda, fiant aliquando Palatia nobilium, sed sint ad habitandum, & officia nostra exercendum utilia, sana, & fortia: in quibus tamẽ paupertatis memores videamur: unde nec sumptuosa sint nec curiosa &c. De Ecclesijs tamen nihil dictum est, & hæc res tota magis consideranda esse videbatur.

35. De barba etiam nutrienda: & eam non esse nutriendam visum est.

36. An ea, quæ decisa sunt in Congregatione ante electionem rata sint futura in posterum, si contra constitutiones non fuerint.

Statutum est: ut non obligent in futurum: sed scribenda esse seorsum, ut possint illis uti si volent. Quæ vero post electionem decisa sunt scribenda esse seorsum: et ut auctoritatẽ haberent, quam illis constitutiones præbent septimo capite octauæ partis.

Si quæ autem ex constitutis ante electionem videntur contraria constitutionibus, sic maneant: sed constitutiones non mutantur.

37. De carceribus etiam in Societate tenendis Congregationi

gationi visum est ius quidem iam esse penes Societatem ex bullis, & constitutionibus: quoad usum autem nihil esse statuendum, sed eam curam Præposito relinquendam.

38. Propositum fuit à Patre Præposito: An expediret aliqua Collegiola in Domos conuerti, vt non teneamus occupatos tot præceptores: & plures possint conficere sua studia, & post multa vltro, citroq; dicta, visum est, rem maturius considerandam esse.

39. Proposita sunt deinde sequentia: An essent admittenda cathedræ publicæ in Vniuersitatibus, aut alibi à nostris, cum ea disceptatione suffragiorum, & oppositione quæ solet fieri. Et visum est, non esse admittendas: Si tamē sponte offerantur huiusmodi cathedræ ab Vniuersitatibus, aut Rectoribus earum, & gratis prælegatur, nec quisquam se opponat, cum quo sit disceptandum, admitti possent; consulendus est tamen Præpositus Generalis, ne ordinaria ea facultas videatur.

40. An in scholis nostris, cum Vniuersitatis curam suscipiamus, eos admittere debeamus, qui à Societate defecerunt post emissã vota consueta.

Et responsum est; admitti debere, nisi ex admissione graue scandalum sequeretur, de quo quidem scandalo iudex erit Præpositus Provincialis, & vt rectius tunc huiusmodi homines excludi possent à scholis, impetranda esset facultas à fundatoribus ad eos excludendos,

D ij qui

qui sine graui scandalo teneri non possunt, vt est dictū.

4¹ An possent exequia solemnnes celebrari in nostris Collegijs, in morte aliquorum Principum, qui nostrorum Collegiorum fundatores, vel de eis benemeriti extiterunt, an potius nostro modo simplici faciendæ essent.

Responsum est; posse celebrari in morte Principum fundatorum, vel de Societate benemeritorum in nostris Ecclesijs, quādo pro eis huiusmodi exequia publicè fieri solent per Ecclesias ciuitatum, & id nostro modo simplici, absq; pompa feretri cum fascibus, nec tamen vt constitutionem hoc debere obseruari, sed vbi similis ratio posceret, possit à Præposito permitti.

4² An cum vita excesserint personæ aliquæ de Societate benemeritæ, & in Ecclesijs nostris sepeliri voluerint, possint à nostris ea officia pro eis dici, quæ pro fratribus nostris defunctis dicere consueuimus.

Responsum fuit; concedendam esse sepulturam in nostris Ecclesijs ijs, qui Collegiorum nostrorum fundatores extiterūt, vel foundationes iuuerunt. Principibus etiam, & Prælatis, qui id voluerint: alijs autem personis, etiam benemeritis, non esse id concedendum sine facultate Præpositi Generalis: quemq; tamen illi fuerint, non videntur pro eis ea officia publicè dicēda, quæ pro nostris fratribus defunctis dicere solemus: & obseruandum est, ne cuiquam præiudicium fiat in huiusmodi sepulturis, & vt nullus nostrum sponte se offerat ad

- rat ad eam licentiam petendam, & etiam ne ius sepul-
 turae, posterorum, qui ibidem sepeliuntur, acquirant.
- 43 Propositum fuit à Patribus Lusitanis, an redditus
 quidam essent retinendi, qui cuidam Collegio ipsorum
 proueniunt à petitionibus quibusdam publicis, quae sub
 nomine Diui Antony exiguntur, cum nonnullorum
 scandalo. Responsum fuit; ut videret Praeposi-
 tus Generalis, an statim essent relinquendi, an retinen-
 di, donec commutentur in alios, qui non praeserant
 eam speciem scandali.
- 44 Crebatur etiam an essent proponenda, & danda
 munuscula quaedam (quae praemia vocant) scholasticis
 externis, ut ea ratione inflammentur ad studia litte-
 rarum. Placuit proponi, & dari: dummodo ne
 fratribus nostris darentur, nec externis nostro cum-
 sumptu: & ut seruaretur modus honestus, & reli-
 giosus.
- 45 Cum Collegium Conimbricense hucusq; possederit
 Monasteria quaedam cum Ecclesijs parochialibus
 annexis, an sit dispensandum in constitutionibus, quae
 oppositum videntur statuere, vel quid nam faciendum
 sit. Placuit Congregationi omnem adhiberi
 diligentiam, ut quam primum, & quam optimo
 modo fieri posset liberaretur ab animarum cura praedi-
 ctum Collegium.
- 46 An in Collegio Eboracensi propter aeris intemperie
 et salubritatis defectu, et astus graues illius Ciuitatis,
 concedenda

D 14 concedenda

cedenda essent nostris præceptoribus studiorum intermissiones longiores, quam alijs in Collegijs concedi soleant.

Responsum est; intermissionem quidem placere, sed modum, & dierum, quibus vacandum a studijs esset numerum, relinquendum esse, Præpositi Prouincialis iudicio.

- 47 An expediret nostros curam retinere quorundam scholasticorum externorum qui conuictores, vel commensales dicuntur, quorum cura nostris à Rege Lusitanæ imposita est, non exiguo cum onere, cum nouum Collegium illis traderet.

Responsum est; dandam esse operam ut Domus quædam construeretur extra Collegium nouum Combricense pro habitatione huiusmodi conuictorum, ut à nostrorum scholasticorum habitatione omnino separentur.

Interim tamen retinendam esse eorum curam, quam Societas iam suscepit, & hoc quidem ex dispensatione quadam concedi.

- 48 An Domus probationis sint seiungenda à nostris Collegijs. Respõsum est: rationes vtrinque audiendas, & expendendas esse, quæ multæ se offerebant, & tamen potius prope Collegia, quam prope Domos professorum tenenda videbantur; sed ulterius non est actum ea de re.

- 49 Petierunt iidem Patres Lusitani regulas quas non habebant, & Visitatoris, & Prouincialis &c. Responsum fuit: faciendas, & eis mittendas esse.

AN

10. An seculares qui emittunt vota in ordine militari vocato Christi, possint ad Societatem nostram admitti, licet credatur non emissuros professionem apud nos. Responsum est admitti posse.

11. Cum ex Prouincia Lusitaniæ plurimi ad Indos, Brasiliam, & alias infidelium Regiones mittantur, & hominum penuria ibi laboretur, petierunt Patres Lusitani à Congregatione auxilium.

Responsum fuit quoad eius fieri posset subueniendum illis esse.

12. Quæsierunt etiã: An Doctores, et Magistri de Societate cum publicis præsidet disputationibus, aut scholasticos in vniuersitatibus examinant, ea insignia scripta, quibus alij Doctores, vel Magistri vtuntur, ferre debeant.

Responsum fuit; deferendam esse huiusmodi causam ad Træpositum Generalem, vt declaret constitutiones Vniuersitatum. Quod ad Conimbricense Collegium attinet, visum fuit petendam esse facultatem, vt non obligarentur nostri ad huiusmodi insignia portanda, non tamen incommodum videbatur, si nostri in illis actibus publicis, de quibus quæritur, portarent aliqua insignia in pileo, præsertim, vt sunt fila illa serica, quæ ponuntur in medio pilei.

13. An vota, quæ nostri cum adhuc in seculo essent, emisissent (quærebat autem de alijs votis præterquam Religionis determinata) censeantur ipso facto cõ-

D iij mutata

mutata in vota simplicia nostræ Societatis, simulatq; illa emiserint, quod difficultatē habet, cum illud capitulum Scripturæ, de voto, & voti redemptione intelligatur à doctoribus de ingressu per professionem.

Responsum fuit; in nostra Societate suspensa esse alia vota, etiam si per professionem non tollantur, & ita obligationem eorum cessare, dum in Societate manent.

- 54 Cum regulæ generales, & communes instructiones officiorum diligenter obseruentur, & iuxta illas qui præsumt subditos regant, petitum fuit, ut viderentur diligentius, & si circa ordinem, vel claritatem, aut stylum aliquid esset immutandum, immutaretur.

Responsum fuit; ut Præposito Generali id faciendum committeretur: Visum est, regulas ex constitutionibus deductas, seruandas esse generaliter: alias uideas esse, & examinandas: documenta vero, siue consilia spiritualia, in vnum locum redigenda extraregulas.

- 55 An recipi debeant in nostris Collegijs Capellani, quibus inferuiunt clerici seculares, quos possint nostri eligere, nam ex earum censibus huiusmodi Collegia augeri posse videntur.

Responsum fuit; non expedire, ut in nostris Ecclesijs erigantur huiusmodi Capellani.

- 56 An sint admittendi in nostris Domibus, qui aliquod facinus perpetrant, aut bonis cedunt &c. donec

sua

sua securitati consulant.

Responsum fuit: Consulendos esse viros peritos, et post consultationem, res est commissa Praeposito.

57 An ius illud quod habet Collegium Gandiense praesentandi tres Parochiales neophitorum ex Agarenis, sit conservandum, an potius sit illi renunciandum in fauorem ordinarij. Visum est, retinendum esse ius hoc, vt melius consultum sit illorum spirituali utilitati.

58 An expediret Christianam doctrinam docere canendo, cum experientia docet magis allici eo modo pueros, & maiorem sequi fructum.

Responsum fuit; Praeposito Generali id committendū: ille autem statuit vt ita fieret, vbi ad maiorem aedificationem id fore obseruaretur.

59 An praecipuum esset professis, vt per se exequerentur aliquando votum quod faciunt de curanda institutione puerorum.

Visum est. Praeposito Generali id committendum esse: Ille autem statuit, vt praeter id, quod ad probationes pertinet, commendaretur valde hoc pium opus professis, qui id exequi deberent, iuxta litterarum Apostolicarum, & constitutionū rationem, Pater quidem noster Ignatius iniunxit singulis professorum vt semel per quadraginta dies id facerent.

60 An sit exterminandus à Societate mos ille admittendi

mittendi beneficia curata, vel simplicia, quæ nostris ad tempus conferuntur.

Commissum etiam fuit Præposito: qui statuit, ut non admitterentur beneficia sine licentia Præpositi Generalis, quem informare oportebit, de scandalo si quod fuerit, vel timebitur, & de tota re; ut videat, an dispensari oporteat.

61. An nostri, qui ante ingressum in Societatem habebant beneficia postquam biennium in illa manserint, ea relinquere debeant. Committendum etiam hoc videbatur Præposito, qui statuit ut seruentur Constitutiones, quibus non præcipitur, ut beneficia relinquatur ante professionem, nisi iubente superiore post primum annum, hunc autem Superiorem statuit fore Præpositum Generalem, vel Commissarium, vel Prouincialem.

62. An quilibet Superior in Societate possit Societatis gratias cuilibet subdito communicare, cum facultate eisdem alijs communicandi.

Commissum id fuit Præposito Generali, qui iuris peritis consultis id declararet.

63. An expediret petere à Summo Pontifice, ut Nunciij Apostolici non possint dispensare in votis simplicibus Societatis, saltem quæ post biennium emittuntur. Responsum est, petendū videri: usum tamen eius gratiæ, si obtineatur, penes Præpositum fore.

64. An expediret, ut Præpositi inferiores non possent regulas

regulas condere sine Generalis consultatione, & particulari concessione.

Responsum fuit; Solum Præpositum Generalem auctoritatem habere, & alios, eam dumtaxat, quam ab ipso acceperint, & cum ea si quid ordinabunt, transmittat Præposito, ut id examinet, & si videat expedire, confirmet.

65 De ratione ineundi contractus, dictum est, & à Congregatione constitutum: potestatem esse penes Præpositum Generalem, & ab eo ad alios descendere debere, iuxta constitutionem quandam relictam à Patre Ignatio sanctæ memoriæ, extra corpus aliarum, quæ tota approbata est, & non à partis capiti tertio inserta. Curandum autem dicebatur, ut Breue Apostolicum obtineretur, quo constaret evidentius ijs, qui cum Societate negotiantur, de hac potestate. Interim autem, dum Breue obtinetur, ut fiat sicut hætenus factum est: nimirum, ut si acquiescere nobis vellent qui, nobiscum negotiantur, cum Præpositi Generalis facultate dumtaxat, contractus fiant: si noluerint acquiescere, ut possint Collegialiter convenire ad eorum satisfactionem, non ad contractus necessitatem.

TITVLVS SEPTIMVS

De dissolutione Congregationis.

PRIMUM DECRETVM.

NON videri solvendam Congregationem pro solius

lius Præpositi Generalis arbitrio, sine consensu eiusdē Congregationis, quæ Generali superior est.

2. Trigesima prima Iulij propositū est de recessu Patris Magistri Ioānis Pelletary, propter causas, quæ videbātur momentū habere: & visum fuit, eum posse recedere. Paulo post Pater Doctor Canisius Provincialis Germaniæ dimittēdus fuit cum Sūmi Pontificis Nuncio ad Regē Poloniæ, cui comes cum alio Theologo scilicet Doctore Theodorico Amsterdamenti, adiunctus est. Et ita reliqui decem & octo professi, prius nominati cum Procuratoribus, confecerunt, quod reliquū fuit in Congregatione Generali; supervenerat tamen decimus nonus professor Magister Baptista Violeus, post Præpositi electionem aliquot dies: & Congregationi, usq; ad finem interfuit.
3. Quæsitum fuit decima octava Augusti, An dissolvenda esset Congregatio. Et visum fuit prius illa esse absolvenda, quæ necessario à Congregatione generali tractanda erant: ut quæ ad constitutiones pertinent: et ita tractata fuerunt.
4. Postmodum decima die Septembris, de Congregatione dissolvenda actum est, & omnium consensu est dissoluta, die decima Septembris prædicta.

DE ACTIS

DE ACTIS SECVNDÆ

CONGREGATIONIS GENE-

ralis ante electionem Præpositi, quibus includuntur ea, quæ ex priori Congregatione ante electionem obseruanda uidebantur.

Cum indicta fuisset Congregatio generalis à Patre Frãscio Borgia Vicario Generali Societatis nostræ ad vigesimũ diẽ Iunij 1565. tũc enim quinque menses explebatur à data litterarũ, quibus euocabatur, iamq; ex reliquis Prouincijs, præterquam ex Bat̃ica, & inferiori Germania electores conuenissent, celebrata est prima Congregatio Romæ Domi nostræ vigesima prima Iunij. Et post P. Vicarium, ac duos ex primis decem, qui aderant, scilicet Patrem Alphonsum Salmerõnem Prouincialem Neapolitanum, & Patrẽ Nicolauũ Bobadillam, euocati sunt Prouinciales, & sederunt ad dexteram Patris Vicarij, ordine antiquitatis inter ipsos seruato, & deinde reliqui professi, de quorum legitima vocatione, & iure suffragij ad electionem nihil dubitabatur: Et ipsi à sinistro latere Patris Vicarij sederunt ordine suæ Professionis. Omnes fuerunt numero triginta nouem, quorum nomina sunt, quæ sequuntur eo ipso ordine, quo sedebant, & Sententias dixerunt.

Pater Franciscus Borgia Vicarius. Pater Alphon-
sus Salmeron Prouincialis Neapolitanus. Pater Ni-
colaus

colaus Bobadilla. Pater Iacobus Miron Prouincialis Portugallia. Pater Petrus Canisius Prouincialis Germania superioris. Pater Nicolaus Lanoyus Prouincialis Austria. Pater Euerardus Mercurialis Prouincialis inferioris Germaniæ, qui uenit tēpore quatruidi. Pater Hieronymus Domenech Prouincialis Sicilia. Pater Antonius Vinch Prouincialis Rheni. Pater Christophorus Rodriguez Prouincialis Tuscia. Pater Benedictus Palminus Prouincialis Longobardia. Pater Antonius Cordeſes Prouincialis Aragonia. Pater Ioannes de Valderabano Prouincialis Toletanus. Pater Guido Roillet Viceprouincialis Frãcia. Pater Ioannes Suarez Prouincialis Castella. Pater Emundus Augerius Prouincialis Aquitania. Pater Ioannes Polanco. Pater Hieronymus Natalis. Pater Michael Torres. Pater Cornelius Boghelmaus. Pater Christophorus Madrid. Tater Emanuel Lopez. Pater Alphonſus Roman. Pater Michael Gouiernus poſt vocatus. Tater Bartholomeus Hernandez. Pater Martinus Gutierrez. Pater Iacobus de Guzman. Pater Gaſpar Loarte. Pater Hieronymus Rubiolus. Pater Ioannes de Montoia. Pater Franciſcus Adornus. Pater Petrus Ribadeneſſa poſt vocatus. Tater Pontius Cogordinus, qui uenit paulo ante quatruidium. Tater Paulus Offens. Tater Fuluius Androtius. Tater Ludouicus de Codreto. Tater Marcus Georgius.
Pater

Pater Marcellus vax, Pater Franciscus Costerus.
Prefatus autem quadam Tater Franciscus Vicarius
proposuit quæ sequuntur.

PRIMUM DECRETUM

An Patres, qui tunc aderant, censendi essent, Con-
gregationē Generalem legitimam, & plenam confice-
re; & totius Congregationis consensu statutū est esse
legitimam, & plenam Congregationem.

2 *Deinde quia Pater Petrus Ribadeneira, defunctus*
Commissariatu Siciliae, & cum iam ex eadem Provin-
cia discessisset, à Provinciali Congregatione electus
fuerat, ad electionem Generalis, & si is non admitte-
retur, Pater Carolus Pharao substituebatur (prout
constitit ex lectis litteris prædictæ Congregationis
Provincialis, Siciliae) proposuit Pater Vicarius, an
dictus Pater Petrus admittendus esset, supplendusq;
defectus electionis eius, an Pater Carolus admitti de-
beret.

Decreuit autem Congregatio, Patrem Petrum admit-
tendum esse ex æquitate, & Epicheia quadam, supplē-
do defectum electionis, & ne in exemplum aliorum
id transiret. Pater vero Carolus in Procuratorem
admissus est, prout Congregatio Provincialis petebat,
& statim vocatus Pater Petrus suo loco in Congrega-
tione sedit, & sententiam dixit.

3 *Præterea cum Pater Ioannes Valderabano Pro-*
vincialis

uincialis Toletanus elegisset Patrem Michaellem Governum, postquam Pater Egidius Gonzalez à Congregatione Prouinciali electus, in morbum inciderat, ipsaq; Congregatio dissoluta erat, & tempus venienti ad Congregationem Generalem urgebat: propositum itidem Pater Vicarius, an is admittendus esset suppletio defectu talis electionis.

Decreuit Congregatio ex equitate admittendum esse prædictum Patrem Michaellem Governum, licet nõ esset in exemplum habenda talis dispensatio: et statim est euocatus, & suo loco sedit, & sententiam dixit.

4 Proposuit Pater Vicarius, an petenda esset, benedictio à Summo Pontifice ad Congregationem nostram, iuxta constitutiones celebrandam, tam in ijs, quæ ad electionem pertinent, quam in alijs in eadem tractandis, & qui deberent petere.

Decretum est peti oportere benedictionem à Patre Vicario, cum Patre Salmerone, & quòd posset Idem Pater secum ducere ad Pontificem quos præterea vellet. Vigesimo verò tertio die Iuny, idem Pater Vicarius cum prædicto Patre Salmerone eam petierunt, & ad electionem Præpositi, & ad alia, quæ in Congregatione tractanda erant, iuxta nostras constitutiones, quam obtinuerunt, perbenignè excepti à Summo Pontifice. Vigesima secunda Iuny congregati denuò Patres decreuerunt quæ sequuntur.

5 Propositum fuit, an aliqui ex professis, qui Romæ versantur

versantur, adhibendi essent ad Congregationem generalem: quandoquidem præter Assistentes, et Patrem Vicarium, nullus interesset adhuc nec electus esset, ut constitutiones iubent, ex singulis Prouincijs eligi debere in Congregatione Prouinciali. Responsum est communi consensu. Modo nihil inuouandum, sed post Præpositi electionem agi posse ea de re.

6 Proposuit idem Pater Vicarius: An placeret suppleri omnes defectus, qui hæctenus accidissent, tam in Cōgregationibus Trouincialibus, quàm alios quoscunq;. Decretum est ab omnibus eos esse supplendos, & sic actum est.

7 Proposuit etiam: An expectandi essent absentes. Decretum est non esse modo expectandos ad Congregationes præcedentes electionem, sed cum absentes venirent, ut suus illis locus seruaretur: & ante quadriuum præcedens electionem denuo proponi posse de eis expectandis ad electionem.

8 Proposuit idem Pater de actis primæ Congregationis generalis ante electionē: An essent rata habenda: an potius essent aliqui deputandi, qui ea cōsiderarent, & rebus inter se discussis, proponerent Congregationi, quæ viderentur ex illis ad præsentem electionem facere, & quæ mererentur approbationem, quæ non. Decretum est, Omnia esse proponenda Congregationi ab aliquo, qui singulorum redderet rationem, ut statui possit ab eadem Congregatione, quæ approbanda

E
essent,

essent, quæ non.

9   *Propositum fuit, & diligenter discussum, an de rebus alijs agendum esset, quam de pertinentibus ad electionem, antequàm eligeretur Præpositus Generalis. Et constitutum fuit de nulla re alia agendum esse ante electionem, quam de pertinentibus ad ipsam.*

10   *Propositum est: An vno die res proponi, & alio diffiniri deberent.*

Statutum est vno die proponendas esse res digestas, et sequenti die sententias esse dicendas; & ubi maior informatio desideraretur in grauioribus rebus, eam à Vicario petendam esse, vel ab alijs etiam electoribus. Si autem posttridie inter omnes non conueniret, deputandos esse diffinito res, vel compromissarios ad rem conficiendam. Sed illud Tò Inter omnes, in ijs quæ ante electionem tractanda proponuntur, intelligitur pro maiori parte suffragiorum, non ita post electionem. Tunc enim quando de constitutionibus, & grauioribus rebus est agendū, id fieri debere in rebus grauioribus: sicut etiã habetur in quarto decreto tituli primi prioris Congregationis post electionē: cuiusmodi sunt res, quæ ad electionē necessariò in Congregatione tractada veniunt. Si quæ alia proponerentur, tractanda illa esse pro arbitrio Patris Vicarij aut eodem, aut alio die.

11   *Quæsitum est, An Procuratores essent admittendi in Congregationē ante electionē. Et vnanimi consensu responsum est, nō esse admittēdos, sed solos electores.*

Cum

12. Cum examinari cœpissent quædam capita ex octava parte constitutionum, quæ pertinent ad electionem in tertio capite, ubi dicitur iuxta finem, quod pars illa in quam Præpositus Generalis inclinabit, vel eius Vicarius, paribus alijs suffragijs esset præferenda. Constitutum est, Vicarium solum habere qualitatem præcedendi cæteris paribus, tam suffragijs, quam qualitibus, quodque nulla sufficiat qualitas suffragiorum ad electionem præpositi, sed numero medietatem omnium suffragiorum excedi oportere.
13. Super illud tertij capitis octavae partis, Quod Provinciales convocandi sint cum alijs duobus professis. Statutum est, omnes officiales, Vicario subesse debere.
14. Quæsitum est, quæ ratio informationis esset tenenda ad electionem Præpositi Generalis. Et proposita fuit formula quæ sequitur.

DE RATIONE INFORMATIONIS
ad electionem Præpositi Generalis.

Videndum est, qui debeant informationem petere, à quibus ea peti, de quibus personis, de quibus rebus, quomodo peti debeat, postremo quomodo petenti respondendum sit.

QVI DEBEANT PETERE.

Omnes electores, nemine excepto, informationem petent.

A QVIBVS PETI DEBEAT.

Ab ijs solis, qui ad Congregationem vocati sunt, siue

E y sint

sint electores siue procuratores, & in quadriduo duntaxat, ita tamen, vt procuratores, à quibus peteretur, teneantur eandem legem subire ratione informationis, quam electores.

De qua lege, & informandi modo, qui petent ab alijs quo extra numerum electorum informationem, prius ipsum monere debeant, vt sciant ad quid teneantur. Placuit autem, vt ante quadriduum, quod præcedit diem electionis nulla peteretur informatio.

DE QVIBVS PERSONIS PETI DEBEAT.

De quibus venit in mentem vniciq; , quòd possent esse idonei ad munus Præpositi Generalis, siue absentes, siue præsentis sint, inter professos tamen quatuorvotorum.

DE QVIBVS REBVS PETI DEBEAT.

In genere loquendo ijs de rebus ex quibus iudicari potest, quod aliquis sit idoneus ad munus Præpositi obeundum, vel contra: iuxta constitutiones, & præcipue secundum caput nonæ partis: sed & habenda est ratio eorù quæ in secundo, et tertio capite examinatis, et primis tribus capitibus primæ partis dicuntur: ex his enim interrogatorium ad informationem confici potest; nemo tamen arctandus videtur, quin interrogare possit alia, quæ interroganda præterea iudicauerit.

Peti etiam poterit ab eo, qui reddit informationem, An quid aliud habeat dicendum de persona, de qua interrogatur,

gatur, et an de alia sentiat capiendā informationē, et an ab alio quopiam aliqua in re clariorem, aut certiorē informationem habere possit inter eos, à quibus peti debeat informatio.

QUOMODO PETI DEBEAT

Informatio.

Non petat, An hic, vel ille aptus videatur ad hoc munus, nec ne; sed de rebus illis, ex quibus indicari possit, an sit idoneus, nec ne.

Eius intentio sit pura ab affectibus humanis, etiam naturalibus, ne dum vitiosis, & tantum gloriam Dei, & meliorem Societatis gubernationem, (quæ ad commune animarum bonum ordinatur) præ oculis habeat: & non propriam utilitatem, quæ illi non consonat.

Nec solum ab omni ambitione pro se, & alijs sit liber, sed & diligenter observare debet, ne voluntatis pro-
pensionem ad hunc, vel illum excludendum, vel admittendum habeat, quoad eius fieri potest, donec post orationem, & informationem suo tempore, & loco statuatur quam sententiam sit dicturus: nec eam præferat.

Cum informationē aliquam de aliquo accipit, seruet alteram autē alijs, & cor Deo, memor quod cum iuramento est electurus, quem aptissimum duxerit.

Defectus, qui bonæ gubernationi aduersari possunt, et peti, & dici debent, omisis alijs quæ ad bonam Præpositi electionem non faciunt.

Si quid tamen intellexerit, quod secretum teneri debeat.

E iij at cum

at cum alijs præterquã quod cū electoribus in informa-
tione silentium teneat, memor caritatis, & in virtu-
te sanctæ obedientiæ, in re tantū graui, non in qualibet.
Non existimet quisquam electorum se minus gratum
futurum ei, cui non dederit suum suffragium; & de
quo libere secundum conscientiam informauerit, quin
potius eidem, & vniuersæ Societati, & Deo rem gra-
tissimam se facturum sciat.

Post informationem, consideratio, & discussio necessa-
ria est, & multo magis oratio, quæ illustrationem im-
petret a Deo sapientiæ fonte, ad bene iudicandum, &
eligendum eum, qui Deo maxime sit placiturus, &
in hac diuina gratia potius, quàm in humana diligentia
spem constituat: meminerit tamen non solum voluntã
tem, sed iudicium cohibendum esse ab vltima definitio-
ne (vt dictum fuit superius) donec in locum inclusio-
nis ingrediatur.

QVO MODO RESPONDERE DEBEAT
is, à quo petitur informatio.

Nemo obrudat informationē non petenti, & qui ob-
truserit, deferatur; caueat et ipse affectus humanos,
non solum ambitionis, sed et cuiusuis propensionis,
quæ non ducatur ex intentione honoris Dei, commu-
nis boni, & bonæ gubernationis Societatis, & vt di-
ctum est de petente, sic de dante informationem intelli-
gatur, vt quoad eius fieri poterit, neq; ad promotio-
nem,

nem, neq; ad exclusionē ullius incumbat nec propēsam ad id voluntatem ostendat, sed vt de re speculatiua, vel omnino ad se non pertinente, quod sentit, præcise conetur explicare.

Non solum mendacia sed amplificationes & exaggerationes relinquuntur, nihil temere, sed consideratè, & mature, certa pro certis, opinata pro opinatis referat, vt qui coram Deo agit, & rationem est redditurus eorum quæ in sua informatione dixerit.

15 Super illud sexti capitis, partis octauæ, quod sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, quisq; teneatur manifestare, si quem sciret affectasse hoc munus, Statutum est, addendam esse censuram hanc in eos, qui ambiunt pro alijs, & quod hæc censura se extendit ad informationem non sinceram, eam scilicet, quæ studiose mendax est mala cum intentione, & in re graui. Demum ipso facto ambitiosos pro se, vel pro alijs in excommunicationem incidere decretum est.

16 Cum peteretur, An præcipiendū esset ne de electione Præpositi quis quicquā certi definiat apud se ipsum vsq; ad locum, in quo includi debent. Decretum est, obseruari quidem debere constitutionem in hac parte diligenter, sed non esse addendum præceptum nouum in virtute sanctæ obedientiæ, satis fore, si res exaggeraretur, vt quæ magni sit momenti.

17 Si Vicarius ipse notaretur de ambitu decretum est, deferendū esse ad duos antiquissimos Professos, vel ad

E iij prouincialem

Prouincialem antiquissimum pro deferentis arbitrio.
 18 Vbi dicitur, eodē capite: Celebret aliquis missam de
 Spiritu sancto. Visū est ab ipso Vicario esse dicendā, uel
 ab eo, quem elegerit: et quidem corā omnibus, et in au-
 rora, & post eius cōmunionem statim electores cōmu-
 nicare debere: Missam autem in Ecclesia celebrandā
 esse, et ordinem in eundo ad eam, et communicando, &
 redeundo, et sedendo ad dicendam sententiam, uel suffra-
 giū dandum, talem esse debere, ut primo loco sedeant
 primi professi, qui superstites sunt ex nominatis in bulla
 Societatis: secūdo, Præpositi Prouinciales, tertio, profes-
 si quatuor uotorū: In suis autem ordinibus, ut singuli
 essent priores, qui professionem prius emisissent: & in
 eundo, et redeundo ad ecclesiam, ut bini incederent: &
 ad campanæ domesticæ pulsus, (quæ post communio-
 nē omnium, usq; ad inclusionē in loco Cōgregationis so-
 nabit) qui suffragium habent ad locū Cōgregationis
 se conferent, cruce præcedente, et Collegialibus interim
 canentibus, Veni creator spiritus, quē hymnū submissa
 uoce oēs electores in ipso loco Cōgregationis dicent, et
 post inclusionē electorum iūdem Collegiales, uel in hor-
 to, uel Ecclesia dicerent letanias, & continuam ora-
 tionem, quæ usq; ad electionem duraret, inchoarent.

19 Quæsitum est de loco electionis, & an lecti ibi pa-
 randi essent, & quis secundam concionem habiturus
 esset, de qua in eodem sexto capite agitur, & quis cu-
 ram haberet includendi electores iuxta cōstitutiones.

Ad

Ad primū, responsum est, locum illum aptū esse in quo plures ad Congregationē vocati sumerent cibum; Ad secundū, lectos nō esse necessarios: Ad tertiu, Patrē Benedictū Palmiū habiturū esse secundā concionē latinā, quia ad id iā pridie fuerat electus: Ad quartum decretum est, Patrē Emanuelē de Saa futurum inclusorem, cum quatuor alijs procuratoribus, ex varijs nationibus, pro arbitrio Patris Vicarij.

- 20 Decretum est; statim post inclusionem, tentandum esse scrutinium, sed si communis inspiratio præuenisset ordinem, acceptandam esse: modo adeo luculēta, & notoria esset, ne vno quidem dempto, vt nulla tergiversatione negari posset, diuinam esse inspirationem.
- 21 Declarando locū illum in eodē illo sexto capite, quod ex his, quæ prius quisquam intellexit statuere debet, quē sit electurus, et in charta scribere nomē personæ electæ, cōstitutū est: nouas informationes, quæ nullæ debēt sumi in eo loco inclusionis, excludi debere: & ex præcedētibus cū gratia tā illustrationis diuinæ quā, discursus accepta à Deo et prius et eodē loco: electionē esse faciendā Præpositi Generalis: qui inter absentes, et præsentēs (professos tamē quatuor votorū) eligi posset: omnibus autē dandā esse formulā scriptā: quo citius se expedirēt vt nihil eis deesset scribēdū, nisi nomē electi, & eligētis, et hoc manu propria: sed immutato (si cui videretur sibi faciendum) caractere manus propriæ, ne agnosci possit a tribus illis, qui suffragia visuri, & lecturi

erant

erant, ita tamen scribi oportere nomen eligentis, ut lateret obſignatum, & non manifeſtandum niſi neceſſitas urgeret, iudicio Congregationis; poſt promulgatum ante decretum electionis, ſtatim cõburenda eſſe ſuffragia.

22 Quæſitum eſt, quorum opera uti deberet Vicarius ante quatrimum illud inclusionem præcedens ad res alias ad electionem ordinatas tractandas, & viſum eſt, ut pro ſuo arbitrato uteretur opera eorum, quos aptos eſſe iudicaret, & ut aſſiſtens, & ſecretarius aliquo ex illis quatuor diebus ad plura ſuffragia, ex numero electorum eligerentur, & quidem prius ſecretarius, poſtea aſſiſtens, ut prius nominatur in conſtitutionibus, unde in ſedendo, & in alijs ad Congregationem pertinentibus ſecretarium præcedere oportere: fuit autem poſtea in illo quatrimum ante diem electionis Præpoſiti in ſecretarium electus Pater Magiſter Ioannes de Polanco, in Aſſiſtente Pater Alſonſus Salmeron Provincialis Regni Neapolitani.

23 Super illud eiusdem capituli, Exurgens a ſede vicarius proteſtatur &c. ſtatutum eſt Vicarium, ſecretarium, & Aſſiſtente iurare debere coram Deo, (ut quadrat ſingulis, ſecundum conſtitutiones) ſe ſincere accepturos, & publicaturos ſuffragia, & tam proteſtationis huiusmodi quàm abſolutionis formula hæc eſt, videlicet. Teſtem inuoco Deum, cuius oculis omnia nuda ſunt, me fideliter accepturum, & publicaturum ſuffragia, & quæ ad officium meum pertinent, ſincera

cum

tam intentione me præstiturum, protestor etiam in diuina maiestatis conspectu, & vniuersæ Sicietatis, quam hic representamus, me neminem admittere velle qui non sit admittendus, nec excludere, qui non excludendus.

Et Auctoritate Dei omnipotentis mihi licet indignissimo, per sedem Apostolicam concessa absoluo vos, a quavis sententia excommunicationis, suspensionis, & interdicti, & quibusuis alijs sententijs, censuris, pœnis, & quantum sit opus dispenso vobiscum, super irregularitate quavis, dummodo sententias, censuras, et pœnas, ac irregularitatem huiusmodi ob defectus ad electionem hanc pertinentes non incurreritis, ad effectum legitimæ electionis: In nomine patris, & filij, & Spiritus sancti Amen.

Absolutio autē, quā antiquissimus professus dat vicario, eiusdē tenoris erit cum ea, qua ipsa alios absoluit.

²⁴ Super illud eiusdem sexti capituli, Ipsimet tres prædicti mutuo sua suffragia, alius ab alio petat, et iuret etc. Visum fuit, hanc formulam tenendam esse, vt post prædictam protestationem, & absolutionem secretarius dicat Vicario: Pater Da tuum suffragiū in nōmie Iesu. mox vicarius surgens flectit genua coram Crucifixo, & signans se Cruce, In nomine Patris, & Filij et Spiritus sancti, legat iuramentum à tergo schedulæ suæ scriptum, manu admota pectori huius tenoris. Testem inuoco Iesum Christum, qui est sapientia æter-

Fondo librario antico dei Gesuiti italiani ^{na quod}

na quod eum eligo, & nomino in Præpositum Generalem Societatis Iesu, quem sentio ad hoc onus ferendū aptissimum: deinde surgens, et duobus digitis clausum suffragiū suū ostendens, in urnā mittat: & se rursum inclinans coram crucifixo, redibit ad locum suū, et mox dicit duobus socijs suis, et ceteris: oēs ordine sua ferant suffragia in nomine Iesu: & surget Secretarius, deinde assistēs, & reliqui ordine prius dicto, & sigillatim iuramentū facient: & sua suffragia ferent ad exemplū Vicarij.

Quod autē iurent, omnes se eligere eum, quem sentiunt in Domino aptissimū ad hoc onus ferendum, ita declaratū est: quod si quis duos, vel plures patres omnino videret suo iudicio, integrum sit ei dare cui voluerit suffragium. Quod autem dicitur in manibus Secretarij relinquēda esse suffragia: intelligendū est urnam fore in mensa, coram Secretario in quā suffragia iacienda sunt, & ex eadem urna, cum prius mixta fuerint, extrahantur à Secretario sigillatim: qui cum reuerentia, & modestia extracta singula ostendet Patri Vicario. Ille autem visa, & vtrique socio ostensa leget publice, vel Secretario legenda reddet, & in hac promulgatione electus tantum nominetur, ob signato manente nomine eligentis.

Post singulorum suffragiorum publicationem conferetur numerus (si plures nominati fuerint) & qui plusquam mediam partem omnium habuerit. Generalis Præpositus erit, & Vicarius, si ipse electus non fuerit si-

gnificet

gnificet publice plura esse medietate suffragia eius, qui
 eligitur, & postmodum formet Decretum in hanc for-
 mam. Cum in plena, & legitima Congregatione,
 collato numero omnium suffragiorum, plusquam media pars
 omnium, Reuerendum Patrem .N. nominauerit, &
 elegerit, Ego .N. auctoritate Sedis Apostolicæ, & uni-
 uersæ Societatis, eligo prædictum Reuerendum Patrem .N.
 in Præpositum Generalē Societatis Iesu, In nomine Pat-
 ris, & Filij, & Spiritus sancti amen. Roma &c.
 Si Vicarius ipse electus esset, statutum est, vt signifi-
 cat, & formaret eius loco decretum antiquissimus ex
 professis electoribus: & vt scriberetur decretum à se-
 cretario, & subscriberetur ab eo qui format illud, &
 sigillo Societatis obsignaretur: & statim omnes
 ad reuerentiam ei exhibendam accedant, incipiente
 Vicario, cum assistentibus, nisi aliquis ex ipsis electus
 esset: Postremo ad Ecclesiam omnes se conferent, dicenti-
 bus Collegij cantoribus Psalmum, Benedictus Dominus
 Deus, inter eundem, & in ipsa Ecclesia, Te Deum lau-
 damus. Et vnus sacerdos de choro dicet tres ora-
 tiones, primam de Trinitate, secundam in gratiarum actio-
 nem, Tertiam de Die: & usque ad egressum de Ec-
 clesia Præpositus non admittat oscula manuum ab alijs,
 quam ab electoribus, vt dictum est.

25 Super illud, Si non fuerit, qui amplius quam medie-
 tate suffragiorum habeat, datur ratio cōpromissionis. Pe-
 titum fuit, An tantum unum scrutinium ante cōpromissionem

tentandū esset. Et visum fuit Congregationi, secundū
scrutinium ante cōpromissionem tentandum esse inter
omnes, qui habuerint suffragium aliquod ad officium
Præpositi, et, si ne tunc quidem crearetur Præpositus
eodem modo tertium scrutinium tentandum esse: si ne
tunc quidem Præpositus egrederetur, quinque electo-
res ad plura suffragia eligendos esse, & ad quē ma-
ior eorum pars inclinaret, illum fore Præpositum, et ce-
tera, ut supra, faciendā esse.

Ad hos electores eligendos dandā esse unam horā, si
media non sufficeret, & seruandam esse formulā scri-
bendi, iurandi, & publicandi electores similē illi, quæ
ad Generalem eligendū data est, si acciderit duos uni,
& totidem alteri suum dare suffragium, tunc deciden-
tur à Congregatione quid erit agendum. Constitu-
tum fuit, etiam ut inter eos eligerent huiusmodi com-
promissarij Præpositum Generalem, qui aliqua suffra-
gia habuissent sepositis illis, qui ad ea tria non pertigis-
sent (nisi huiusmodi plures essent quā duo) & si qua
difficultas orietur, tunc à Congregatione statui oportere,
quid sit agendum. Si duo, vel tres eminenter
plura suffragia haberent, quā aly, visum est conueni-
re, ut illi nec actuam, nec passiuam vocem ad electio-
nem compromissariorum haberent.

26. Fuit etiam statutum ut quatrividuo ante electionem
professi non egrederentur Domum sine licentia Patris
Vicarij (cui liberū esset egredi, si quādo opus esse iudica-
ret)

ret) vt orationibus, missis quotidie dicendis, ieiunijs, & alijs corporis afflictionibus, & informationibus etiam vacarent, illos autem quatuor dies à Vigilia Sancti Petri, vigesima octava Iunii 1565, inchoandos esse statutum est, vt dies electionis esset secunda Iulij, ipso scilicet festo visitationis prout in præcedente electione fuerat. Et consequenter visum est Congregationi, non esse expectandos absentes (nam ante id tempus Pater Euerardus Prouincialis inferioris Germaniæ expectabatur, nec de Prouinciali Baticæ, cum suis socijs spes certa erat, quod ad electionem venturi essent) sed si accidisset, vt, incepto quadriduo, alij venirent, tunc deliberaret Congregatio, an suffragium essent habituri. De partitione autem ieiuniorum, disciplinarum et orationum placuit omnibus, vt Pater Vicarius illam pro suo arbitratu faceret.

27 Petitum fuit cui reseruanda esset excommunicatio late sententiæ superius dicta: & statuit Congregatio, vt reseruaretur Patri Vicario, si ante electionem absolui se petat, qui in eam incidisset: si post electionem peteret, Patri Generali reseruanda erit. Hactenus de actis ante electionem.

Ordinavit autem Pater Vicarius circa illud tempus electionis, vt missæ nostrorum, & orationes ad effectum bonæ electionis applicarentur, et præcipue in Vrbe. Et primo illorum quatuor dierum qui præcedunt diem electionis, idem Pater Vicarius omnes electores si-

mul allocutus est, hortatusq; ad electionem sincere ad gloriam Dei, & commune bonum Societatis transigendam: & inde illud quadri duum inchoandum, quod se omnibus modis ad Sancti Spiritus gratiam obtinendam disponerent, & cogitarent, quis esset maximè idoneus ad officium Præpositi, & informationem caperent &c.

Visum est autem Congregationi, quòd hæc Viginti-septem Decreta possunt habere singuli Rectores atq; etiam Prouinciales: vt suæ Prouinciæ electoribus communicarent: tenerenturq; singuli habere, saltem quæ ad informationem, & electionem faciunt, ad quam vt finem, hæc acta diriguntur.

Formulam autem informandi, quæ proponenda esset illis extra electorum numerum, à quibus peteretur informatio, insus est conficere secretarius: quæ postea ab ipsa Congregatione videretur, cum Secretarius, & assistens esset eligendus.

ACTA SECVNDÆ CON-
GREGATIONIS GENERA-
lis, post electionem Præpositi,
quæ cœpta est tertia die
Iulii Anno M.D.LXV.

PRIMVM DECRETVM.

Die tertia Iulij Congregatio post electionem cœpta
est, & initio declarauit Reuerendus Pater Præpo-
situs Generalis, quod elegisset in Secretariũ Patrẽ Io-
annẽ de Polanco : vnde eo munere fungi cœpit, & in
primis proposuit idem Pater Præpositus de admitten-
dis ad Congregationem Procuratoribus, & decretum
est, admittendos esse, tam eos, de quibus nulla erat di-
bitatio, quod legitime vocati accessissent, quàm eos, de
quibus dubitabatur; & suppleuit Congregatio quos-
uis defectus, qui in horum electione accidissent; placuit
autem, vt sequenti actione ageretur quid in posterum
facto opus esset. Interim vocati sunt Procuratores se-
quentes scilicet Pater Ioãnes de Victoria Procurator
Generalis, & Romanus, Pater Carolus Pharao Pro-
curator Siciliae, Pater Franciscus Enriquez procura-
tor Portugalliae, Pater D. Ignatius procurator
Indiae, & Brasiliae, Pater Didacus Carillo Procura-
tor Prouintiae Toletanae, Pater Iacobus Xuarez, &

Iudonicus de Medina Procuratores Castellæ, Pater Ioannes Gurrea Procurator Longobardiæ, Pater Rubies Procurator Aragoniæ, Pater Ruiç Procurator Batiçæ, Pater Franciscus Sunier Procurator Austriæ, Pater Claudius Matthæus Procurator Aquitanianæ: Et constitutum est, vt sederent suis locis, & interfuerunt Congregationi.

² De tribus *Assistentibus*, qui iam suo officio defuncti fuerant ipsa in electione *Præpositi Generalis*, actum fuit, *An cum suffragio interesse deberent Congregationi, & eos quidem interesse debere decretum est: sed quid in posterum de Assistentibus, qui expirant sit sentiendum, & an essent statim eligendi noui Assistentes, & Admonitor Generalis, et aliqui, ad quos referrent singuli ea, quæ proponenda Congregationi viderentur, & cum qua auctoritate, in diem sequentem tractatio reiecta est.*

³ Actum fuit de *Procuratoribus*, *An in posterum ex singulis Prouincijs venire deberent, & si venirent, An duo possent venire electi à Congregatione Prouinciali, vel adducti à Præposito Prouinciali: et res est diu multumque disputata, non tamen eo die satis cõstituta. Vnde sequenti die .s. quinta Iulij denuo proposita fuerunt varia suffragia ea de re, & quod sequitur, est constitutum.*

Constitutiones circa huiusmodi Procuratores, qui præter duos electos cum Prouinciali ad eligendum Generalem Præpositum mittuntur à Congregatione

gatione Prouinciali, vel adducuntur à Præposito Prouinciali, seruandas esse: sed Congregatio sic eas interpretata est, vt cum tantum ad electionem vocatur Societas, terni veniant ex singulis Prouincijs. s. Prouincialis, cum duobus electis: nec vlli Procuratores sunt adducendi, qui suffragium habeant: quod si Præpositus Generalis, qui cogit Congregationem, vel Vicarius Generalis, indicat aliquos esse adducendos ad negotia graua, post electionem tractanda, cum id significauerit Prouincialibus, tunc vnus, vel duo possunt ex singulis Prouincijs, vel à Congregatione Prouinciali, vel ab ipsis Præpositis Prouincialibus electi venire: et quidem cum suffragio actiuo, & passiuo, iuxta Constitutiones, si vel coadiutores spirituales formati, vel Professi trium, aut quatuor votorum fuerint, non aliter.

4. *A*gi coeptum fuerat præcedenti die, *A*n in posterum, qui fuerint *A*ssistentes, quorumq; officium per electionem noui Præpositi Generalis expirauerit, interesse debeant Congregationi Generali, quæ post electionem ad alia negotia graua tractanda celebratur: & decretum est, vt auctoritate ab hac Congregatione data, intersint in posterum cum suffragio generalibus Congregationibus, siue Romana constituatur Prouincia, siue non constituatur, siue noui eligantur assistentes, siue non eligantur. Deinde actum est, an *A*ssistentes statim eligi deberent, et *A*dmonitor Præpositi Generalis, an potius id differri in finem Congregationis

oporteret, & hoc ipso die diffinitum est, vsq; ad diem festum beati Iacobi, differendum id esse, & quatrduo ante, informationes esse capiendas (secretas tamen) vt tunc saltem hac de re statueretur.

5 Propositum fuerat, An aliqui essent deputandi, ad quos singuli ea referrent, (quod ad negotia prouinciarum attinet) quæ Congregationi proponenda viderentur, & cum qua auctoritate: constitutum est autem, vt quinque eligerentur ex Prouincialium numero, qui varijs nationibus præsent, cū ea facultate, vt vnū contextū ex varijs, quæ suggeruntur facerent, ordine cōuenienti: & si quid videretur non pertinere ad Congregationē, sed potius ad Generalem Præpositū, admoneret proponentē, cui si persuasum nō esset, vt desisteret, liceret ei Cōgregationi proponere, quod vellet: ipsa vero vel rejiceret ad Præpositum Generalem, vel de eo decerneret.

6 Quinq; deputati dicti in decreto præcedēti per scrutinium, scriptis suffragijs electi fuerunt, scilicet Pater Alfonso Salmeron, Prouincialis Neapolitanus, Pater Iacobus Miron Prouincialis Portugalliæ, Pater Petrus Canisius Prouincialis Germaniæ Superioris, Pater Ioannes Xuarez Prouincialis Castellæ, Pater Emundus Augerius Prouincialis Aquitaniæ, vt simul cum Præposito Generali id agerent, quod præcedenti decreto continetur.

7 Statutū fuit eodē die, septē esse eligendos, ad quas referretur difficultates, quæ circa constitutiones, vel institutionis

tutionis Societatis bullas occurrerēt, vt conarentur eas diluere, vel, si proponenti aliter nō satisfaceret, ut eas proponerēt Cōgregationi per se ipsos, uel per eundē, qui proponi peteret cōuenienti modo, et ordine ad id declarato. Et electi fuerunt per scrutinium, Pater Hieronymus Natalis, Pater Michael Torres, Pater Christophorus Madridius, Pater Benedictus Palmius, Pater Euerardus Mercurianus, cū Patre Ioāne de Polanco: et quia septenarij ad numerū implendū, paria prater hos habuerunt suffragia, Pater Antonius Vinch Prouincialis Rheni, & Pater Antonius Cordeses Prouincialis Aragonia, decretum est, vt vterq; deputaretur, & ita octo deputati fuerunt: his autem octo statim commissum est, vt interpretarentur constitutiones, quod atinet ad electionem vnius, vel duorum, qui venire possunt cum suffragio, ex singulis Prouincijs, ad negotia tractanda in generali Cōgregatione (prater tres qui ad electionem Generalis veniunt) an scilicet possent eligi à Cōgregatione prouinciali, an ratum ab ipso Proposito Prouinciali, vt aliqui se sentire significabant.

Propositū fuit, An deputadi essent aliqui, qui officium Vicarij, nō satis in cōstitutionibus expressū, cōficerēt, et Cōgregationi referret: et itē alij, qui in vnū corpus redigerēt acta pracedētia Generalis electionē, in priori, et posteriori Cōgregatione, ita, ut cuius liceat in mediū adducere, si quid habet cōtra illa: et statuatur Cōgregatio generalis, an cōfirmari debeāt, nec ne, postquā oēs audie

F iij rit:

vit: omnibus aut placuit utraq; deputatio, et demãdãta est Patri Præposito Generali cura deputandi eos, qui ei in Domino deputandi viderentur; ipse vero, præsen- te Congregatione, deputavit ad Vicary officium confi- ciendum quinq; Patres, scilicet Patrem Nicolaum Bo badillam, Patrem Nicolaum Lanoyum, Patrẽ Hie- ronymũ Domenech, Patrẽ Petrũ de Ribadenejra, Pa- trẽ Ioannem de Valderauano. Et ad concinnanda acta ante electionem, & de eis referendũ totidem designa- uit. s. Patrem Christophorum Rodriguez, Patrẽ Gui donem Roilletum, Patrẽ Emanuelem Lopez, Patrem Martinum Gutierrez, Patrẽ Franciscum Enriquez; et vtriq; ibidem declarati sunt.

Propositum etiam fuit de eisdem, vel alijs designan- dis, vt viderent si quid esset in actis Congregationis primæ Generalis, post electionem celebratæ, quod nõ ab hac deberet confirmari: Et quia in Concilio Triden- tino sunt quædam, quæ videntur nostris Constitutio- nibus, aliquo modo aduersari, petitum fuit, vt des- signarentur, etiam aliqui, qui adnotarent, et expende- rent, ac Congregationi proponerent ea: vt considerarẽ- num remedio, vel declaratione aliqua opusset.

Placuit etiam Congregationi vtrorumq; deputatio; & commissã est Patri Generali, qui designauit ad expendenda acta post electionem, & referendum de eis septem sequentes, scilicet Patrem Alfonso Ro- man, Patrem Gassparem Loartium, Patrem Franci- scum

scum Adornum, Patrem Pontium Cogordanum, Patrem Paulum Offeum, Patrem Ioannem Victoriam, Patrem Ignatium de Azebedo. Ad expendenda acta concilij, designauit septem alios: scilicet Patrem Alfonsum Salmeronem, Patrem Petrum Canisium, Patrem Hieronymum Natalem, Patrem Michaellem Gouernum, Patrem Bartholomeum Hernandez, Patrem Ludouicum a Coudreto, Patrem Marcum Georgium, & utriq; in eadem Congregatione publicati fuerunt.

9 Cum metio facta fuisset de difficultatibus, quæ circa constitutiones occurrerent. Placuit omnibus communi consensu, ut nihil ad substantialia instituti nostri pertinetes posset immutari: ut in secundo decreto titulo secundo de constitutionibus in præcedenti Congregatione fuerat constitutum.

10 Cum Propositum fuisset, & in præcedenti actione agitatum, An maior pars omnium suffragiorum, id est, quæ medietatem excederet, necessaria censenda esset ad aliquid constituendum, an satis esset ad plura suffragia decernere de ijs, quæ proponerentur, si non essent grauissima: ut quæ pertinent ad constitutiones, & ipsum institutum societatis, vel ad dissolutionem admissorum Collegiorum: die nona Iuly omnium fere consensu diffinitum est, satis fore, ad quiduis, etiam ex grauioribus decernendum, plusquam mediam partem eorum, qui legitime congregati sunt in generali Congregatione: dummodo non agatur de ijs, quæ pertinent ad substantiam nostri instituti. De rebus minus grauib;

F iij ad plura

ad plura suffragia diffinire posse Congregationem.
 17. *Propositum fuit, An multiplicitas Collegiorum, per aliquod tempus moderanda esset, & an quaedam non satis bene constituta, essent dissoluenda, nisi post certum tempus bene fundarentur, iuxta constitutiones; & an, manentibus Collegijs quibusdam, scholæ saltem essent auferenda, & cum res per triduum disputata esset, patribus diligenter suas sententias dicentibus, duodecima die Iulij, sic res constituta est. In primis placuit, in posterum moderationem adhiberi, & plurimis, maximiq; momenti rationibus in medium adductis; rogauerunt Reuerendum Patrem Generalem Præpositum, & serio commendauerunt, vt potius applicaret animum, ad roboranda, & ad perfectionem adducenda Collegia iam admissa, quàm ad noua admittenda, & si quæ admittenda existimaret ex ijs, quæ offerrentur eiusmodi essent, & eis in locis, & cum talibus circumstantijs, vt ad commune bonum Ecclesiæ Dei, magnum momentum habitura videantur: & quo ad eius fieri possit, ita dotata, vel eam rerum vitæ necessariorum commoditatem habentia, vt non tantum operarij sustentari possint, sed et is etiam numerus scholasticorum, qui pro Seminario sit eidem Collegio futurus, vt ex eo operarij prodire possint ad id conseruandum: nec admittatur (licet hæc omnia suppetere) si non haberet Societas Rectores, ac Magistros, & demum operarios in vita, ac doctrina idoneos, vt huic mun-*

nera

neri posse satisfacere, auditis Assistentium sententiarum, indicaret, & quidem sine aliorum Collegiorum detrimento.

Quod attinet ad Collegia non bene constituta, vel scholas in eis dissoluendas, visum est maiori parti Cōgregationis, audiendos esse eos, qui sentirent, uel dubitarent, aliquod tale Collegiū, vel scholam dissolui debere, ut expensis eorum rationibus (quæ in scriptis dari deberent) Congregatio de singulis seorsum statueret, quid facto opus esset.

12 Lecta fuit eodem die epistola Reuerendissimi, et Illustriissimi Cardinalis Sarzanensis, et exposita postulatio Reuerendissimorum Episcoporum Vicentini, et Bellicastri, ac Reuerendissimi Domini Iulij Sauli Clerici Camera Apostolica, ac cōmunitatis Matricis, prope Brutios, a quibus Collegia nostræ Societatis expetebantur, et Congregatio nullum ex eis esse admittendum censuit.

13 Propositum fuit, & discussum die decimatercia, & decimaquarta huius mensis, an deberet fieri saltem unū Seminariū Societatis perfectum in qualibet Prouincia ad formandos professores, & alios, qui in Christi vinea idonei operarij futuri essent, in humanioribus litteris, Philosophia, & Theologia, ut postea toti Prouinciæ sufficerent: fuit autem constitutum Seminaria prædicta curanda esse, ubi, & quando commode fieri poterunt in quauis Prouincia; sed ubi nostri docendimunus obituri sunt, ut paulatim non præpropere huic negotio promouendo darent operam.

De vsu

- 14^a De vsu potestatis Prouincialium in suis prouincijs, fuit actum, & decretum, vt iuxta constitutiones nostras, & rationis dictamen videatur, ac declararetur à Patre Generali, quæ sit ordinaria omnibus Prouincialibus, ex æquo conferenda, quæ autem extraordinaria, & pro ratione loci, temporis, & personarum, huic potius, quam illi communicanda potestas: vt priorem illam omnibus, posteriorem hanc vs conferat Præpositus Generalis, quibus ad bonam gubernationem in hac, vel illa prouincia, conuenientem fore indicauerit.
- 15^a Quæsitum fuit, An expediret Commissarios non fieri, nisi ex necessitate, & ad tempus, & vt visitandi munere, tantum fungerentur: & decreuit Congregatio, Commissarios, qui ad uisitandas Prouincias tertio, vel quarto quoq; Anno, vel quando Præposito Generali videbitur, & cum qua auctoritate, & iuris dictione videbitur, mittendos esse: De alijs, qui continuum, & quasi ordinarium officium haberent in Prouincijs remotis, censuit Congregatio (re bis consultata) non esse illos in posterum constituendos: iuxta quod in duodecimo decreto Prioris Congregationis Generalis, titulo sexto, diffinitum fuerat; sed cum necessitas, vel utilitas magni momenti, hoc officium iudicio Præpositi Generalis requireret, pro re nata posse huiusmodi Commissarios ab eo institui, qui, cum satisfactum erit cause, propter quam instituti fuerant, pro eiusdem Generalis arbitrio, eodem officio defungantur.

Propositum

- 16 Propositum, et tractatum fuit aliquot diebus, quid censendum, ac statuendum esset de frequenti mutatione personarum Societatis, ab vno in alium locum: & quæ ratio habenda esset pragmaticarum, sanctionumq; regiarum in hac parte: & decima octaua Iulij constitutum fuit, suam legitimam potestatem ad mutationes personarum constare debere Præposito Generalis: cui Constitutiones eam tribuunt: siue ab vno in alium locum eiusdem Prouinciæ, siue diuersæ, mutari conueniat: & etiã Prouincialibus intra suas Prouincias, cum sæpe mutationes huiusmodi non vtilis tantum ipsi, qui mutantur, vel communi bono, sed necessaria etiam prorsus existimantur: curandum esse tamen per superiorum prudentiam, vt non sine causa alicuius momenti, nec cum detrimento eorum, à quibus aliqui remouentur, tales mutationes fiant: edicta vero regia hac in re seruanda esse, & alioqui Principum habendam esse rationem, ne offendantur: & si id timeretur, eorum consensum, & satisfactionem esse ad mutationes eiusmodi procurandã.
- 17 Cum Illustrissimi Domini Francisci de Toledo litteræ, ac postulatio proponeretur de Collegio in oppido de Oropesa, cum quibusdam conditionibus admittendo: quod Hospitalis infirmorum, & Domus puerorum in doctrina, & vita Christiana instituendorum curam esset habiturum: quam hæctenus tres ex nostris, in gratiam Illustrissimi comitis de Oropesa, de Societate nostra optime meriti, aliquo modo, præter instituti nostri ratio

nem

nem exercuerant. Placuit Congregationi, vt huiusmodi Collegium non admitteretur; cum enim Societatis nostræ clarissima illa Domus peculiare gerat patrocinium, gratum eidem fore credebatur, si nostri instituti memores, quod ei non consonat, recusaremus.

¹⁸ Cum Propositum fuisset, An deputationi iam factæ quinq. Prouincialium in septimo decreto præcedentibus alij iuxta Præpositi Generalis arbitrium essent adijcendi qui simul eum illis formarent decreta ad gubernationem pertinentia (si quæ talia essent formanda) & Congregationi referrent: Placuit Congregationi eos adijci, & ita Pater Hieronymus Natalis, Pater Michael Torres, Pater Benedictus Palmius ad quinque; iam nominatos additi fuerunt.

¹⁹ Propositum fuerat, & consideratum aliquot diebus, An expediret in quavis Prouincia Domum aliquam probationis institui, vel coniunctam Collegio, (in distincta tamen habitatione) vel separatam, in qua Nouitij biennio suo exercerentur, quo tempore non modo non adigendi essent ad vota simplicia emittenda, sed ne admittendi quidem ad ea renouanda cum alijs, licet sponte emisissent, iuxta constitutiones nostras. Placuit autem Congregationi, vt curaretur huiusmodi Domo in singulis Prouincijs institui, quam cito fieri commode possent: vt quæ biennio, & bene probarentur Nouitij non litterarum, sed mortificationis, ac profectus spiritualis studio vacando: in secundo tamen anno possit à

fit à Prouincialibus, ex commiffione Generalis, circa Studium dispensari, habita ratione personarum, locorum, & temporum, pro vt in domino expedire iudicabitur: visum est autem non modo Nouitios ad vota emittenda non instigandos esse hoc biennio, sed si sponte emitterent, vt non simul cum alijs, qui biennium expleuerunt, ad ea renouanda admittantur, sed seorsum id facerent.

De etate admittendorum ad probationem dubitatum fuit à quibusdam, & propositum, sed visum est Congregationi, nullum decretum ea de re faciendum esse, sed constitutiones esse seruandas.

20 Cum de pecunijs ex aliqua Prouincia, vel Regno extrahendis ageret Reuerendus Pater Præpositus Generalis, et ad maiorem ædificationem principum fore diceret, si edicta regia hac in parte seruarentur; approbavit Congregatio generalis eius sententiam, & statuit circa extractionem pecuniarum, edicta huiusmodi obseruanda esse.

Vigesima Iulij Pater Ioānes Plaza Prouincialis Bætica, & Pater Bartholomeus Bustamante, & Pater Baptista eius socij in Congregationem sunt admissi, et suis locis sententias dicere cœperunt.

21 Cum in ratione scribendi, quæ in declarationibus ultimis, primi capituli octauæ partis, litteris L. M. N. continetur, licet initio Societatis perutilis fuerit, nunc grauissimæ difficultates inueniantur,

Propositum

Propositum fuit, an mutari eam oporteret, & formam aliquam confici, quæ Societati pro statu præfenti conuenire censeretur; & re discussa, visum est, quædam esse in prædicta ratione scribendi, quæ modo non bene possint obseruari: vnde remedium esse per aliquam immutationem constitutionum in ea parte adhibendum: & placuit designari tres, vel quatuor, vel quinque; pro arbitrio Patris Præpositi Generalis (cui deligendi eos cura data est) qui formulam aliquam scribendi conficerent: & Congregationi proponerent, vt ea decerneret, quid esset agendum. Ipse autem Pater Generalis elegit tres Patres assistentes, scilicet Patrē Iacobū Mironum, Patrē Euerardum Mercurianum, Patrē Benedictum Palmium, cum Patre Christophoro Madridio, ac Patre Ioanne Polanco Secretario, qui eam confecerunt.

- 22 Cum de cantu Missæ, & Vesperarum inducendo in ea loca, in quibus non dum admissus est, ageretur, tandē Congregationi placuit, vt iuxta constitutiones, & decreta præteritæ Congregationis; & habita ratione finis, quem ipsæ constitutiones intendunt, possit Præpositus illum inducere, prout expedire in Domino iudicabit in hunc, vel illum locum. Vbi autem in ductus esset cantus tam missæ, quàm vesperarum, si inutilis ad finem nostri instituti, & proximorum adificationem videretur, vel deessent, qui bene id munus præstare possent, commissum est Patri Præposito Genera

li, vt

li, ut eum valeat reuocare, ac prohibere, si ita ei visum fuerit conuenire.

23 Propositum fuit, An Seminaria Episcoporum, de quibus in Concilio Tridentino est actum, admittenda à Societate nostra viderentur, si eorum gubernationem nostris committere ipsi Episcopi vellent: Et re factis agitata, constituit Congregatio non admittenda videri; si tamen fundatio perpetua, & insignis huiusmodi Seminariorum ita fieret, ut simul etiã coniunctum Collegium nostrum valde promoueretur, & abundaret Societas operarijs idoneis, & libera eidem Societati gubernatio committeretur: placuit admitti posse, ex dispensatione Præpositi Generalis, & non aliter: sed si quando admitteretur tale munus, constituit Congregatio, ut ne præceptores huiusmodi Seminarijs darentur separati ab ijs, qui in scholis nostris pro Societatis nostræ instituto prælegunt.

24 Cum ageretur à Reuerendo Patre Præposito de Cōgregatione Generali, An certis, & statis temporibus esset cogenda, visum est Congregationi, eius sententiam sequi, quæ, septimo quoq; anno, eam celebrandam esse tenuit: hoc addito, quod si maior pars Prouincialium in septimo anno indicaret res graues non esse, quæ tractari in Congregatione debeant, differri possit in biennium, ita ut nono quoq; anno ad summum, celebrari debeat. Sed intercessum est, & intercessio obtinuit, ne vllum certum tempus præscribatur, sed tertio quoq;

anno,

anno, veniant simul ex omnibus Prouincijs Procuratores, qui Professi quatuor votorum, & viri maxime idonei sint à Congregatione Prouinciali electi, & habeant ius suffragij, simul cum Assistentibus, & ipso Patre Generali (qui duo suffragia, & qualitatem procedendi habebit) ad decernendum an cogi debeat Congregatio generalis, nec ne.

2) Cum Propositum fuisset, quod ad Assistentes attinet, an ex quatuor nationibus eligi eos oporteret, ex Italia scilicet, & Sicilia vnum: ex Gallia, & Germania alterum: ex Hispania & prouincijs tertium: ex Portugallia, & India quartum, visum est tandem, Assistentes idoneos, & ijs dotibus præditos, quas constitutiones requirunt, eligendos esse, & quidem ex quatuor nationibus in quantum fieri posset, iuxta vniuscuiusq; conscientiam.

De loco autem dicendæ sententiæ, placuit Congregationi, vt antiqui Assistentes, etiam si suo munere iam defuncti essent, per electionem noui Præpositi, inter Prouinciales haberent locum, secundum ordinem, & tempus suæ Professionis; noui vero Assistentes, qui creâdi essent, si iam in Congregatione essent, vt in suis manerent locis, pro eius Congregationis tempore in qua crearentur: statim tamen sua potestate, & munere fungi inciperent in ijs, quæ iuxta constitutiones, eis legitime conueniunt, circa Patrem Præpositum: nam quod ad Congregationem ipsam attinet, nihil eos, nisi iuuen-

suffragium,

suffragium, (vt ceteros) habere.

Quia vero die vigesima quinta, Beato Iacobo sacra-
creari debuerant, iuxta prædictum decretum: res dila-
ta est, vsq ad diem vigesimum octauum, vt infor-
mationi tempus suppeteret.

26. Propositum fuit Congregationi, quod Ciuitas Va-
lentina, & alij magnæ auctoritatis viri offerebant
Vniuersitatem suam in Hispania satis celebrem So-
cietati nostræ, vt cum quibusdam conditionibus eius
curâ in se susciperet, & fere triū milliū aureorū, annuū
redditum, ad nostrorum expensas applicandum cura-
bant: sed quamuis eorum deuotioni, & in Societatem
nostram beneuolentiæ gratiæ habendæ viderentur: id
tamen onus minime subeundum esse, cum talibus præ-
sertim conditionibus, visum, & ita, non esse admit-
tendum decretum est.

27. De Admonitore Præpositi Generalis, actum est
in Congregatione, an necessario esse deberet professus
quatuor votorum, & an eius electioni interesse debe-
rent Procuratores Prouinciarum, & placuit fieri ea
de re decretū, vt scilicet eligeretur ex professis quatuor
votorū, & eius electioni Procuratores interessent.

Die ergo vigesima octaua Iulij mane, cum ad plura
medietate suffragia, per scrutinium, eligēdos esse Assi-
stentes, decretum esset; in primo pro Hispaniæ Prouin-
cijs electus est Pater Antonius Araoz, qui in illis
Commissarius fuerat: In secundo seorsum, pro Italiæ,

G Siciliæ

& Sicilia Prouincijs, Pater Benedictus Palmius,
 Longobardia Prouincialis. In tertio, Pater Euerar-
 dus Mercurianus, inferioris Germaniæ Prouincialis,
 pro Galliæ, & Germaniæ Prouincijs: demum pro
 Portugalliæ, et Indiarum, ac Brasiliæ Prouincijs, Pater
 Iacobus Miron, Portugalliæ Prouincialis: in Admoni-
 torem autē, electus est, eodem die à prandio, Pater Ioan-
 nes de Polanco, Secretarius Societatis, simili scrutinio,
 28 Cum ageretur de distributione bonorum, ex patri-
 monijs fratrum nostrorum prouenientium, qui ea in sub-
 sidium Societatis dare cupientes, Præpositi Generalis
 iudicio dispensationem relinquunt; dixit suam senten-
 tiam Reuerendus Pater Præpositus, sibi videri constitu-
 tionem primi capituli tertiæ partis esse seruandam, ex-
 presse mentione facta illorum verborum, quæ in eadē
 Prouincia distributionem faciendam insinuant: Et vi-
 sum est Congregationi, id ipsum, quod Patri Generali,
 vt scilicet, talis distributio, iuxta prædictam constitu-
 tionem, & verba illa (in eadem Prouincia) fieret.
 Cum facta esset interrogatio de conciliandis, & expli-
 candis tribus locis Constitutionum, sic est constitutum.
 Ea quæ continentur, quarto capite examinis, de disposi-
 tione bonorum, ita intelligenda sunt; vt instructio
 quædam generalis sit, & lex, qua nostri debeant bo-
 na sua in veros, pauperes distribuere, pro deuotione ta-
 men sua. Quæ vero in tertia parte, capite primo s. no-
 no, continentur, intelliguntur, in particulari de illis bo-
 nis

nis, quæ fratres in beneficium Societatis, siue in particulari, siue in generali, distribuere ex sua deuotione volunt: in quo casu si Rectores, & Prouinciales, iuxta declarationem eiusdem loci, illis representent, perfectius esse, vt bona sua dispositioni Præpositi Generalis relinquunt; tunc declaratum est, vt hæc bona in eadẽ Prouincia tantum, & non alibi, Pater Generalis debeat distribuere.

Et ad hanc legem, & intellectum, quæ in nona parte capite tertio, numero sexto, habentur, interpretanda sunt, si quo pacto de nostris fratribus intelligi possunt.

Quod si aliquis imperfectionem secutus, particulari alicui Societatis nostræ loco, extra Prouinciam, applicare sua bona velit: proponendum erit illi, vt dispositioni Præpositi Generalis relinquat, qui ea distribuet, iuxta formam superius præscriptam; alias ea bona à Societate nostra non admittantur, sed ea teneatur ipse in veros Christi pauperes, extra Societatem dispensare. Si vero ea alicui Collegio, intra Prouinciam, assignauerit, sit in manu Præpositi Generalis potestas probandi eam applicationem, vel improbandi.

Atq; in hunc quidem modum constitutiones has, post hæc conciliandas, intelligendas, atq; obseruandas esse decernit Congregatio: Veneramur enim sanctam memoriam Patrum nostrorum.

29. Cum Herbipolensis Episcopus, Collegium ad se mitti peteret, cui Domum, & Ecclesiam, per commodam

G. ii. ac redditus,

ac redditus .et supellectilia abunde suffectura dare vel
let, visum est maiori parti Patrum, rem totam Reue-
rendi Patris Præpositi iudicio esse committendam.

30. Actū fuit de Collegijs quibusdā, in quibus, sine obli-
gatione, et sine magno fructu, scholæ tenentur, in Domo
probationis cōuertendis, sublatis huiusmodi scholis: et
uisū est Congregationi, id negotij Præpositi Generali
prudentiæ committendum esse; et ita est commissum.

31. De collegio Calatabelotæ, & Belmontensi, ratio-
nibus vtrinque propositis, actum est, an dissoluenda
viderentur; & totum negotium, cum facultate dissol-
uendi, eidem Reuerendo Patri Præposito commissum
est; vt admonitis fundatoribus, & quorum interest,
id statueret, quod ad Dei gloriam fore iudicaret.

32. Cum intellexisset Congregatio Collegium Dilin-
gense, ac Vniuersitatem Societati nostræ ab Illustris-
simo, & Reuerendissimo Domino Cardinali Augu-
stano commissam, non adhuc habere redditus illos, &
dotationem, quam in suo contractu idē Illustrissimus
Cardinalis promisisset; sed nec probabiliter tam cito
habituram; quamvis voluntatem optime de Societate
nostra meriti præsulis agnosceret, & ei plurimum se de-
bere fateretur; visum tamen fuit Congregationi Reue-
rendi Patris Præpositi Generalis iudicio rem totam
committere; facultatem ei relinquendo, vt, si intra cen-
tum aliquod tempus (eiusdem arbitrio præfigendum)
non esset stabilitum Collegium, & Vniuersitas prædi-
cta,

Et, ac promissis redditibus dotatum, ea posset dimittere, & nostros aliò transferre.

- 33 Cum Civitas Perusina in lectione quadam publica litterarum humaniorum, opera cuiusdam ex nostris vsa fuerit, & Collegio nostro Perusino, loco stipendij, quod Prælectoribus huiusmodi lectionis solui solebat, centū aureos, singulis annis (pro eleemosyna tamen non pro stipendio) soluerit; actū fuit, an in posterum, quouis modo, vel titulo darentur, essent admittendi; & vñ sum est in Domino expedire, vt nec lectionis huiusmodi, nec centum illi aurei in posterum admitterentur.
- 34 Actū est de donato nobis Collegio Mileti in Calabria, & per promissionē ex parte admissa, an relinquēdū, vel retinendū videretur, & placuit Congregationi totū hoc negociū Reuerēdo Patri Præposito Generali, simul cum Patre Prouinciali Regni Neapolitani, cum facultate ad id retinendum, vel dissoluendum, cōmitti.
- 35 Cū propositū fuisset de Collegio Venetiariū, in Domū professorū cōuertēdo; quādoquidē expedire videbatur, vt redditus à Sede Apostolica, ei assignati, Collegio Pataino applicarētur; et vtriusq; fundator Reuerēdus D. Andreas Lipomanus Prior Sāctissimæ Trinitatis eiusdem esset sentētia: placuit Cōgregationi, vt prædictū Collegiū Venetiariū, Domus professorū, in qua ēt nouitij probarentur, fieret; & vt conueniēti ac iusto modo id fieri posset, vt per litteras à Sede Apostolica obtētas, facultas ad huiusmodi cōmutationē peteretur.

G ij Cum

- 36 *Cum classis Regis Catholici, contra Turcas Melitem oppugnantes, mitteretur, & ex patribus, qui Cōgregationi intererant, aliqui operam suam, magno cum desiderio cōmunis boni, ad hanc expeditionem offerrēt & Summo Pontifici res quam maxime probaretur: visum est Reuerendo Patri Præposito, de mittendis, esse ad Congregationem referendum; quod cum fecisset, non placuit Congregationi, Patrem Hieronymū Natalem ad prædictam expeditionem mitti: de Patribus autem Magistro Hieronymo Domenech, Siciliae Prouinciali, ac de Patribus Bartholomeo Hernandez, Ioanne Gurrea, ac Iacobo Xuarez, commisit Reuerendi Patris Præpositi iudicio, an mittendi essent: & ita designati sunt ab eodem, simul cum alijs, extra corpus Congregationis, ut ad classem proficiscerentur; quod et statim cum benedictione Pontificis, & c. fecerunt.*
- 37 *Actum est etiam, An Diffinitores eligi deberent, ad res determinandas, quas eis Congregatio commississet; & placuit sex numero eligi; & die sequenti, per scrutinium ad plura suffragia electi fuerunt tres Patres, noui assistentes, & præterea, Patres Alfonso Salmeron, Hieronymus Natalis, & Michael Torres.*
- 38 *Propositum fuit de Hospitalis cuiusdam Genuensis Domo, & Ecclesia, cum quibusdam conditionibus admittenda, pro nostri Collegij habitatione, & ministerijs. Itidem de Collegio Logroniensi, & Palenti,*

no, ac Domo del Villar nuncupata, (quæ tria in Provincia Castellæ sunt) dimittendis; & placuit Congregationi, Diffinitoribus hæc negotia esse committenda: sic de Collegio Bibonensi in Sicilia, Mutinensi in Longobardia, Tirnauensi in Vngaria dissoluendis, est actum; et Generali cum Diffinitoribus, vel Assistentibus, habentibus suffragium, ut diffinitores solent, res commissa est.

39 Cum tractaretur, an Collegia Societatis plures habere Collegiales deberent, quam possent alere: placuit Congregationi, fieri decretum ea de re; et statuit, ne plures teneantur, quam alii possint: siue ex redditibus, siue ex eleemosynis alendi sint.

40 Cum ageretur de contrahendis regulis in minorem numerum, & de admonitionibus, vel responsis Patris Natalis in Hispania, & alibi relictis, in manu Prouincialium retinendis; de casibus etiam reseruatis, an scilicet tantum mortalia externa ea esse deberent: Congregatio id totum Diffinitoribus commisit; ad conficiendam etiam formam, quæ in probationis Domibus tenenda esset deputati fuerunt Patres, Ioannes Plaza Prouincialis Baticæ, Ioannes Xuarez Prouincialis Castellæ, Bartholomeus Bustamante, D. Ignatius, Franciscus Costerus, & Ruiz.

41 Actum fuit, & per aliquot dies disputatum, de augendo tempore orationis, quod in constitutionibus, quarta parte, capite quarto, præfigitur: & placuit

G iij tandem

tandem Congregationi, vt Pater Præpositus Generalis, pro sua prudentia, possit id augere, prout expedire in Domino iudicauerit, habita ratione personarum, regionum, &c.

- 42 Cum de doctrina Christiana edocenda, & de examinandis beneficijs curatis (quæ Collegijs nostris, paucis in locis vnita sunt) & relinquendis, ageretur; res est Diffinitoribus, cum Patre Generali commissa. Eodem die, cum ex causis grauibus Patri Emundo Iro uinciali Aquitaniæ, cum socio Patre Claudio recedendum in suam Prouinciam videretur; placuit Congregationi, id Patri Præposito Generali committere: idem de Patre Fulvio Androtio Ferrariæ Rectore, & de Patre Hieronymo Rubiola Senarum Rectore propositum fuit: & similibus ex causis, eidem Patri Generali commissum; unde in suas Prouincias recesserunt.
- 43 Proposita fuit Congregationi generali formula scribendi, prout superius decreto vigesimoprimo constitutum fuerat: de Collegio etiã artium Conimbricensi: de Bragantiensi; Portuensi, & Septimacensi retinendis, aut dissoluendis, rationibus vtrinq; in scripto adductis, actum est: & Congregationi placuit, Diffinitoribus ea omnia decidenda committi; tantundem est factum de officio Vicarij à deputatis confecto.
- 44 Propositum fuit, An ad finē huius mensis dissoluēda esset Congregatio, cū Patrū absentia, Prouincijs eorū sane incommoda esset: & id placuit, dūmodo protrahi diutius

- diutius posset, si Congregationi videretur expedire.
- 45 Cum publice legerentur litteræ ciuitatis Gaditanæ, quæ petebant Collegium ibidem inchoatum confirmari, & promoueri: placuit Congregationi, id Præposito Generali committi.
- 46 Cum legerentur decreta quædam à Diffinitoribus confecta; dictum fuerat, si quis haberet aliquid cōtra ea, vt ageret apud Diffinitores; à quibus, si ei non satisfaceret, posset intercedere: sed decimanona die Augusti, cum vrgeretur tractatio dissolutionis Cōgregationis, propter varias causas, ad commune Societatis bonum pertinentes: tandem placuit, ne dissolueretur, vsq; ad finem mensis huius, sed vt intra biduum omnes afferrent, quæ proponenda iudicarent, ad Diffinitores; vt fecernerent, quæ ad Patrem Generalem pertinent, ab ijs, quæ ad Congregationem; vt, quæ ad hanc spectarent ad ipsum referrentur, vt vel per se statueret, vel Diffinitoribus rem cōmitteret: intercessio vero, siue vna, siue duæ fieret, vt terminaretur à Congregatione generali in ijs, quæ attinent ad cōstitutiones, vel ad magna collegia dissoluenda; in alijs autē à Diffinitoribus.
- 47 Propositum fuit, vt conciliarentur s. primus capituli quarti examinis; & s. nonus primi capituli tertiæ partis, & s. sextus capituli tertij partis nonæ; quædam præterea consultanda ex actis prioris, & posterioris Congregationis, ante electionem, quæ deputati ad id attulerant.

Et

Et quædam de ordine sedendi, in Congregatione, ad dicendas sententias, contra quoddam decretum prioris Congregationis.

Præterea rationes aliqua contra id, quod superius decretum fuit de Domibus probationum, quatenus insinuabatur, quod esse possent separata à Collegijs.

An etiam expediret rotundicos esse in Societate, maxime inferiorum ad superiores.

An fieri deberent in posterum processiones solennes in nostris Ecclesijs, in die corporis Christi, vel eius octava.

De ratione fabricandi adificia Societatis.

An prænomen illud nobile, id est, Don, esset à Societate relegandum in Hispania.

De formula, et modo celebrandi Congregationes Provinciales, & de Procuratoribus, qui ad eas ire debent.

De membro quodam Collegij Maceratensis, quod Sanctæ Mariæ Virginum invocationem habet, dissoluedo, fuit etiam propositum.

Hæc autem omnia placuit Congregationi, Diffinitoribus committere; & cum literæ ex Collegio Vallisoleti eidem præsentarentur, commisit Patri Petro Ribadeneira, ut eas videret, et Diffinitoribus referret.

48 *Cum Conciliū Tridentinū, sessione vigesima quinta, capite tertio de Regularibus, facultatem dederit omnibus Religiosis (exceptis obseruantibus Minorū, & Capucinis) habendi bona immobilia, in communi, non obstantibus quibuslibet constitutionibus eorum; Propositum fuit Congregationi, an restringendo san-*

ctam

Etiam paupertatem, placeret cedere iuri cuiusq; ad habenda bona immobilia, in Domibus professorū, quod ex decreto Concily prædicto, nobis esset acquisitum: & placuit, magno consensu, patribus, ut cederemus cuiuscūque iuri ex Concilio nobis prouenienti: & iuxta nostras constitutiones, & vota, quæ post professionem emittuntur, paupertatem in professis, ac ipsorum Domibus retineremus: & ita cesserunt totius Societatis nomine.

49 Cum à quibusdam Patribus proposita essent multa, & ex parte lecta in Congregatione, ex quibus maxima pars ad litteras Apostolicas nostri instituti, à Iulio Tertio emanantes, & ad ipsas cōstitutiones pertinebat: Visum fuit Congregationi, eas Diffinitoribus commitendas esse.

Eodem modo, sequenti die, multa proposita, et ad Diffinitores reiecta sunt, & inter cetera, commissum est illis, ut agerent de scholijs Patris Natalis, ut referrent Congregationi, quid iudicaret statuendum de illis; & ultimam resolutionem sibi seruauit Congregatio, & totā tractationē de institutione Prouinciarū.

50 Actum fuit, An aliqua ex ijs, quæ sunt à quibusdam proposita, non Prouinciarum, aut Collegiorū, sed suo priuato nomine reijci possent à Diffinitoribus, si viderentur reijcienda potius, quam tractanda: & responsum est, audito proponente, reijci posse; de ijs loquendo, quæ ad hanc Congregationem pertinerent.

Propositum

- 51 Propositum est etiam, An Assistentiū, & Admonitoris officia durare oporteret, vsq; ad Congregationē generalē futurā, an quamdiu Generalis ipse Præpositus uiueret: & decreuit Cōgregatio prædicta officia, vsq; ad noui Generalis electionem esse duratura.
- 52 Actū est præterea, An expediret nullo modo multiplicari Prouincias, sine Cōgregatione generali; et visū est Cōgregationi, Prouinciarū institutionē, iuxta decretū prioris Congregationis generalis, Præposito Generali relinquendā esse: qui tamē non, nisi re diligētē considerata, & cū Assistentibus cōmunicata, nouas Prouincias instituere, ad cōmune Societatis bonū deberet.
- 53 Præterea proposita fuere nōnulla. s. de Scholis Collegij Tirmaniēsis tollēdis: de tribus tantū ex quauis Prouincia ad Congregationē generalē mittendis: & de omnibus illis, quæ septē deputati notauerant, circa decreta prioris Cōgregationis: quæ & cōmissa fuerūt Diffinitoribus, sicut & ea, quæ quidā ex Patribus notauerat, in huiusmet Cōgregationis Decretis: sed additū fuit, ut si quid in illis mutarēt, id referrēt Cōgregationi. Placuit ēt omnibus, ut canones fierēt ex decretis huius Cōgregationis, nō oībus, sed ijs, quæ ad praxī pertinerēt.
- 54 Propositum fuit, An litteræ quadrimestres, quæ iuxta constitutiones scribi, ac mitti deberent, in semestres, an potius in annuas essent conuertendæ: & placuit Congregationi, ut in annuas conuertentur.
- 55 Actum fuit de declaratione trium locorum quarto

capi te

capite examinis, & primo capite tertiæ partis, ac tertio capite nonæ partis, de distributione bonorū, in vsum, Societatis: & decretū à Diffinitoribus factū Congregationi placuit: sed intercessit Pater Gutierrez.

56 Cum vrgeret Superioris Germaniæ Prouincialis, suo, & cōpluriū Prouincialiū nomine, vt, hoc mense, Congregatio generalis dissolueretur, iuxta decretū quædragessimū sextum: visum est Congregationi, vt ad tertium diē Septēbris finiretur, & sine alio decreto, ea de re faciendo, dissoluta Cōgregatio censeretur: & si quæ non dū absoluta remaneret, dummodo ad cōstitutionū innouationē, vel abrogationē non pertinerēt, vel ad magnorū Collegiorū dissolutionē, ab ipsis Diffinitoribus intra octo dies consequentes, post dissolutionē Congregationis absoluerentur, apud quos liceret intercedere.

57 Cū propositū esset, An Illustriss. Cardinali Augusto, Theologus nostræ Societatis dari posset, qui eius cōfessiones audiret, et aulā sequeretur: Visū est Cōgregationi: nec Principib. nec Dominis alijs secularib. aut Ecclīacis assignari debere aliquē ex nostris Religiosis, qui aulas eorū sequeretur, et in eis habitaret, vt cōfessorij, vel Theologi, aut alio quouis munere fungeretur, nisi forte ad perbreue tempus, vnius, vel duorū mensiū.

58 Post secundā intercessionē, circa decretū de cōciliādis tribus locis in capite quarto examinis, et in primo, capite tertie partis, et in tertiononæ partis, de distributione bonorum; placuit decretum, quod afferebatur; &

Statim

- statim post vigesimum octauum ponendum esse, quasi eius interpretationem, visum est: & cum noua intercessio fieret, non placuit eam admitti.
59. Cum tractaretur quid agendum esset de Collegio lo, quod Cæsaraugusta nostris dederat conseruator Regni Aragoniæ, bonæ memoriæ; & cuius possessio relicta erat per sententiam ab hac Curia Romana emanantem: placuit Congregationi, totum negotium Reuerendo Patri Præposito Generali committi.
60. Cum intercessisset aliquis Patrum, circa scholia Patris Natalis, quod attinet ad auctoritatem aliquã, quæ ipsis tribui debere insinuabatur: Placuit Congregationi, vt prædicta scholia prius à Reuerendo Patre Generali, & à designatis ad eorum inspectionem examinata, amplecteremur, pro directione tantum, & sine vlla obligatione.
61. Verba quadam addita in decreto, post vigesimum octauum, ponendo, vbi dicebatur: si aliter intellexerunt &c. actum est, an mutari deberent, & illorum loco dici, si aliter intellexissent; vel dispensandum censuissent: & visum est Congregationi, Reuerendo Patri Generali committendum esse, vt circa illorum verborum immutationem faciat, quod in domino expedire iudicauerit.
62. Cum à Diffinitoribus Decretū proponeretur Congregationi, quo in futurum constituebatur, vt, statim post electionē Generalis, octo Diffinitores eligerentur,

ac deinde *Assistentes*, & *Monitor*: *Intercessit* qui-
dam ex *Patribus*, & *visum est*, *Decretum non esse*
admittendum.

63 *Intercessit* aliquis ex *Patribus*, circa *Decretum*
quingagesimū sextū de dissolutione Congregationis:
& *visum est*: quòd *hodie, idest, tertia die Septembris,*
simul Congregatio, & *Diffinitorum potestas* debet
ret expirare: unde si quid *expediendum* esset, hoc ipso
die expediri oportere, vel ad Generalem Præpositum,
aut aliam Congregationem rejci.

64 *Lecti fuerunt*, & *approbati Canones ex Decretis*
huius Congregationis extracti: & *Patri Gene-*
rali, cum Diffinitoribus fuit commissum, ut etiam
ex Actis prioris Congregationis; similiter *Canones,*
ad praxim pertinentes, extraherentur, eo ordine nume-
rorum, & *e a cum distinctione, quæ ipsis videretur.*
Reliqua vero acta utriusq; Congregationis, bene ser-
uanda esse; quamvis *Canones hi communius circum-*
ferantur.

65 *Quia de quibusdam Collegijs admittendis actū est*
elapsis diebus, ad quod facultas penes Generalem est;
placuit Congregationi declarare, quòd per huiusmodi
decreta nō intendit minuere, ullo modo, facultatem Ge-
neralis Præpositi.

66 *Licet in Constitutionū declarationibus, littera. N.*
in primum caput octavæ partis, quarto quoq; mense
catalogi mittendi dicantur: *visum est Congrega-*
tionē

- nioni, satis fore, si semel singulis annis, ordinarie mitterentur cum informatione.
- 67 *Propositum est, An Reuerendus Pater Generalis Præpositus, huius Romanæ Domus Præpositus particularis esse deberet, nec ne; & placuit Congregationi pars affirmatiua.*
- 68 *Cum ageretur de numero eorum, qui ad electionem Vicarij Generalis necessarij viderentur, constitutum est, vt minimum, sex eos esse debere.*
- 69 *Cum ex Decretis præcedentibus primã, & secundam electionem, vnum corpus auctoritate Congregationis confectum, esset, & quædam emendata: placuit eidem Congregationi, vt ea confirmarentur, ita saltem vt ad primam Congregationem, vim haberent.*
- 70 *Petitum est, An deberet Reuerendus Pater Præpositus committere aliquibus, vt conferrent translationem constitutionum latinarum cum Hispanico textu, & iuxta illius veritatem emendarent, vbi emendatione opus esset: & placuit Congregationi, vt id fieret.*
- 71 *Cum proponeretur, An Congregatio generalis vellet dare Vicario generali pro tempore futuro, facultatem ineundi contractus, in ijs, quæ comode nõ possunt electionem Præpositi Generalis expectare: Placuit facultatem huiusmodi, Vicario concedi, nisi cum ageretur de vendendis, vel alienandis bonis stabilibus ipsius Societatis.*
- 72 *Cum Provincialis Portugalliæ de Matricula Vniuersitatis*

uersitatis Conimbricensis, & de facultate tollēdi scholas à Regio Collegio, quod ibidem artium vocant; placuit Congregationi vtrumq; Reuerendo Patri Præposito Generali committere.

Præterea lecta fuerunt multa Decreta Diffinitorum, (quæ sequentur) & ea Congregatio approbavit. Vltimo loco Reuerendus Pater Præpositus Generalis breuem concionem latinam habuit; qua ad humilitatem, obedientiam (præcipue intellectus) & demum ad omnem perfectionem, omnes est adhortatus; & cum Te Deum laudamus, & alias orationes, simul cum omnibus dixisset: in vltimo, omnium pedes est osculatus, & eosdem genibus flexis est amplexus, & mutuis etiam reliqui Patres inter se caritatis, & vnionis amplexibus, Congregationi finem imposuerunt, prædicta tertia die Septembris anno 1565.

SECVVNTVR DECRETA PER DIFFINITORES confecta, & à Congregatione generali approbata.

- 73 Constitutum est, vt duodecimo Canoni adderetur forma scribendi, quæ sequitur; hic duodecimus Canon ex vigesimoprimo decreto desumptus est: Quædam sunt in ratione scribendi, quæ in declarationibus primi capitis octauæ partis continentur, quæ modo bene obseruari non possunt; vnde remedium per aliquam immutationem constitutionum, in ea parte adhibendum est.

H Litteræ

Litteræ ad ædificationem spirituales scribantur à singulis Rectoribus, & Præpositis localibus, semel in anno; & illarum tot fiant exempla, quot nationes à Reuerendo Patre Generali designatæ fuerint.

Rectores, & Præpositi locales scribant singulis hebdomadis ad suum Prouincialem in Europa, iuxta constitutiones; in India vero, & Brasilia, ut suis Prouinciis visum fuerit commodum, & opportunum. Missi autem ad fructificandū in agro Domini, scribant ad eum, quem designauerit ille, à quo missi sunt, singulis hebdomadis, vel quoties ipsis fuerit præscriptum; & illis quidem rescribant sui Superiores, semel in mense, iuxta constitutiones: is vero respondebitur, quoties iudicauerit is, qui illos misit.

Prouinciales omnium Prouinciarum Europæ, scribant ordinarie ad Patrem Generalem, semel quolibet mense: Rectores autem, & Præpositi locales tertio quoque mense ad eundem scribant; ita tamen hæc accipiantur, ut extraordinarie possint scribere, quoties necessitas urgebit: Prouinciales vero Indiæ, & Brasiliæ scribant Præposito Generali, quando se obtulerit navigationis commoditas, Rectores autem, & Præpositi locales, ex Indijs semel, ex Brasilia vero bis in anno, si sese obtulerit occasio.

Præpositus Generalis ad Prouinciales rescribet secundo quoque mense: ad Rectores vero, & Præpositos locales sexto quoque mense; nisi aliqua necessitas, prius
ad

ad respondendum suadeat, Reliqua, quæ spectant ad res, de quibus scribendū est, & ad modum, & ad quale anni tempus, annuas litteras scribere debeant, hoc totum Patri nostro Generali relinquatur; ut ipse pro sua prudentia statuatur, quid facto opus sit. Rectores Collegiorum, & Præpositi locales, catalogum Patrum, & Fratrum conficiant, & informationem communem, semel in anno ordinarie, & ad suos Provinciales mittant, qui illos ad Præpositum Generalem mittent: Materia vero, & modus conscribendi hos catalogos, à Patre nostro Generali præscribatur. In reliquis, quæ hic non attinguntur, obseruentur constitutiones, quæ tamen propterea non expungantur, donec id diffinierit proxima futura generalis Congregatio, etiam si executio, & praxis iuxta decreta hæc sit obseruanda.

- 74 Lites forenses, pro rebus præsertim temporalibus, fugiant nostri omnes, & id curent Provinciales efficere, ac primum compromissione rem adnitantur componere: quod si nulla ratione id possint assequi, tamen non intendat quisquam è nostris litem huiusmodi, nec omnino litem aliquam, absq; consensu Præpositi Generalis, aut eius, cui expresse suas uices ad hanc rem, ille commiserit: nostris autem, si lis intendatur, curent Provinciales primum, vel à parte, vel à Iudice peti, vel id consequi per Principem; ut prius possit consulti Generalis Præpositus, quam liti respondere cogatur;

H ij nam

nam fieri poterit, vt Generalis Præpositus iubeat cedere nostros liti, & potius detrimentum temporale pati, quam litibus dare operam, etiam pro re aliqui debita.

75 Quamuis autem ex eleemosynis viuat Societas, & opus bonum sit eleemosyna Societati collata, atq; ad bona omnia inducere quosuis possimus, tamen ad maiore ædificatione, et paupertatis nostræ sinceritate, & puritate; Placuit, præcipere nostris omnibus, vt nulli externo suadeant (nã de nostris in cõstitutionibus, et decretis dictũ est) vt nobis potius, quã alijs pauperibus det eleemosynas: sed contenti simus, vbi petimus quotidianas eleemosynas, illas simpliciter, ac plane amore Dei petere: ad donationes vero quasq; sine legata: simpliciter etiã, et plane possimus tantũ nostras necessitates explicare; diffinitione tamẽ eius deuotioni relinquamus, à quo petimus has etiã eleemosynas, ac proponere tantũ illi possimus, ad oratione, et alia media, vt accurrat, qui bus possit de donatione, vel legato cõstituere, iuxta id, quod ipsi Dominus inspirauerit, et ratio recta suaserit.

76 Regulae generales, quæ incipiunt, sũma sapientiã; integritate cõseruetur, reliquæ vero, et examinẽtur, et quoad eius fieri poterit breuiore sũnt; verũ earũ ratio habeatur, quas certo cõstiterit esse à Reuerẽdo Patre N. Ignatio editas; si tempori cõsentaneæ, et bono vniuersali vtilis esse cõsebutur: præcipue vero Regulae officiorũ Provincialis, Rectoris, aliorũ etiã officialiũ examinẽtur, et cõtrahantur. Admonitiones autẽ Patris Natalis, ab ipso,

ipſo expurgatæ, atq; in ordinem redactæ, Prouincialibus à Reuerēdo Patre Generali tradatur, vt illis, pro ſola directione, nulla interim obligatione obſtricti, utatur.

77 Quibus profefſus quatuor, vel triū votorū, quibus etiā coadiutor ſpiritualis formatus, poſt editā profefſionē, vel uota ſimplicia, intra annū per quadraginta dies cōtēnuos, vel interpolatos, doctrinā Chriſtianā pueros, atq; rudes perſonas docere teneatur: præterea vero, hoc tã ſæcū exercitiū, viſum ẽ admodū, Reuerēdo Patri Generali cōmēdādū, ne, vlllo vnquã tempore, illius obliuio in noſtros animos irrepāt; cū illud in votorū noſtrorū formula cōplectamur. Curet itaq; idē Reueren. Pater Generalis, ut noſtri frequētius, quemadmodū ipſi in Domino expedire viſū fuerit, in hoc tam pio opere exerceantur.

78 Quod ad vniōnē beneficiorū, quæ curā aīarum habēt pertinet, diffinitum ẽ, vt in futurum non admittantur: admiſſa vero ac vnita huiuſmodi beneficia, auditis eorum ſententijs, qui de his cum Diffinitoribus quicquam agere voluerint, examinentur; vt tandem, quid pro maiori omnium ædificatione conueniat, decernatur.

79 Caſus reſeruati, qui à Reuerendo Patre Noſtro Laynez editi ſunt, retineantur: viſum tamē ẽ, vt ſeptimus vndecimus, & duodecimus, explicatiuſ traderentur, vt, quod alioqui intelligi neceſſum erat, facilius intelligatur. Declaratio vero caſuum, & ampliatio, vel reſtrictio, ſpectat ad R. P. N. Generalē. De nono autem caſu videlicet conſiteri externo ſacerdoti etc. iudicium commiſſum ẽ Patri Generali. H ij

- 80 *Omnia, quæ speciē habent secularis negociationis, in colendis videlicet agris, vendēdis in foro fructibus, & similibus, intelligantur prohibita esse nostris.*
- 81 *Curabit Pater Generalis, vt, qui sint e nostris concionaturi publice, qui etiā confessiones audituri, hi sint ad ea munera obēunda sufficienter instructi: hoc enim ad eius administrationem attinet; tum etiam illud, vt communicetur concionatoribus, & confessarijs peculia ris instructio: & tamen visum est, retinendum esse priuilegium à Sede Apostolica concessum, vt nostri possint concionari, etiamsi nō sint ad ordines promoti.*
- 82 *De obligatione vtorū simpliciu, præsertim castitatis; difficultati, quæ offerebatur, responsum est, esse seruandum decretū actorum posteriorū primæ; Cōgregationis.*
- 83 *Quamuis in constitutione capituli quarti, quartæ partis, designentur festa Paschæ, ac Natiuitatis Domini, quibus renouent vota scholastici, tamen cum colligi possit ex declaratione eius loci, potestati esse, in Superiore Reſtoris immediato, in aliquo particulari casu mutādi illa festa; facile interpretari possumus, in Generali Præposito esse facultatē, in vniuersū illa festa mutādi, quod traditio vniuersalis, à tēpore ipsius N. P. Ignatij, vsu, & cōsuetudine hactenus corroborata cōfirmat.*
- 84 *Reſtores cum teneantur, ex constitutione, & declaratione decimi capituli quartæ partis, doctrinam Christianam legerē, vel docerē per quadraginta dies per se, vel per alium; expositum est, id debere præsta*

ri intra annum, postquam officium Rectoris inierint, continenter quadraginta diebus, vel interpolatim: primo quidem, quemadmodum solent doceri pueri; deinde etiam per conciones, si ita Superior censuerit: præter illū annū, eodē quidē nomine, non tenebitur Rector, sed alio poterit communi, vt in superiori quodā decreto diffinitū est, de professis, & coadiutoribus formatis.

85 Ex declaratione capitis decimi §. ultimo quartæ partis, colligitur illas intelligi constitutiones esse legendas, quæ sunt propriæ Scholasticorum nostrorum: illæ vero cum contineantur in Regulis Scholasticorū, fit, vt illæ Regulæ sint legendæ publice bis, aut ter singulis annis: eas autem curabit Pater Generalis, si opus fuerit, emendandas.

86 Congregationes prouinciales fiant, iuxta constitutiones, ad eligendos eos, qui suffragium sint habituri in generali Congregatione: fiant præterea iuxta decretum huius Congregationis generalis, tertio quoq; anno ad procuratores eligendos, qui destinandi sunt ad Pater in Generalem &c. alias censemus non esse cogendas huiusmodi prouinciales Congregationes.

87 Vt triennium designatum est Prouincialibus, quo officium gerant suum, vt habetur tertio capite nonæ partis constitutionum; non videtur similiter agendum in Rectoribus; nec addendum præterea ad constitutiones, quæ de hoc nihil decernunt.

88 Visum est non expedire, vt breues cursus artium,

H iij vel

vel Theologiæ instituuntur: sed si quis in coadiutorem spirituales instituendus fuerit, is humaniorū litterarū studio, et compendio dialectices cōtentus sit: quibus studijs instructus casus conscientiæ audire poterit.

89 Non probatur, vllum, ad aliquam in nostris Vniuersitatibus facultatem, esse promouendum, quam nostri non profiteantur.

90 Siqua Collegia sint hæctenus absq; sufficienti dotatione fundata, in quibus nostri nec legant, nec scholasticos alant, poterunt tamen illa hac ratione retineri, si ex fructibus videlicet eorum, per publicam aliquam personam conseruatis, detur opera, vt plene fundentur: quemadmodum de Collegio Maioricensi potest dici: nostri tamen interim bonis illis non vtantur, sed ex elemosynis viuant: ac simul dent operā, vt prædicta Collegia sufficienter, etiam aliunde dotentur.

91 Quemadmodum hæctenus factum est in quibusdā locis, vt nostri ita examinent ad ordines promouendos, aut curæ animarum, verbo Dei, vel confessionibus audiendis præficiendos; vt simul iudicium ferant, de illorum sufficientia, & admissione: ita de cetero ne fiat: quandoquidem iudicamus non esse consentaneum nostro instituto: quod si examinandi ministerium effugere nulla ratione possimus, illud tamen retineamus, vt iudicium de admittendis, vel non admittendis, non feramus, sed illud omnino Prælati relinquamus; possit tamen dispensare Reuerendus Pa-

ter

ter Generalis, ubi hoc utile, & expediens esse in Domino indicauerit,

92 Pater Generalis erit Præpositus Domus Romana, & habebit Ministrum, & alios officiales, quorum opera utatur, ad gubernationem particularem eiusdem Domus.

93 Assistentes vero, officio sibi à Congregatione generali commisso incumbant, iuxta constitutiones: nec alijs occupentur ministerijs, quibus à suo officio auocentur, vel impediuntur.

94 Si contigerit Procuratores electos ex Prouincijs Indiæ, & Brasiliæ in Europa esse, quando fit Congregatio generalis, ad quam venire possint; hi intersint Congregationi pro suis Prouincijs; qui quidem, si sint Professi quatuor uotorum, & non solum electi à suis Prouincijs, ut Procuratores, sed etiam, ut suffraganeum hic possent habere in electione Generalis Præpositi; tunc hi possunt etiam admitti, ut in dicta electione habeant suffragium: quod si non adfuerint, quando fit Congregatio generalis, tunc potest eligi vnus Procurator tantum pro India, & Brasilia à Prouincia Lusitanicæ, quemadmodum hæcenus actum est.

95 Propter difficultatem, quæ ingeri alicui posset ex prima parte, tertij s. capitis quarti examinis, ubi consulendi præscribuntur aliqui, ob bonorum distributionem in cognatos, & cetera,

non

- non censemus immutandam esse illam constitutionem, sed occurrendum scandalis, & sinistris opinionibus, si quæ ortæ sint, vel oriri possint, propter rei ignorantiam, vel executionis praxim; id vero diligenter curabit Reuerendus Pater noster Præpositus Generalis.
- 96 Quod attinet ad ordinationem nostrorum, qui non sunt professi; nulli videtur dari causa iustæ querelæ, quandoquidem nos utimur iure nostro. Quod si nostros ordinatos contingat expelli à Societate, tamen non te nebuntur eos Episcopi alere, cum, qui ordinantur ex Societate nostra, cesserint suo iuri in ordinatione, ordinantur enim ad titulum voluntariæ paupertatis.
- 97 Omni cura, labore, & diligentia curemus, ne arcula aliqua proponatur in nostris Ecclesiis, ad elemosinas accipiendas pro alijs: cum pro nobis tam sit necessarium eas poni non posse, ut non rem tantum eitemus, quæ nobis prohibita est, sed rei illius omnem speciem.
- 98 Librum habeat Secretarius Cōgregationis, in quo, quæ confirmata erunt decreta; contineantur, & ea quidem ante dissolutionem Cōgregationis, simul leget in plena Cōgregatione Secretarius, & sua manu subscribet, & sigillo Societatis muniet.
- 99 Secretarium eliget Cōgregatio ante Generalis electionem, non solum qui electioni ipsi subseruiat, sed qui Cōgregationibus, & actis, si quæ fient ante electionem: post electionem autem, vel eundem ad illas Cōgregationes, & acta confirmabit, vel alium eliget:

get: horum officium terminabit finis electionis, vel
Congregationis.

100 Eligendi præterea a Congregatione videntur duo
Patres eiusdem Congregationis, ad suffragia enume-
randa, & conficienda decreta cum Secretario Congre-
gationis.

101 Procuratorem, qui negotia agit cum externis, vel
Romæ, vel alibi alere debent ij, quorum negotia agit:
Prouinciales vero, Commissarios, Generalem etiam
ipsum, alet ea Domus, vel Collegium, vbi erunt; qui
bus quando in itinere sint, expensas facient ij, quibus
erit bono illud iter; si tamen pro Societatis gubernatio-
ne, vel negotijs inter faciant.

102 Pro Solicitatores, pro Aduocato, pro Procurato-
re, & alijs officialibus externis, si quid præterea ad
actionem, vel expeditionem alicuius negocij, vel litte-
rarum Apostolicarum, vel Regiarum, & eiusmodi
aliarum expendetur ab alijs, id soluere debent ij, in quo-
rum gratiam illud fuerit expensum.

103 Ad Reuerendum Patrem Generalem referenda
videtur forma, ac modus ædificiorum nostrorum con-
struendorum, vt illesiu xta decretum actorum postero-
rum præteritæ Congregationis, quod sibi in Domino
visum fuerit, statuatur.

104 Decretum est, vt nomen illud honorificum, idest,
Don, vbi est insigne nobilitatis secularis, de Societate
nostra omnino tollatur.

Non

- 105 Non videtur officium Superintendentis, vel nomen vsurpandum in Societate, nisi ubi pro arbitrio Reuerendi Patris Generalis necessitas, uel magnitudo Collegij utrumq; postulauerit, nec enim nomen tamen retinendum est.
- 106 Prima generalis Congregatio in actis posterioribus statuit, ut Patres in Congregatione, eo ordine sederent, qui in actis prioribus fuerat præscriptus: eundem igitur ordinem conseruandum esse censemus, nec retinendam esse partem illam declarationis septimi capituli octauæ partis, quæ ab eadem Congregatione abrogata fuerat.
- 107 Vbi dicitur in tertio decreto aëtorum priorum primæ Congregationis, & si informatio maior desideraretur in re aliqua, à Vicario petendam esse: decretum est, esse addendum non à Vicario solum, sed ab alijs etiam electoribus, accipi informationem illam posse.
- 108 Quamuis a Congregatione secunda generali, in actis prioribus sit dictum, informationem pro Generali electione ab omnibus de Societate, qui possunt bene referre, capi posse: visum tamen est, ut non ab omnibus, sed a solis electoribus, & Procuratoribus accipi possit informatio, & ea quidem in quadriduo dumtaxat.
- 109 Permissum fuerat in actis prioribus Congregationis secundæ, ut liceret in informatione petere, an hunc, vel illum aptum quis iudicaret, ad munus
Generalis

Generalis Præpositi, non an aptissimum inter omnes: totum hoc tamen, visum fuit immutandum: ne igitur de cetero ita interrogare liceat: sed conseruetur, quod in prioribus actis primæ Congregationis statutum fuerat.

¹¹⁰ *De Procuratoribus, An ad Congregationes, siquæ habebuntur, ante electionem Generalis Præpositi, sint admittendi, cum interrogatio fieret; visum est, obseruandum decretum tertium actorum priorum primæ Congregationis, confirmatum in actis item prioribus secundæ.*

¹¹¹ *Ad pleniorē pro Generalis Præpositi electione informationem, decretum est, vt Congregatio ante electionem, aliquot Patres deputet, qui cum Vicario Generali, & Assistentibus videant, an aliquid sit, in quo insigne detrimentum passa sit Societas, vel passura esse timeatur, quod singulari providentia, atq; industria, vel resarciendum, vel curandum sit: de quo (si quid fuerit) conficiant interrogationem commode, qua interrogatione inquirere electores possint, ac debeant, & intelligere, quis esse aptissimus videatur ad officium Generalis Præpositi, ad maiorem Dei gloriam administrandum: porro de quibus agent ij deputati, ea ad plura suffragia transigent: nec duo suffragia habebit Vicarius Generalis, sed solum suffragij prærogatiuam.*

112 *Cum aliquæ commiserit exequenda Præposito Generali superior Congregatio, in actis posterioribus, si quæ ex illis non fuerint executioni mandata, id curet facere Reuerendus Pater noster Præpositus Generalis.*

QVÆDAM DECRETA DIFFINITORVM,
quæ in actis seruantur, & ex eis Canones non sunt facti, quia non ad proximum pertinent.

113 *Non videtur esse conueniens, ut Ingolstadiense Collegium nostrum diuidatur, & illius pars transferatur Straumburgum, vel Lantzutum, sed, si cū bona Principis gratia obtineri posset, ut non demus inferiorum classium præceptores, id esset optandum maxime, atque curandum.*

114 *Domum, quæ Genuæ Societati offerebatur, non esse admittendam; cum obligationes, quæ expetuntur, cum nostro instituto pugnare videantur, & hoc quidem significandum iudicarunt per litteras. ys. à quibus Domus illa oblata est: reliqua Reuerendo Patri Generali, cum Assistentibus commiserunt.*

115 *Collegium Mutinense censuerunt esse dissolvendū, nisi redditibus, qui integro Collegio alendo sufficerent, dotetur; nullo tamen pacto nunc expedire, ut dissoluitur; sed totum hoc negotium, quod ad huius Collegij dissolutionem pertinet, Reuerendo Patri Generali, & Assistentibus commissum est, qui ad plura suffragia Collegium hoc dissoluere possint, ubi id opportune, et*

absq; scandalo fieri posse iudicant.

- 116 Collegium Villarense omnino dissoluendū esse, videtur esse; vt autem id fiat, quemadmodum & debet, et decet, placuit inspici prius diligenter foundationis instrumenta, atq; scripturas omnes, quæ de hoc Collegio confectæ sunt: harum vero rerum executio Reuerendo Patri Generali commissa est.
- 117 Collegium Palentinum retineatur; curetur tamen, vt cum bona fundatricis voluntate, in Domum probationis conuertatur: quod si id non fiat, conseruetur Collegium.
- 118 Collegium de Logronno, si quidem inueniantur, qui illud velint sufficientibus redditibus dotare, retinendum est; alioqui, nisi sufficienter dotetur, pro ratione Collegij, vel Domus probationis; curandum est, vt intelligatur, fructus, qui illi assignati sunt, à nobis ægre percipi posse: executio tamen huius rei Reuerendo Patri Generali, cum Assistentibus cōmissa est.
- 119 Collegium Conimbricense videtur ea ratione retinendum esse, si prius proponamus Regi, confirmari nobis illa tria, quæ videntur, iuxta nostri instituti rationem necessaria: primum est libertas nostrorū ab omni iurisdictione, & visitatione Vniuersitatis: secundum est, vt habeamus redditus liberos, & sine obligatione petendi illos ab Vniuersitate: tertium est, vt fundetur perpetuo hoc Collegium, quemadmodum, & reliqua Collegia; quod si eiusmodi impedimentū, &

difficultates non remoueantur, Regi proponendum videretur, nos hactenus ob eius seruitium potius, quam ob aliquam Societatis vtilitatem illud Collegium retinuisse; & ideo, nisi illa de medio tollantur, nos vix posse Societati nostræ consulere, & illud retinere.

120 Collegium Portuense retineatur; det tamen Pater Generalis operam, vt plena fiat illius Collegij fundatio, ac dotatio; sitq; in eius arbitrio positum statuere, num retineatur nomen Collegij, & professores instituantur, an vero Domus fiat probationis: quod si plene tandem fundari non possit, habeat facultatem illud dissoluendi.

121 Collegium Braganinum non videtur dissoluendū; curet tamen diligenter Præpositus Generalis, vt illi incommodo, quod hactenus propter aeris incommoditatem passus sunt nostri, & videntur passuri, provideatur commode, siue alibi edificetur, in eadem Urbe, siue alia ratione provideatur: itaq; significandum erit fundatoribus, nisi obuietur his incommodis, tandem non esse retinendum.

122 Domus cum horto, quæ dicitur Septimancarum videretur retinenda: quod si aliquid occurrerit, processu temporis, quapropter ea Domus dimittenda sit, ea facultas in Patre Generali, consultis Assistentibus, sita sit: Hic vero curabit, vt qui ex nostris illic consuetentur, sint ex probatoribus, & selectioribus.

123 Collegium Belmontense censuerunt esse retinendū: si vero

si vero nulla spes tandem esset residua foundationis plenæ eius Collegij, habeat facultatem Generalis Præpositus, consultis Assistentibus, ut illud dissolvere possit.

124. Inducatum est, Domum, quæ dicitur virginum, quæ Collegio Macerateni adiuncta est, a nobis retineri non debere: & propterea curandum esse, ut quam primum, per Reuerendū Patrem Generalem, illi contra fratres certiores fiant, ut, cum quanta poterit fieri pace, & ædificatione eorundem, opportuna tempore dimittatur.

DE OFFICIO VICARII.

125. Vicarius Generalis propter mortem Generalis Præpositi constituendus, vel nominatur ab ipso Præposito ante mortem, ut habetur capite quarto constitutionum, & declarationum octauæ partis; vel, si ille non nominasset, ut habetur in eadem declaratione. Huius igitur officium durat vsq; ad electionem Præpositi Generalis, & duplex quidem est.

Alterum est, Societatem, ad electionem Præpositi faciendam, præscripto tempore, & loco quo conuenire oporteat, conuocare; ut habetur constitutionum parte octaua capite quarto.

Alterum, Generalis vices gerere in gubernatione Societatis, donec nouus Præpositus electus fuerit;

ut habetur Declarationū parte octaua, capite quarto. Vicarius itaq; simul atq; creatus fuerit, curabit funus Præpositi Generalis, nisi iam curatum fuerit; dabitq; operam, ut Missæ, & orationes in vniuersa Societate, pro anima Præpositi mortui fiant. deinde ad conuocandam Societatem, ad noui Præpositi electionem, primo quoq; tempore, diligentissime incumbet. Præpositos Prouinciales certiores faciat; tempus, & locum Congregationis iuxta constitutiones præscribat; Missas, & orationes pro felici electione Præpositi indicat; Congregationes prouinciales, ut rite fiant, admoneat; & si post electionem Præpositi alia negotia grauiora tractanda in Congregatione sint, ad quæ discutienda, vel diffinienda, aliorum opera, præterquam duorum electorum à prouinciali Congregatione necessaria videatur, Prouinciales admoneat, qui adducendi erunt, ut eos adducant iuxta constitutiones.

Antequam congregata sit Societas, potestatem habeat Vicarius, qua possit solus inbere quæ ad conuocationem attinent, iuxta constitutiones: solus tamen non potest prorogare tempus Congregationis, ut decretum est, in actis posterioribus primæ Congregationis, titulo secundo, decreto trigesimo: postquam autem sunt Patres congregati, vel omnes, vel eorum maior pars, post tempus diffinitum, solus non poterit ea, quæ ad electionem pertinent diffinire, sed, si quid emerget dubij, vel difficultatis, id erit per

Congregationem

Congregationem determinandum; executio vero Vicarij erit.

Ubi autem dies constitutus, & terminus præfixus venerit, ad quem venturi sunt Patres; eos, qui iam conuenerunt, conuocabit; modo excedant duas tertias partes, eisq; rationem eorum, quæ facta sunt, post mortem Generalis, ad Congregationem pertinentia, reddet. Deinde in primis tractet, an habenda sit pro legitima Congregatio, quoad personas, tempus, & modum attinet; & si qui sint defectus, an suppleri debeant. An expectandi sint absentes. An benedictio à Summo Pontifice petenda ad electionem, iuxta nostras constitutiones, celebrandam. Deniq; reliqua omnia, quæ ad rite electionem faciendam pertine-
re videbuntur Congregationi curabit: quæ petenda sunt tum ex constitutionibus, tum ex decretis ante, & post electionem: detq; operam Vicarius, ut nihil in Congregatione ante electionem Generalis agatur, nisi quæ ad illum spectabunt, & quidem necessario; ut quamprimum Societas Præpositum Generalem habeat.

Alterum officium Vicarij est, Societatem uniuersam gubernare: verum ita est illam gubernaturus, quasi Vicarius Præpositi demortui, non quasi Præpositus: quare illam ita gubernabit, ut sibi tradita est: nullam igitur immutabit gubernationis rationem, nihil propriæ inuentionis; nullam nouam regu-

lam; nullū ritū nullam consuetudinem aut inducet, aut introductā mutabit; sed, ad spiritum, & sensum Generalis demortui, se componet; illius compertam voluntatem sequetur; incertam coniectabit. Itaq; quoad poterit, debeat, suo ministerio, quasi viuum, ac presentem Generalem, illiusq; gubernationem representare.

Quocirca eisdem Assistentibus, Secretario, Procuratore, quibus utebatur Præpositus Generalis, utetur Vicarius, ad gubernandam Societatem; eisdem Præpositis, Rectoribus, Præfectis probationum, & alijs officialibus primarijs, qui creantur à Generali, quos mutare ei non licet, vel novos creare; nisi forte aliqui illorum morerentur, & alij in eorum locum, vsq; ad electionem Præpositi Generalis substituendi essent, vel aliqua grauisima causa intercederet, propter quas aliquis illorum ab officij executione tollendus, vel suspendendus videretur; iure suffragij nihilominus ei relicto; & hoc quidem non sine consilio Assistentium.

Eadem de causa, res omnes graues, & maioris momenti, quæ differri vsq; ad electionem noui Præpositi poterunt, quando illa breui futura est, quoad eius fieri poterit, differet; & ad nouum Præpositum Generalem remittet.

Quocirca nullam Domum, nullum Collegium, nullam Vniuersitatem; vel Domum probationis insti-

tuet,

tuet, quæ si offerantur, ita negocium foundationis tractabit, ut, si in rem Societatis aperte futura sint, & omni difficultate careant, eos, qui fundatores esse volunt, iubeat bene sperare, & omnem dubitationem seponere; si quid vero difficile, aut dubium sit, alet spe eorum bonam voluntatem: nihil certi promittet; rem totam ad Generalis creationem reseruabit.

Ad professionem admittere, etiam vel designatum à præmortuo Præposito, vel in his, quæ ad professionem attinent, dispensare non poterit Vicarius, neq; professum aliquem, vel coadiutorem formatum à Societate dimittere.

Circa missiones professorum, si quid urgeret, potestate Generalis uti poterit, consultis Assistentibus; eos tamen qui vel electi sunt à Congregationibus Prouincialibus, vel qui probabiliter eligendi essent, ut Congregationi generali intersint, ad ea loca, vnde ad electionem commode venire non possunt, non mittet; neq; etiam ad infideles, neq; ad partes remotas, quæ maiorem considerationem requirunt.

In vniuersum cum assistentibus cõsultare debet res omnes grauiores, non minus, immo magis, quam Præpositus Generalis; quandoquidem minorem habet auctoritatem, minorem experientiam, minus diuturnum regendæ Societatis munus. Sic enim plus ponderis habebunt apud illam, quæ ipse constituet.

I 14 Quamobrem

Quamobrem quæ sunt à Præposito vita functo, vel constituta, vel concessa; non temere, neq; sine grauis-
sima causa, vel infirmabit, vel reuocabit.

Si noui Præpositi electio, aliquo casu, ultra sex men-
ses à constitutionibus præscriptos, differatur; & ali-
qua grauitas acciderent, quæ vsq; ad eius electionem
commode differri non possent; Vicarius Generalis,
auditis Assistentibus, id statuatur, quod ad maiorem
Dei gloriam, & Societatis utilitatem magis fore iudicabit.

Si Præpositus Generalis Vicarium non nominauerit ante mortem, & in eo loco ubi mortuus est, non sint professi, saltem sex (tot enim ad minimum iudicatum est esse oportere) tunc cura adhibenda erit, & t ex vicinioribus locis, vtcunq; illa distent, is numerus conuocetur; quod si in distantia æquali plures fuerint, quam sex; omnes erunt ad electionem vocandi:

interim tamen gubernatio Societatis erit in

ordinarijs Superioribus: electio

in vero Romæ quidem præ

erit Minister Do-

mus, si fuerit

quatuor votorum professus; alibi

vero Prouincialis, vel anti-

quissimus ex professis

quatuor voto-

rum.

CANONES

135

CANONES SECVNDAE
CONGREGATIONIS GE-
NERALIS SOCIETA-
TIS IESV,

quæ tertia die Iulii M. D. LXV.
inchoata est, terminata
uero tertia Se-
ptembris.

*

P R I M V S.

Constitutiones circa Procuratores, qui cum Præ-
posito Prouinciali, præter duos electos, ad eligen-
dum Generalem Præpositum mittuntur à Congre-
gatione Prouinciali, vel adducuntur ab ipso Præpo-
sito Prouinciali, seruentur. Sed cum tantum ad electio-
nem vocatur Congregatio, terni veniant ex singulis
Prouincijs, scilicet, Prouincialis cum duobus electis;
nec ulli Procuratores sunt adducendi, qui suffragium
habeant; quod si Præpositus, vel Vicarius Genera-

I iij lis

lis, vel ij, ad quos attinebit generalẽ Congregationem conuocare, iuxta nostras Constitutiones, vel decreta, iudicent aliquos esse adducendos ad negotia graua tractanda, cum id significauerunt Prouincialibus: vnus, vel duo possunt ex singulis Prouincijs, vel à Congregatione Prouinciali, vel ab ipsis Præpositis Prouincialibus electi, venire, & quidem cum suffragio actiuo, & passiuo, iuxta Constitutiones, si vel coadiutores spirituales formati, vel Professi trium, vel quatuor votorum fuerint, non aliter.

- 2 Assistentes, quorum officium per electionem noui Præpositi Generalis expirauerit, auctoritate ab hac Congregatione data, interesse debeant Congregationi generali, quæ post electionem ad alia negotia graua tractanda celebratur, cum suffragio: siue Romana Prouincia constituatur, siue non, siue noui Assistentes eligantur, siue non eligantur.
- 3 Nihil ad substantialia nostri instituti pertinens possit immutari, vt in secundo decreto, titulo secundo de constitutionibus, in præcedenti Congregatione fuerat constitutum.
- 4 Sufficiat ad discernendum quiduis, etiam ex grauioribus, plusquam media pars eorum, qui legitime congregati sunt in Congregatione generali: dummodo non agatur de ijs, quæ pertinent ad substantiam

stantiam nostri instituti. De rebus minus gra-
uibus, ad plura suffragia, possit diffinire Congre-
gatio.

5 Adhibeatur in posterum moderatio, in mul-
titudine Collegiorum admittenda, rogatque Patrem
Præpositum Generalem Congregatio, & serio com-
mendat, ut potius applicet animum ad roboranda,
& ad perfectionem adducenda Collegia iam admissa,
quam ad noua admittenda: & si quæ ex his
quæ offeruntur, admittenda existimaret, eiusmodi
sint, ut ad commune bonum Ecclesiæ Dei, ma-
gnum momentum habitura videantur, & quoad
eius fieri possit, ita dotata, vel eam rerum vitæ ne-
cessariorum commoditatem habentia, ut non tan-
tum operarij sustentari possint, sed, & is nume-
rus scholasticorum, iuxta formulam datam, pro
accipiendis Collegijs à Reuerendo Patre nostro Ma-
gistro Laynez, qui pro Seminario sit eidem Col-
legio futurus, ad sui conseruationem: nec admittan-
tur, (licet hæc omnia suppeterent) si non habe-
ret Societas Rectores, ac Magistros, & demum
operarios, in vita, ac doctrina idoneos, ut huic
muneri posse satisfacere, auditis Assistentium sen-
tentijs, iudicaret: & quidem sine aliorum Collegio-
rum detrimento.

In singulis

- 6 In singulis Prouincijs, ubi, & quando commode fieri poterit, curetur saltem vnum institui Seminarium Societatis perfectum, ad formandos professores, & alios operarios vineæ Christi, in humanioribus litteris, Philosophia, & Theologia, ut postea toti Prouinciæ sufficiant: sed ubi nostri docendum obituri sunt, paulatim, non præpropere huic negotio promouendo dent operam.
- 7 Iuxta constitutiones nostras, & rationis dictamen, videatur, ac declaretur à Patre Generali, quæ sit ordinaria, & omnibus Prouincialibus, ex æquo, conferenda potestas: quæ autem extraordinaria, & pro ratione loci, temporis, & personarum, huic potius, quam illi communicanda, ut priorem illam omnibus, posteriorem hanc ipsi conferat Præpositus Generalis, quibus ad bonam gubernationem, in hac, vel illa Prouincia, conuenientem fore iudicauerit.
- 8 Commissarij ad uisitandas Prouincias, tertio, vel quarto quoque anno, vel quando Præposito Generali videbitur, & cum qua auctoritate, ac iurisdictione videbitur, mittantur. Alij, qui continuum, & quasi ordinarium officium habeant in Prouincijs remotis, non constituantur, iuxta decretum actorum posteriorum primæ Congregationis: sed cum necessitas, vel utilitas magni momenti, hoc officium

cium iudicio Præpositi Generalis requiret ; pro re nata, possint huiusmodi Commissarij ab eo institui, qui, cum satisfactum erit causæ, propter quam instituti fuerant (pro eiusdem Generalis arbitrio) eodem officio defungantur.

9 Sua legitima potestas ad mutationes personarum constare debet Præposito Generali, cui constitutiones eam tribuunt (sive ab vno in alium locum eiusdem Prouinciæ, sive diuersæ mutari conueniat) & etiam Prouincialibus, intra suas Prouincias, iuxta constitutiones: curandum est tamen per superiorum prudentiam, ut non sine causa alicuius momenti, nec cum detrimento eorum, a quibus aliqui remouentur, tales mutationes fiant. Edicta uero Regia hac in re seruentur, & alioqui Principum habeatur ratio, ne offendantur: & si offensio timeretur, consensus, & satisfactio eorum, ad mutationes huiusmodi curetur.

10 Curetur, ut in quauis Prouincia Domus aliqua probationis, vel coniuncta Collegio, (in habitatione tamen distincta) vel separata, quam cito commode fieri poterit, instituat; & biennio, ac bene probentur Nouitij, non litterarum, sed mortificationis, ac profectus spiritualis studio vacando: in secundo tamen anno, possit à Prouincialibus, ex commissione Generalis, circa studium dispensari, habitatione

ta ratione personarum, locorum, & temporum; prout in Domino expedire iudicabitur. Nouitij vero non modo ad vota emittenda, non sunt hoc biennio instigandi, sed, si sponte emitterent, non sunt admittendi ad ea renouanda, cum alijs, qui biennium expleuerunt, sed seorsum id faciant.

11 Approbatur sententia Patris Generalis, qua statuit circa extractionem pecuniarum ex aliqua Prouincia, vel Regno, edicta Regia esse obseruanda.

12 Quaedam sunt in ratione scribendi, quæ in declarationibus primi capituli octauæ partis continentur, quæ modo bene obseruari non possunt; unde rex medium per aliquam immutationem constitutionum, in ea parte adhibendum est: quod erit id, quod sequitur.

13 Litteræ ad ædificationem spiritualem scribantur à singulis Rectoribus, & Præpositis localibus, semel in anno; & illarum tot fiant exempla, quot nationes à Reuerendo Patre Generali designatæ fuerint.

14 Rectores, & Præpositi locales scribant singulis hebdomadis ad suum Prouincialem, in Europa, iuxta constitutiones; in India vero, & Brasilia, ut suis Prouincialibus visum fuerit commodum, & opportunum.

Missi

- 25 *Missi autem ad fructificandum in agro Domini, scribant ad eum, quem designauerit ille, a quo missi sunt, singulis hebdomadis, vel quoties ipsis fuerit praescriptum: & illis quidem rescribant sui Superiores, semel in mense, iuxta constitutiones: us vero respondebitur, quoties iudicauerit is, qui illos misit.*
- 26 *Prouinciales omnium Prouinciarum Europae, scribant ordinarie ad Patrem Generalem, semel quolibet mense: Rectores autem, & Praepositi locales, tertio quoque mense ad eundem scribant: ita tamen haec accipiantur, ut extraordinarie possint scribere, quoties necessitas urgebit: Prouinciales vero Indiae, & Brasiliae scribant Praeposito Generali, quando se obtulerit navigationis comoditas, Rectores autem, & Praepositi locales ex Indijs, semel: ex Brasilia vero, bis in anno, si sese obtulerit occasio.*
- 27 *Praepositus Generalis ad Prouinciales rescribet, secundo quoque mense: ad Rectores vero, & Praepositos locales, sexto quoque mense: nisi aliqua necessitas, prius ad respondendum suadeat,*
- 28 *Reliqua quae spectant ad res, de quibus scribendum est, & ad modum, & ad quale anni tempus, annuas litteras scribere debeant, hoc totum Patri nostro Generali relinquatur; ut ipse, pro sua prudentia, statuatur, quid facti opus sit.*
- 29 *Rectores Collegiorum, & Praepositi locales, catalogum*

atalogum patrum, & fratrum conficiant, & informationem communem, semel in anno ordinarie, & ad suos Provinciales mittant, qui illos ad Præpositum Generalem mittent: Materia vero, & modus conscribendi hos catalogos, à Patre nostro Generali præscribatur.

20 In reliquis, quæ hic non attinguntur, obseruentur constitutiones, quæ tamen propterea non expungantur, donec id diffinierit proxima futura generalis Congregatio, etiamsi executio, & praxis iuxta decreta hæc sit obseruanda.

21 Iuxta Constitutiones, & decreta præterite Congregationis, & habita ratione finis, quem ipse constitutiones intendunt, possit Præpositus Generalis tantum Missæ, & Vesperarum in hunc, vel illum locum inducere, prout expedire in Domino iudicauerit: ubi autem inductus esset, si inutilis ad finem nostri instituti, & proximorum ædificationem videretur, vel deessent, qui bene id munus præstare possent, committitur Præposito Generali, ut eum valeat reuocare, ac prohibere, si ita visum ei fuerit.

22 Seminaria Episcoporum gubernanda ne admittantur: si tamen fundatio perpetua, & insignis eorum ita fieret, ut simul etiam coniunctum Collegium nostrum valde promoueretur, vel de nouo institueretur,

tur, & abundaret Societas operarijs idoneis, & libera eidem gubernatio committeretur, ex dispensatione Præpositi Generalis, & non aliter possint admitti; sed ne dentur huiusmodi Seminarijs separati præceptores ab ijs, qui in scholis nostris, pro Societatis nostræ instituto prælegunt.

23 Nullum certum tempus Congregationi generali cogendæ præscribatur, sed tertio quoq; anno veniant simul ex omnibus Prouincijs Procuratores, qui professi quatuor votorum, & viri in primis idonei sint à Congregatione Prouinciæ electi: & habeant ius suffragij simul cum Assistentibus, & ipso Patre Generali (qui duo suffragia, & qualitatem præcedendi habebit) ad decernendum, an cogi debeat Congregatio generalis, nec ne.

24 Assistentes idonei, & ijs dotibus præditi; quas constitutiones requirunt, eligendi sunt, & quidem ex quatuor nationibus, in quantum fieri possit, iuxta vniuscuiusq; conscientiam. Antiqui autem Assistentes inter Prouinciæales habeant locum, secundum ordinem, & tempus suæ professionis, ad suam sententiam dicendam: noui vero, si in ipsa Congregatione sint, maneat in suis locis, pro eius Congregationis tempore, in qua electi sunt: statim tamen sua potestate, & munere fungi incipiant in ijs, quæ iuxta constitutiones eis legitime conueniunt, circa Patrem

Præpositum

Prepositum: nam quod ad Congregationem ipsam
attinet, nihil eos, nisi suum suffragium, ut cate-
ros habere.

25 Admonitor. Prepositi Generalis eligatur ex
Professis quatuor votorum, & eius electioni Pro-
curatores intersint.

26 Nec Principibus, nec Dominis alijs secularari-
bus, aut Ecclesiasticis assignari debet aliquis ex no-
stris religiosis, qui aulas eorum sequatur, & in
eis habitet, ut confessarij, aut Theologi, aut alio quo-
vis munere fungatur, nisi forte ad perbreve tempus
vnius, vel duorum mensium.

27 Circa distributionem bonorum ex patrimonijs
fratrum nostrorum provenientes, qui ea in subsi-
dium Societatis dare cupientes, Prepositi Gene-
ralis iudicio dispensationem relinquunt: probatur
quod idem Pater Prepositus sensit, ut scilicet
seruetur constitutio primi capituli tertie
partis, expresse mentione facta illo-
rum verborum, que in ea-
dem Prouincia distri-
butionem facien-
dam insi-
nuant.

CVM

CVM FACTA ESSET INTERROGATIO
de conciliandis, & explicandis tribus locis confi-
tutionum, sic est constitutum.

- 28 *Ea, quæ continentur, quarto capite examinis, de di-
spofitione bonorum, ita intelligenda sunt; vt instru-
ctio quædam generalis fit, & lex, qua nostri debeant
bona sua in veros pauperes distribuere, pro deuotione
tamen sua.*
- 29 *Quæ vero in tertia parte, capite primo. s. nono con-
tinentur, intelligantur in particulari de illis bonis, quæ
fratres in beneficium Societatis, siue in particulari, si-
ue in generali distribuere, ex sua deuotione volunt, in
quo casu, si Rectores, & Prouinciales, iuxta decla-
rationem eiusdem loci, illis repræsentent perfectius esse
se, vt bona sua dispositioni Præpositi Generalis relin-
quant, tunc declaratum est, vt hæc bona in eadem
Prouincia tantum, & non alibi Pater Generalis de-
beat distribuere.*
- 30 *Et ad hanc legem, & intellectum, quæ in nona
parte capite tertio, numero sexto habentur, interpre-
tanda sunt, si quo pacto de nostris fratribus intelligi
possunt.*
- 31 *Quod si aliquis imperfectionem secutus, particula-
ri alicui Societatis nostræ loco, extra Prouinciã, appli-
care sua bona velit: proponendum erit illi, vt disposi-
tioni Præpositi Generalis relinquat, qui ea distribuere,
iuxta formam superius præscriptam; alias ea bona à*

K Societate

Societate nostra non admittantur, sed ea teneatur ipse in veros Christi pauperes, extra Societatem dispensare. Si vero ea alicui Collegio, intra Prouinciam, assignauerit, sit in manu Præpositi Generalis potestas probandi eam applicationem, vel improbandi.

32 Atq; in hunc quidem modum constitutiones has, post hac conciliandas, intelligendas, atq; obseruandas esse decernit Congregatio: Veneramur enim sanctam memoriam Patrum nostrorum.

33 Lites forenses, pro rebus præsertim temporalibus, fugiant nostri omnes, & id curent Prouinciales efficerere, ac primum compromissione rem adnitantur componere: quod si nulla ratione id possint assequi, tamen non intendat quisquam è nostris litem huiusmodi, nec omnino litem aliquam, absq; consensu Præpositi Generalis, aut eius, cui expresse suas uices ad hanc rem, ille commiserit: nostris autem, si lis intendatur, curent Prouinciales primum, vel à parte, vel à Iudice peti, vel id consequi per Principem; vt prius possit consuli Generalis Præpositus, quam liti respondere cogatur; nam fieri poterit, vt Generalis Præpositus iubeat cedere nostros liti, & potius detrimentum temporale pati, quam litibus dare operam etiam pro re alioqui debita.

34 Quamuis autem ex eleemosynis uiuat Societas, & opus bonum sit eleemosyna Societati collata, atq; ad bona omnia inducere quosuis possimus: tamen ad maiorem edificationem, et paupertatis nostræ sinceritatem, & puritatem

tatē; Placuit, præcipere nostris omnibus, ut nulli exter-
no suadeant (nā de nostris in cōstitutionibus, et decretis
dictū est) ut nobis potius, quā aly pauperibus dēt elee-
mosynas: sed contenti simus, ubi petimus quotidianas
elemosynas, illas simpliciter, ac plane amore Dei pete-
re: ad donationes vero, quascunq; siue legata, simplici-
ter etiā, et plane possimus tantū nostras necessitates ex-
plicare; diffinitionē tamē eius deuotioni relinquamus,
à quo petimus has etiā elemosynas: ac proponere tantū
illi possimus, ad orationē, et alia media, ut accurrat, qui
bus possit de donatione, vel legato cōstituere, iuxta id,
quod ipsi Dominus inspirauerit, et ratio recta suaserit.

35 Decretum est ne plures in Collegijs teneantur, quam
ali possint, siue ex redditibus, siue ex elemosynis con-
suetis alendi sint.

36 Præpositus Generalls possit augere tempus oratio-
nis, quod in Constitutionibus quartæ partis capite quar-
to præfigitur, prout expedire in Domino iudicauerit,
habita ratione personarum, regionum, & c.

37 Decretum est, ut cederemus cuiunque concessioni
Concilij Tridentini, ad habenda bona immobilia in cō-
muni in Domibus Professorum, vel eorum Ecclesijs: et
ut iuxta nostras Constitutiones, et vota, quæ post pro-
fessionem emittuntur, paupertatem in Professis, ac ipso-
rum Domibus, retineremus: Et ita cessit Congregatio
totius Societatis nomine, prædictæ concessioni.

38 Assistentium, & Admonitoris officia usque ad

noui Generalis electionem duratura esse, decernitur.
 Nam post Generalis Præpositi decessum, iidem erunt
 Assistentes, idem Admonitor Vicarij Generalis.

39 Prouinciarum institutio, iuxta prioris Congrega-
 tionis decretum, Præposito Generali relinquitur, qui ta-
 men non, nisi re diligenter considerata, & cum Assi-
 stentibus communicata, Prouincias instituire, ad com-
 mune Societatis bonum debeat.

40 Ad tertium diem Septembris Congregatio finia-
 tur, sine nouo decreto ea de refaciendo, et quæ reliqua
 sunt, eodem die absoluantur, in quo & Congregatio, et
 Diffinitorum potestas finem simul est habitura.

41 Regulae generales, quæ incipiunt, sūma sapiētia; inte-
 græ cōseruetur, reliquæ vero, et examinētur, et quoad
 eius fieri poterit breuiores fiant; verū earū ratio habeat-
 ur, quas certo cōstiterit esse à Reuerēdo Patre N. I. gna-
 tio editas; si temporis cōsentaneæ, et bono vniuersali vri-
 les esse censebuntur: præcipue vero Regulae officiorum
 Prouincialis, Rectoris, aliorum etiam officialium exa-
 minentur, et contrahantur. Admonitiones autem Pa-
 tris Natalis, ab ipso expurgatæ, atq; in ordinem reda-
 ctæ, Prouincialibus à Reuerendo Patre Generali tra-
 dantur, vt illis, pro sola directione, nulla interim obliga-
 tione obstricti, utantur.

42 Quisvis professus quatuor, vel triū votorū, quisvis etiā
 coadiutor spiritualis formatus, post editā professionē,
 vel notā simplicitatis, intra annū per quadraginta dies cōti-

- nios, vel interpolatos, doctrinā Christianā pueros, atq; rudes personas docere teneatur: præterea vero, hoc tā sā ctū exercitiū, visum ē admodū, Reuerēdo Patri Generali cōmēdādū, ne, vllō vnquā tempore, illius obliuio in nostros animos irrepāt; cū illud in vtorū nostrorū formula cōplectamur. Curet itaq; idē Reueren. Pater Generalis, ut nostri frequētius, quemadmodū ipsi in Domino expedire visū fuerit, in hoc tam pio opere exerceantur.
- 43 Quod ad vniōnē beneficiorū, quæ curā aīarum habēt, pertinet, diffinitum est, vt in futurum non admittantur: admissa vero, ac vnta huiusmodi beneficia, auditis eorum sententijs, qui de his cum Diffinitoribus quicquam agere voluerint, examinentur; vt tandem, quid pro maiori omnium ædificatione conueniat, decernatur.
- 44 Casus reseruati, qui à Reuerendo Patre Nostro Laynez editi sunt, retineantur: visum tamē est, vt septimus, vndecimus, & duodecimus, explicatius traderentur, vt, quod alioqui intelligi necessum erat, facilius intelligatur. Declaratio vero casuum, & ampliatio, vel restrictio, spectat ad Reuerendū Patrē nostrū Generalē.
- 45 De nono autem casu videlicet confiteri externo sacerdoti etc. iudicium commissum est Patri Generali.
- 46 Omnia quæ speciē habent secularis negotiationis, in colendis videlicet agris, vendēdis in foro fructibus, & similibus, intelligantur prohibita esse nostris.
- 47 Curabit Pater Generalis, vt, qui sint e nostris conuentionaturi publice, qui etiā confessiones audituri, hi sint

ad ea munera obeunda sufficienter instructi: hoc enim ad eius administrationem attinet; tum etiam illud, ut communicetur concionatoribus, & confessorijs peculiari instructio: & tamen visum est, retinendum esse privilegium à Sede Apostolica concessum, ut nostri possint concionari, etiamsi nõ sint ad ordines promoti.

48 De obligatione votorum simplicium, præsertim castitatis; difficultati, quæ offerebatur, responsum est, esse seruandum decretum actorum posteriorum primæ Congregationis.

49 Quamuis in constitutione capitis quarti, quartæ partis, designentur festa Paschæ, ac Natiuitatis Domini, quibus renouent vota scholastici, tamẽ cū colligi possit ex declaratione eius loci, potestatem esse in superiore Recloris immediato, in aliquo particulari casu, mutandi illa festa; facile interpretari possumus, in Generali Præposito esse facultatem, in vniuersum illa festa mutandi; quod traditio vniuersalis, à tempore ipsius nostri Patris Ignatij, usu, & consuetudine hæctenus corroborata confirmat.

50 Recltores cum teneantur, ex constitutione, & declaratione decimi capitis quartæ partis, doctrinam Christianam legere, vel docere per quadraginta dies per se, vel per alium; expositum est, id debere præstari intra annum, postquam officium Recloris inierint; continenter quadraginta diebus, vel interpolatim primo quidem, quemadmodum solent doceri pueri; dein-

de

de etiam per conciones; si ita Superior censuerit: præter illum annum, eodem quidem nomine, non tenebitur Rector, sed alio poterit communi, ut in superiori quodam decreto diffinitum est, de professis, & coadiutoribus formatis.

- 51 Ex declaratione ultima capitis decimi quartæ partis, colligitur illas intelligi constitutiones esse legendas, quæ sunt propriæ Scholasticorum nostrorum: illæ vero cum contineantur in Regulis Scholasticorum, fit, ut illæ Regule sint legendæ publice bis, aut ter singulis annis: eas autem curabit Pater Generalis, si opus fuerit, emendandas.
- 52 Congregationes provinciales fiant, iuxta constitutiones, ad eligendos eos, qui suffragium sint habituri in generali Congregatione: fiant præterea iuxta decretum huius Congregationis generalis, tertio quoque anno, ad Procuratores eligendos, qui destinandi sunt ad Patrem Generalem &c. alias censemus non esse cogendas huiusmodi provinciales Congregationes.
- 53 Ut triennium designatum est Provincialibus, quod officium gerant suum, ut habetur tertio capite nonæ partis constitutionum; non videtur similiter agendum in Rectoribus; nec addendum præterea ad constitutiones, quæ de hac nihil decernunt.
- 54 Visum est non expedire, ut breves cursus artium, vel Theologiæ instituantur: sed si quis in coadiutorem spirituales instituendus fuerit, is humaniorum litterarum

studio, et compendio dialectices cōtentus sit: quibus studijs instructus casus conscientiae audire poterit.

55 Non probatur, vllum, ad aliquam in nostris Vniuersitatibus facultatem, esse promouendum, quam nostri non profiteantur.

56 Si qua Collegia sint haecenus absq; sufficienti dotatione fundata, in quibus nostri nec legant, nec scholasticos alant, poterunt tamen illa hac ratione retineri, si ex fructibus videlicet eorum, per publicam a'iquam personam conseruatis, detur opera, vt plene fundentur: quemadmodum de Collegio Maioricensi potest dici: nostri tamen interim bonis illis non vtantur, sed ex elemosynis viuant: ac simul dent operā, vt praedicta Collegia sufficienter, etiam aliunde dorentur.

57 Quemadmodum haecenus factum est in quibusdam locis, vt nostri ita examinent ad ordines promouendos, aut curae animarum, verbo Dei, vel confessionibus audiendis praeficiendos; vt simul iudicium ferant, de illorum sufficientia, & admissione: ita de cetero ne fiat: quandoquidem iudicamus non esse consentaneum nostro instituto: quod si examinandi ministerium effugere nulla ratione possimus, illud tamen retineamus, vt iudicium de admittendis, vel non admittendis, non feramus, sed illud omnino Praelatis relinquamus; possit tamen dispensare Reuerendus Pater Generalis, vbi hoc vtile, & expediens esse in Domino iudicauerit,

58. Pater Generalis erit Præpositus Domus Romanæ, & habebit Ministrum, & alios officiales, quorum opera utatur, ad gubernationem particularem eiusdem Domus.
59. Assistentes vero, officio sibi à Congregatione generali commissio incumbant, iuxta constitutiones: nec alijs occupentur ministerijs, quibus à suo officio auocentur, vel impediuntur.
60. Si contigerit Procuratores electos ex Prouincijs Indiæ, & Brasiliæ in Europa esse, quando fit Congregatio generalis, ad quam venire possint; hi intersint Congregationi pro suis Prouincijs; qui quidem, si sint Professi quatuor votorum, & non solum electi à suis Prouincijs, ut Procuratores, sed etiam, ut suffragium hic possent habere in electione Generalis Præpositi; tunc hi possunt etiam admitti, ut in dicta electione habeant suffragium: quod si non adfuerint, quando fit Congregatio generalis, tunc potest eligi vnus Procurator tantum pro India, & Brasilia à Prouincia Lusitanicæ, quemadmodum hæcenus actum est.
61. Propter difficultatem, quæ ingeri alicui posset ex vltima parte, terty s. capitis quarti examinis, vbi consulendi præscribuntur aliqui, ob bonorum distributionem in cognatos, & cetera, non censemus immutandam esse illam constitutionem, sed occurrendum scandalis, & sinistris opinionibus, si

quæ

- quæ ortæ sint, vel oriri possint, propter rei ignorantiam, vel executionis praxim; id vero diligenter curabit Reuerendus Pater noster Præpositus Generalis.
- 62 Quod attinet ad ordinationem nostrorum, qui non sunt professi; nulli videtur dari causa iustæ querelæ, quâdoquidem nos utimur iure nostro. Quod si nostros ordinatos contingat expelli à Societate, tamen non tenebuntur eos Episcopi alere, cum, qui ordinantur ex Societate nostra, cefferint suo iuri in ordinatione; ordinantur enim ad titulum voluntariæ paupertatis.
- 63 Omni cura, labore, & diligentia curemus, ne articula aliqua proponatur in nostris Ecclesiis, ad eleemosynas accipiendas pro alijs: cum pro nobis tam sit necessarium eas poni non posse, ut non rem tantum euitemus, quæ nobis prohibita est, sed rei illius omnem speciem.
- 64 Librum habeat Secretarius Cōgregationis, in quo, quæ confirmata erunt decreta, contineantur, & ea quidem ante dissolutionem Cōgregationis, simul leges in plena Cōgregatione Secretarius: & sua manu subscribet, & sigillo Societatis muniet.
- 65 Secretarium eliget Cōgregatio, ante Generalis electionem, non solum qui electioni ipsi subseruat, sed qui Cōgregationibus, & actis, si quæ fient ante electionem: post electionem autem, vel eundem ad illas Cōgregationes, & acta confirmabit, vel alium eliget: horum officium terminabit finis electionis, vel Cōgregationis.

Eligendi

- 66 Eligendi præterea a Congregatione videntur duo Patres eiusdem Congregationis, ad suffragia enumeranda, & consocienda decreta cum Secretario Congregationis.
- 67 Procuratorem, qui negotia agit cum externis, vel Romæ, vel alibi alere debent ij, quorum negotia agit: Prouinciales vero, Commissarios, Generalem etiam ipsum, alere ea Domus, vel Collegium, ubi erunt; quibus quando in itinere sint, expensas facient ij, quibus erit bono illud iter; si tamen pro Societatis gubernatione, vel negotijs iter faciant.
- 68 Pro Solicitatore, pro Aduocato, pro Procuratore, & alijs officialibus externis, si quid præterea ad actionem, vel expeditionem alicuius negotij, vel litterarum Apostolicarum, vel Regiarum, & eiusmodi aliarum expenditur ab alijs, id soluere debent ij, in quorum gratiam illud fuerit expensum.
- 69 Ad Reuerendum Patrem Generalem referenda videtur forma, ac modus ædificiorum nostrorum construendorum, vt ille, iuxta decretum actorum posteriorum præteritæ Congregationis, quod sibi in Domino visum fuerit, statuatur.
- 70 Decretum est, vt nomen illud honorificum, id est, Don, ubi est insignis nobilitatis secularis, de Societate nostra omnino tollatur.
- 71 Non videtur officium Superintendentis, vel nomen usurpandum in Societate, nisi ubi pro arbitrio Reuerendi

uerendi Patris Generalis necessitas, uel magnitudo Col
legij utrumq; postulauerit: nec enim nomen tantum re-
tinendum est.

72 Prima generalis Congregatio in actis posteriori-
bus statuit, ut Patres in Congregatione, eo ordine sede-
rent, qui in actis prioribus fuerat præscriptus: eundem
igitur ordinem conseruandum esse censemus, nec retinendam esse partem illam declarationis septimi capi-
tis octauæ partis, quæ ab eadem Congregatione abro-
gata fuerat.

73 Vbi dicitur in tertio decreto actorum priorum pri-
mæ Congregationis, & si informatio maior desidera-
retur in re aliqua, à Vicario petendam esse: decretum
est, esse addendum, non à Vicario solum, sed ab
alijs etiam electoribus, accipi informationem illam
posse.

74 Quamuis a Congregatione secunda generali, in
actis prioribus sit dictum, informationem pro Gene-
ra'is electione ab omnibus de Societate, qui possunt be-
ne referre, capi posse: visum tamen est, ut non ab om-
nibus, sed a solis electoribus, & Procuratoribus ac-
cipi possit informatio, & ea quidem in quatrinduo
dumtaxat.

75 Permissum fuerat in actis prioribus Congre-
gationis secundæ, ut liceret in informatione petere,
an hunc, uel illum aptum quis iudicaret, ad munus
Generalis Præpositi, non an aptissimum inter omnes:

totum

totum hoc tamen, visum fuit immutandum. ne igitur de cetero ita interrogare liceat: sed conseruetur, quod in prioribus actis primæ Congregationis statutum fuerat.

76 De Procuratoribus, An ad Congregationes, siquæ habebuntur, ante electionem Generalis Præpositi, sint admittendi, cum interrogatio fieret; visum est, obseruandum decretum tertium actorum priorum primæ Congregationis, confirmatum in actis item prioribus secundæ.

77 Ad pleniorum pro Generalis Præpositi electione informationem, decretum est, vt Congregatio ante electionem, aliquot Patres deputet, qui cum Vicario Generali, & Assistentibus videant, an aliquid sit, in quo insigne detrimentum passa sit Societas, vel passura esse timeatur, quod singulari prouidentia, atq; industria, vel resarciendum, vel curandum sit: de quo (si quid fuerit) conficiant interrogationem commode, qua interrogatione inquirere electores possint, ac debeant, & intelligere, quis esse aptissimus videatur ad officium Generalis Præpositi, ad maiorem Dei gloriam administrandum: porro de quibus agent ij deputati, ea ad plura suffragia transigent: nec duo suffragia habebit Vicarius Generalis, sed solum suffragij prærogatiuam.

Cum

- 78 *Cum aliqua commiserit exequenda Praeposito Generali superior Congregatio, in actis posterioribus, si quæ ex illis non fuerint executioni mandata, id curet facere Reverendus Pater noster Praepositus Generalis.*

FORMVLA ACCEPTANDORVM COL-
legiorum data a Reuerendo Patre nostro Magistro Lay-
nez Generali Præposito Societatis Iesu, de qua
fit mentio Canone quinto, Con-
gregationis secundæ.

Consideratis operibus, & ministerijs, quibus ad
Dei gloriam, & animarum profectum Societas
nostra occupatur; & considerata etiam obligatione
caritatis, qua ex instituto tenemur in illis perseverare;
re prius præmeditata, & cum Patribus Assi-
stentibus ad consultationem adducta, et Domino com-
mendata: Visum est mihi, vt in Collegijs, quæ dein-
ceps diuina Maestas fundare dignabitur, nouæ à no-
bis obligationes non admittantur; sed qui diuino insti-
tuto, & obsequio, quod Deo præstatur in Societate,
ac vtilitate, qua eiusdè gratia, proximi iuuantur, com-
motus, Collegium aliquod fundare voluerit; pure, &
libere, absq; conditione, vel modo, donationem faciat
dotationis, quam Domino Deo nostro offerre vult:
Societas vero non ex noua obligatione, sed ex illa sua
antiqua, quam, vt diximus, habet; curet, vt secundum
numerum eorum, qui ex tali fundatione sustentari pote-
runt, in tali Collegio numerus operariorum constitua-
tur, qui quidem in illo iuxta nostrum institutum
se exerceant in vinea Domini: de cuius diuina bonita-
te speramus, si Christiana hac simplicitate, quæ ipsi
immititur, progrediamur, Societatem perseveraturam

puriorum, nec deserviam illud præstare, ad quod, secundum suam vocationem obligatur: fundatoris etiam intentio ita implebitur; simulque tollentur hinc inde causæ inquietudinis, quæ ex humanis cautionibus oriri possunt, & solent; quæ quantumvis caute, & circumspicte transigantur, nihilominus semper ab humana astutia labefactari possunt: ut ipsa experientia ostendit, quæ tam in alijs Religionibus, quam in multis nostræ Societatis locis nos docet, prædictum modum foundationis, partibus omnibus, bene cedere ad diuinum obsequium, & commune bonum quod optatur.

DE VARIIS MODIS COLLEGIORVM,
 & personarum numero, quæ videntur
 in singulis necessariæ.

In Collegio, ubi tres ponuntur præceptores litterarum humaniorum, quartus etiã esse debet, qui illis substitui possit; & tres sacerdotes, e quibus vnus Rector sit, reliqui duo utilitati seruiant animarum. Vbi verò tres, septem operarij sunt, conuenit totidem saltem ibi scholares alere; ut illud perpetuum opus esse queat; succedentibus his in sacerdotum, & præceptorum locum, ubi aut morte, aut ægrotudine, aut alijs de causis non possent officio suo fungi. est etiam præter hos necessarius Minister vnus, cum coadiutoribus quinq; videlicet Janitore, Sacrista, Coquo, Emptore, & quodam

quodam alio, qui eos in omnibus adiuet: Minimum itaq; Collegium viginti constabit ex nostris. Ultra quos, providendum erit, unde corrector, qui de societate non sit, alatur, ad eos castigandos pueros, qui scholas frequentabunt, prout illi ab ipsis præceptoribus præscribetur.

Si Collegium quinq; præceptores habeat, ad humanas litteras Latinas, Græcas, & Rhetoricam profitendum; substitutos alios duos habeat, necesse est, necnon quatuor, quinq;ue sacerdotes, ut præter illos tres præceptores suprascriptos, eorum vnus lectionem casuum conscientia possit profiteri; ut Sacerdotes illius regionis, qui parum erunt in ijs versati, hac in parte, quæ eis est necessaria, iuuari possint; quo ipsi melius officium suum, faciant ad diuinam gloriam. Vbi vero tales vndecim, aut duodecim Magistri, ac sacerdotes conceduntur, totidem saltem scholastici instituendi erunt, ad operis perpetuitatem (ut superius dictum est) Minister etiam vnus, cum sex coadiutoribus. Itaq; minimus numerus complebit triginta, extra correctorem, in similibus Collegijs.

Si Collegium præter suprascripta, artium liberalium cursus volet suscipere: ultra illum numerum nostrorum, viginti addendi erunt, partim præceptores, partim discipuli; ita ut omnes simul conficiant numerum quinquagenarium.

Si Societas alicuius vniuersitatis, aut generalis sit

L dij

ERRATA SIC EMMENDATO.

Pag. 2. ver. 2. quartus, Leg. sextus.
 Pag. 12. ver. 3. Constitutionum dicitur, de-
 ce Constitutionum & dicitur.
 Pag. 22. ver. 2. confusio, Leg. con-
 fusio.
 Pag. 23. ver. 1. 2. qui ad caritatem, Leg. qui ad
 caritatem.
 Pag. 24. ver. 2. adhibendi, Leg. adhibendi.
 Ibid. simul cum illis, Leg. simul cum illis.
 Pag. 200. ver. 7. Generalis, Leg. Generalis.
 Pag. 214. ver. 4. nonnulli tamen, Leg. nonnulli
 tamen.

Provincia di Genova
 Fondo librario antico
 della Compagnia di Gesù

78015

8¹

Fondo librario antico dei Gesuiti italiani
www.fondolibrarioantico.it

Cinquecentina

n. 23/
25

Fondo librario antico dei Gesuiti italiani
www.fondolibrarioantico.it

W
6

Antica
Biblioteca

168